

中级世界语刊授课本

张载 编著
上册

《世界语学习》编辑部

重庆 1985.6.

eLibrigita de Elerno

前言

随着世界语运动在中国的开展，人们早就要求提高自己的语言水平，盼望有一本好的中级课本。

中级课本比初级课本在编写上要有更高的要求：课文的选材、文体应更充实，丰富和多样化，词量要相对扩大，语法讲解要系统深入，并要加强口语的训练，要求学员用世界语讲话等。

为自学世界语的同学编写一本教材是我多年的愿望。本书作为“世界语函授教材”的续编，所选课文来自各国名家的不同文体和风格的作品，单词量已达二千，语法比较系统，并有丰富的口语练习，可说是一本较好的中级课本。但，由于初编，可能会有不足之处，请识者指出，以便再版修正。

谨此预谢！

张载

1985.5.1. 于昆明云南大学招待所

Leciono 1

Novaj Vortoj

teksto	课文	grekino	希腊女人
seminario	学术讨论会	mediteranea	地中海的
problemo	问题	Primoŝten	(南斯拉夫一小岛地名)
aranĝo	安排	foje	有一次
plaĝo	海滩	edziniĝi (ntr.)	出嫁
botelo	瓶	papero	纸
folio	页	jena	下述的
blonda	金黄的	haro	头发
okulo	眼睛	lasi (tr.)	放弃
deklari	宣布, 宣称	parolturno	说法, 用语
adiaŭ (adv.)	告别	baldaŭ (adv.)	不久

Legajo

Ĉu la bela grekino ankoraŭ atendas lin?

La 25-jaraĝa samideano Roberto partoprenis junularan esperantistan seminarion¹ sur la insulo Primoŝten pri “Lingvaj problemoj de la mediteraneaj landoj” La seminario estis bone organizita kaj samideano Roberto estis tre kontenta pri la bona aranĝo².

Foje, kune kun la aliaj partoprenantoj de la seminario,³ li iris al la plaĝo por ĝui la sunon kaj la maron.⁴ Sur la plaĝo li trovis botelon elĵetitan de la maro.⁵ En la botelo troviĝis paperfolio kun jena enhavo:⁶

“Mi estas 20-jaraĝa grekino, mi havas blondajn harojn kaj bluajn okulojn. Mi edziniĝos al tiu viro, kiu trovos ĉi tiun leteron. Mi atendas lin en la haveno Skyros. Li venu kun la trovita botelo kaj mi rekonos⁷ lin.”

La letero estis skribita la 4-an de oktobro de la 1978-a jaro. Samideano Roberto tuj forlasis⁸ la seminarion kaj iris al Skyros, sed li deklaris al siaj geamikoj, ke li dubas, ĉu la bela grekino ankoraŭ atendas lin.

注释

1. 参加青年世界语讨论会。Partopreni 有两种用法，一种是后边跟宾语（如本课），另一种是后边跟介词短语（如：partoprenis en junulara esperantista seminario）。
2. 介词短语 pri la bona aranĝo 是其前面形容词（表语）的补语，补充说明对什么感到满意。
3. Foje 和 kune 都是状语，修饰后面的动词 iris。Kune 是由介词 kun 变成的副词，表示“在一起”。和谁在一起呢？还需要补充说明，后面的介词短语 kun la aliaj partoprenantoj 就是它的补语，但 partoprenantoj 这个名词的意思也不完整，这样又加上一个介词短语 de la seminario 作它的补语。Kune kun...（和.....在一起）是个常用的词组，一般都在句子里作状语，修饰动词。

4. Al la plaĝo 是地点状语，表示去的方向：到海滩去； por ĝui 是目的状语，表示去的目的。去干什么？去享受……。Ĝui 是及物动词，要跟宾语 ĝhui la sunon kaj la maron（享受太阳和大海），意指“享受太阳浴和海水浴。
5. El-jet-it-an 是 botelo 的修饰语。它是被动分词，意思是被扔出去的。谁扔的？de la maro 这个补语补足了它的意思：被大海扔出来的，从海里冲上来的。
6. Paper-folio: 一页纸，纸条； en-havo: 内容
7. Re-konos: 认出，承认
8. For-lasis: 离开，放弃

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Saluto

1. Bonan matenon!
2. Bonan tagon!
3. Bonan vesperon!
4. Bonan nokton!
5. Saluton!
6. Bonvenon!
7. Estas bone, ke mi renkontas vin!
8. Kiel agrabla renkonto!
9. Kiel vi fartas?
10. Bone, dankon!
11. Kio nova ĉe vi?
12. Nenio nova.
13. Dankon, ĉio en ordo.
14. Kaj ĉe vi?
15. Dankon, ankaŭ en ordo.
16. Ĝis revido!
17. Ĝis la revido!
18. Ĝis la baldaŭa revido!
19. Ĝis la!
20. Fartu bone!
21. Ĉion plej bonan!
22. Adiaŭ!
23. Kiam ni denove vidos nin?
24. Mi esperas, ke baldaŭ ni denove intervidiĝos.
25. Mi tre bedaŭras, sed mi jam devas foriri.
26. Post duonhoro mi havos kunvenon.
27. Ĝis morgaŭ!
28. Ĝis sabate (dimanĉe)!
29. Bonvolu saluti en mia nomo vian edzinon (edzon)!
30. Salutu en mia nomo viajn familianojn!

日常用语和句型

问 候

1. 早安!
2. 日安!
3. 晚安!
4. 夜安!
5. 你好!
6. 欢迎!
7. 遇见你太好了!
8. 多愉快的会见啊!
9. 你好吗?
10. 好, 谢谢。
11. 近况如何?
12. 一切照旧。
13. 谢谢, 一起都好。
14. 你呢?
15. 谢谢, 也好。
16. 再见!
17. 再见!
18. 一会儿见!
19. 一会儿见!(这种句型是重复别人道别话的省略式。)
20. 多保重!
21. 诸事如意!
22. 再会吧!
23. 咱们什么时候再见面?
24. 我希望不久咱们就会再见面。
25. 我很抱歉, 我该走了。
26. 半小时后我有一个会。
27. 明儿见!
28. 星期六(星期日)见!
29. 请代我问你爱人好!
30. 代问府上诸位好!

语 法

词 法

词法是研究词的构成, 词的分类和词的功能的方法。每个词都有一定的词形和词义, 不同的词形和词义确定了词的类属(词性), 换句话说, 每个词都有固定的词形词义和词性。为了研究方便, 人们把世界语的词分为十类, 它们是名词、形容词、代词、数词、动词、副词、介词、冠词、连词和感叹词。

世界语词法还包括对世界语构词元素(即词素)的研究。关于世界语单词可以由词根、

词尾、前缀、后缀等词素构成的原理我们已在初级教程里讲过了，这里就不再重复了。

不同种类的词有不同的功用，它们可以和一定的词相结合，在句子里起不同的作用。

一、名词、代词在句子里一般作主语、宾语或表语，如：

Ĉinio estas granda lando. 中国是个伟大的国家。

Kiu estas tiu? 那是谁？

Tiu estas s-ro Petro. 那是彼得先生。

Ni lernas Esperanton. 我们学习世界语。

Patrolando, mi amas vin! 祖国啊，我爱你！

二、形容词在句子里一般作修饰语（定语）或表语，如：

Belaj floroj troviĝas en via ĝardeno. 你花园里有许多美丽的花。

La ĉambro estas granda kaj pura. 这个房间宽大而清洁。

三、数词在句子里一般作主语、修饰语（定语）或表语，如：

Unu kaj du estas tri. 一加二等于三。

Hodiaŭ du studentoj vizitis vin. 今天有两个学生访问过你。

四、动词在句子里作谓语（但不定语气动词有名词功用，因此它在句子里也可以作主语、宾语或表语），如：

Vivi estas movi! 生命就是运动！

Ŝi amas danci. 她喜欢跳舞。

五、副词在句子里作状语或修饰语（状语），如：

Li parolas Esperante tre flue. 他世界语讲得很流利。

六、介词可以和名词（代词、不定语气动词）组合成短语，在句子里作状语或补语（定语或补语），如：

Li estas amiko de mia patro. 他是我父亲的朋友。

En la ĝardeno estas arboj kaj floroj. 花园里有花和树。

Tio estas bona por mi. 对我来说，那是好的。

Mi iras al la magazeno por aĉeti ŝuojn. 我去商店买鞋。

七、定冠词 la 在句子里可以作名词或省略了名词的形容词的修饰语（定语）（但不能用在不定语气动词的前面），如：

La domo de mia patro estas tre granda. 我父亲的房子很大。

Vi povas uzi la mian (libron). 你可以用我的（书）。

八、连词在句子里可以连接词与词、词组与词组或单句与单句，如：

Mi kaj vi estas bonaj amikoj. 我和你是好朋友。

Li estas diligenta laboristo en la fabriko kaj bona patro en la familio.

在厂子里他是个勤快的工人，在家里是个好父亲。

Hieraŭ mi telefonis al vi, sed vi ne estis hejme. 昨天我给你打电话，但是你不在家。

九、感叹词是单独使用的表达说话人感情的词，与句子没有语法关系，它一般是象声词，用以表达人们喜怒哀乐等感情或为了引入注意，打招呼时的呼声。常用的感叹词一般字典里都有收录，学员可查看学习。

名 词

世界语名词分普通名词和专有名词两大类。普通名词是一般人、事、物或概念的名称；专有名词则是专指的人、团体、地方、机构或事物的名称。

名词的词性由词尾 -o 表示。需要区分性别的名词（如人、动物等），其原词为男（雄）

性，原词加后缀 **-in-** 则表示女（雌）性，如：

viro	男人	virino	女人
knabo	男孩	knabino	女孩
sinjoro	先生	sinjorino	女士
koko	公鸡	kokino	母鸡

有些普通名词有泛指同类人、物的含意，因此在不必要区分性别的场合，常可用它们来泛指包括两性的人、动物，如：

kamaradoj	(男女) 同志们
urbanoj	(男女) 市民们
kamparanoj	(男女) 农民们
legantoj	(男女) 读者们
aŭskultantoj	(男女) 听众们
koko	鸡
ŝafo	羊

但在需要区分性别的时候，对人则按原词指男性、女性用加 **-in-** 的办法表达；对动物（特别在动物学中）则原词用作指两性同类，雄性加 **vir-**，雌性加 **-in-** 的方法来表达，如：

koko	鸡	virkoko	公鸡	kokino	母鸡
bovo	牛	virbovo	公牛	bovino	母牛
ŝafo	羊	virŝafo	公羊	ŝafino	母羊

名词的数：世界语名词原词表单数（一），复数加词尾 **-j**。因此一般情况下单数用原词就可以了，只有在特殊情况下，如为了强调数量“一”的时候，才在名词前加 **unu**，如：

Mi havas libron en Esperanto. 我有一本世界语的书。
Kiom da libroj en Esperanto vi havas? 你有多少世界语的书？
Mi havas nur unu libron en Esperanto. 我只有本世界语的书。

名词的格：世界语名词有两种格：主格和目的格。主格就是原词，目的格由原词加词尾 **-n** 构成。带目的格词尾的名词在句子里或作宾语，或表示动向，或代替介词短语，如：

Li trovis botelon sur la plaĝo. 他在海滩上找到一个瓶子。
Ŝi eniris sian ĉambron. 她走进自己的房间去了。
La letero estis skribita la 4-an de oktobro. 信是十月四日写的。

专有名词：专有名词有两种。一种是由普通名词构成的，如：**Ĉina Popola Respubliko** 中华人民共和国，**Universala Kongreso de Esperanto** 国际世界语大会，**Unuiĝintaj Nacioj** 联合国，**La Flava Rivero** 黄河，**Esperanto** 世界语；另一种是直接外来文字拼写的，如：**Zamenhof** 柴门霍夫，**Beijing** 北京，**Peter Andersson** 彼得·安德逊。人名、地名直接用外来语拼写的多，团体机构名称用普通名词构成的多。它们的第一个字母都必须大写。

专有名词的世界语化：有些常用的人名和地名已经有了世界语化的专名，如：**Varsovio** 华沙，**Pekino** (Beijing) 北京，**Johano** (John, Jean) 约翰，**Mario** (Maria) 玛丽。它们可以平行使用。

形容词

形容词分性质形容词和限定形容词两种，前者表示性质特征，后者表示关系或限定。如：

一、表示性质、特征：

bela grekino	美丽的希腊女人
bona aranĝo	很好的（妥善的）安排

blua ĉielo 蓝天
diligenta lernanto 勤奋的学生

二、表示关系、限定：

patra domo 父亲的房子
ĉina gazeto 中国杂志
kongresa libro 大会年鉴
kelkaj jaroj 几年
plena vortaro 大字典

形容词的词性由词尾 a 表示。其数格必须与被修饰的名词一致，一般直接放在名词的前面，必要时也可放在后边。

形容词比较级：世界语形容词的比较级有五级，它们是平级、较高级、较低级、最高级、最低级。平级多用 tiel...kiel..., tia... kia..., tiom... kiom 等关系词构成，如：Li estas tiel juna, kiel vi. 他与你一样年轻；Kia patro, tia filo. 有其父必有其子；Mi havas tiom da libroj, kiom vi. 我有你那么多的书。

较高级用副词 pli 修饰形容词，表示“更……”，后边用连词 ol 导入被比较的部分，如：Vi estas pli alta ol mi. 你比我高；Ŝi estas pli bela ol ŝia fratino. 她比她姐姐（妹妹）更美。较低级的构成是在 pli 前加前缀 mal-，吧词意变为“不如”，如：Vi estas malpli alta ol mi. 你不如我高；Ŝi estas malpli bela ol ŝia fratino. 她不如她姐姐（妹妹）美。

最高级用副词 plej 修饰形容词，它们前边要加冠词，被比较部分用介词 el 导入，如：Li estas la plej juna el siaj fratoj. 他们是他们兄弟中最年轻的；Vi estas la plej alta al ni ĉiuj. 是我们中间最高的一个。最低级的构成也是用加前缀 mal- 的办法，如：Li estas la malplej juna el siaj fratoj. 他们是他们兄弟中最年长的；Petro estas la malplej alta el ni ĉiuj. 彼得是我们所有人中间最矮的。

数量形容词：有少数形容词表示不定的数量，它们的用法是：单数表示量，如：multa akvo 大量的水，kelka tempo 一些时候，malmulta peno 很少努力；复数表示数，如：multaj homoj 许多人，kelkaj gazetoj 几种杂志，malmultaj aĉetantoj 很少几个购买者。注意：pluraj 这个数量形容词只有数的含意，没有量的含意，因此没有单数形式。

EKZERCOJ

- A. Kopiu la tekston kaj substreku la substantivojn kaj adjektivojn. 抄写课文并标出其中的名词和形容词。
- B. Verku 2-3 simplajn dialogojn uzante la parolturnojn kaj esprimojn ellernitajn en tiu ĉi leciono. 用本课学过的用语和句型造两三段简短的对话。
- C. Respondu jenajn demandojn: 回答下列问题：
1. Kiomaĝa estis samideano Roberto?
 2. Pri kio temis la seminario?
 3. Kie okazis la seminario, kiun Roberto partoprenis?
 4. Kien li foje iris?
 5. Kiucele li iris al la plaĝo?
 6. Kion li trovis sur la plaĝo?
 7. Kiajn harojn kaj okulojn la grekino havas?
 8. Kion ŝi promesis al la viro, kiu trovos ŝian leteron?

9. Kiam estis skribita la letero?
 10. Kion decidis fari samideano Roberto?
 Ĉ. Ĉinigu la rakonton en la teksto. 把 本课中的故事译成中文。

LECIONO 2

Novaj Vortoj

komercisto	商人	oportuna	适宜的，方便的
Londono	伦敦	teni (tr.)	拿；保持
ĉapelo	有边的帽子	polvo	灰尘
proponi (tr.)	提议；求纳	honoro	荣誉
korbo	篮子	Jugoslavio	南斯拉夫
difekti (tr.)	损坏，损伤	momento	一时，片刻
certe	的确	afabla	和蔼的，殷勤的
informi (tr.)	通知，告知	anticipe	预先
kore	衷心的	eĉ (adv.)	甚至
veturi (ntr.)	乘车船而行；行驶	gaja	快活的
parencio	亲戚		

LEGAĴO

Malfeliĉa Komercisto

Juna homo, kiu ne havis laboron en sia urbo¹, veturis al Londono por serĉi helpon ĉe sia parencio. La parencio donis al li kelkajn ĉapelojn kaj konsilis al li stari sur la strato kaj vendi ilin.²

Ĝoja, ke nun li povos iom perlabori³, la junulo prenis la ĉapelojn kaj iris kun ili al homplena strato kaj ekstaris en oportuna anguleto. En la vespero li revenis al la parencio, kaj tiu⁴ demandis: “Nu, ĉu vi multe vendis?”

“Ha,” malgaje respondis la junulo, “eĉ unu ĉapelon mi ne vendis!”

“Kial? Ĉu vi al neniu proponis?⁵ Kion do vi faris dum la tuta tago?”

“Mi tamen la ĉapelojn bone kaŝitaj⁶ en la korbo por ke la polvo ne difektu ilin. Sed en la daŭro de la tuta tago mi ne havis okazon proponi ilin al iu, ĉar ĉiuj homoj, kiuj preteriris sur la strato, jam havis ĉapelon sur la kapo.”

注释

1. Kiu... urbo 是个修饰语从句，修饰名词 homo：一个在自己城里没有工作的人。
2. Stari 和 vendi 都是谓语 konsilis 的宾语：建议他站在街上售卖它们。
3. Ĝoja 是表语，是 kiu estas ĝoja 的省略，是修饰主语 la junulo 的从句，它后边由连词 ke 引起的是状语从句，说明“高兴”的原因。Perlabori = per-labori 靠劳动（工作）获得，谋生。
4. Tiu 那个，指 la parencio。

5. Proponi: 兜售。
6. Kaŝitaj 是宾语 ĉapelojn 的表语。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Interkonatiĝo

1. Saluton, sinjoro!
2. Saluton!
3. Ĉu mi havas la honoron konatiĝi kun vi?
4. Certe, kompreneble.
5. Kiel vi nomiĝas?
6. Mi nomiĝas...
7. Mi estas ĉino.
8. Mi venis el Jugoslavio.
9. Ĉu mi povas demandi vin pri...?
10. Ĉu mi povas peti vin pri...?
11. Bonvolu diri al mi, ...
12. Pardonon! Ĉu mi ne malhelpas?
13. Bonvolu informi min, ĉu...
14. Pardonu, ĉu mi havas la plezuron interparoli kun...
15. Mi havas al vi grandan peton, ke...
16. Bonvolu eniri! (Bonvolu enveni!)
17. Eniru! (Envenu!)
18. Bonvolu sidiĝi!
19. Sidiĝu!
20. Mi pardonpetas vin por momento!
21. Iom malvarme (varme) estas hodiaŭ, ĉu ne?
22. Dankon!
23. Mi tre dankas!
24. Mi kore dankas!
25. Ne dankinde!
26. Vi estas tre afabla, sinjoro (sinjorino)!
27. Mi ne scias, kiel mi danku al vi.
28. Mi anticipe dankas.
29. Dank' al vi...
30. Mi estas tre dankema al vi.

日常用语和句型

相 识

1. 先生，你好！
2. 你好！

3. 我能有幸和你相识吗？
4. 当然可以。
5. 你的姓名叫什么？
6. 我的姓名叫……
7. 我是中国人。
8. 我从南斯拉夫来。
9. 我能问你有关……的事吗？
10. 我可以求你……吗？
11. 请告诉我……
12. 请原谅，我不妨碍吗？
13. 请告诉我，是……吗？
14. 对不起，我是有幸在和……交谈吗？
15. 我对你有个重要的请求，就是……
16. 您请进！
17. 进来吧！
18. 您请坐！
19. 请坐！
20. 请等一等！
21. 今天有点冷（热），不是吗？
22. 谢谢！
23. 我非常感谢！
24. 我衷心感谢！
25. 不值得谢。
26. 先生（女士）您真客气！
27. 我不知道该如何感谢您。
28. 我先谢谢啦。
29. 托你的福……
30. 我太感谢您了。

语法

冠 词

世界语只有定冠词，没有不定冠词，因为普通名词本身就有泛指的含义，**libro**（某）一本书，**tablo**（某）一张桌子，都没有指定，可以泛指任何一张桌子和一本书。

前课讲名词的数时曾提到 **unu libro** 的用法，但那不是冠词，是为了强调数。学员，特别是学过某些有不定冠词外语的学员，别把 **unu** 当成不定冠词，应该说不定冠词是语言中的一个累赘，世界语可不要它。一般情况下用名词单数就有不定的意思，但如果一定要表示“不定”，则可以加 **iu**，如：

Iu dana esperantisto skribis al mi.（某）一位丹麦世界语者写信给我。

En iu gazeto mi legis interesan artikolon. 在（某）一本杂志里我看到一篇有趣的文章。

世界语定冠词是 **la**，它起限定名词的作用，使一个泛指的普通名词具有确指的、一定的含义。它只有一个词形，没有随名词发生性、数、格变化的麻烦。

冠词的用法：

定冠词 **la** 只能用在名词前面。加了冠词的名词就不再是一般泛指的名词，而是有确指

含意了，它们有下列几种含意：

一、表示刚提到的，已知的，眼前的，如：

Mi legas libron; la libro (= tiu libro, kiun mi legas) estas interesa.

我在看书，这本书（就是我读的这本书）很有趣。

En la ĝardeno (= konata, difinita ĝardeno) sub mia fenestro Kreskas multaj floroj.

在我窗下的园子里（已知的，确指的，不是别地的，而是我窗下的）长着许多花。

La floroj (= tiuj floroj, kiuj Kreskas sub mia fenestro) estas tre belaj.

那些花（就是我窗下长的那些花）很美丽。

Mi sidas ĉe la tablo (= difinita tablo) kaj skribas.

我坐在桌前（就是眼前的这张桌子）写字。

Li metis la manon (= sian manon) en la poŝon (= sian poŝon).

他把手（就是他自己的手）放在衣袋里（就是他自己的衣袋，都是确指的，一定的）。

（注意：当几个平行的名词连续使用时，后边的名词可以省去冠词）。

二、表示同类的全体，如：

La homo (=ĉiu homo) havas du piedojn.

人有两只脚。

La birdoj (= ĉiuj birdoj) havas du flugilojn.

鸟有两只翅膀。

Oni diras, ke la vero (= ĉiu vero) ĉiam venkas.

常言道，真理无往而不胜。

三、表示某物的全部，如：

Donu al mi la kafon (= la tutan, kiu estas ĵus priparolita aŭ nun montrata)!

把那咖啡给我！

La knabo manĝis la panon.

那孩子把（整个）面包吃下去了。

但如果说的只是该物的一部分，而不是全体，则不用冠词，如：

Donu al mi kafon (= iom da kafo)!

请给我点咖啡！

Sur la strato iras homoj (= nedifinita nombro da homoj).

街上走着行人。

此外，如太阳、月亮、地球等独一无二的名词，由普通名词组成的山、河、湖、海等名词（或词组）和形容词的最高级和最低级前也要加冠词。

代 词

代词是代替名词的词，可以起名词同样的作用。世界语有下列几种代词：

一、人称代词：mi, vi, li, ŝi, ĝi, ni, ili, oni

二、物主代词：mia, via, lia, ŝia, ĝia, ilia, onia

（物主代词是在人称代词后加形容词词尾构成，所以我们可以把它们看成形容词，较为简便。）

三、反身代词：si

四、指示代词：tiu, tio (tia, ties)

五、疑问代词：kiu, kio

（疑问代词又可以作关系代词用。）

六、不定代词：iu, io

七、否定代词: **neniu, nenio**

八、集合代词: **ĉiu, ĉio**

上面这些代词第一组的基本的，第二组是从第一组变化出来的，第四至第八组都是相关词表中的词，其中 **-u** 这一类都具有双重性，即既可以单独使用代指人，又可以作形容词使用，加在名词前边，表示个体。这些学员们在初级课本中都已学过，就不讲了。本课选出一些较难掌握的代词作进一步的讲解。

Ĝi 的用法: **ĝi** 是中性的代词，所谓中性就是不分性别的意思。因此一般动植物、事物、机构、集合体等都用它来代指，包括一些抽象的概念或用不着分性别的小孩也用它来代指，如:

Mia hundo revenis. Ĝi forkuris hieraŭ.

我的狗回来了，它是昨天跑掉的。

La ĉina nacio estas granda nacio. Ĝi famas tra la mondo per siaj laboremo kaj bravo.

中华民族是伟大的民族，它以勤劳勇敢著称于世。

Mi do prenas la libron, ĉar ĝi estas bona.

那末我就拿这本书了，因为它很好。

La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi.

孩子哭了，因为它要吃。

Ĉu ĝi estas ebla?

它（那件事）可能吗？

Si 的用法: **si** 是反身代词，所谓反身就是返回代指主语本身的意思，因为在主语是第三人称时，后边的代词就需要区别是“他本人”或“另外的一个他”，**si** 的功用就是代指他（他们）本人，而其它人称代词则指的是另外的人。**Si** 没有单复数形式，没有性的区别，但有主格和宾格之分，宾格也是加目的格词尾 **-n**。和人称代词一样，**si** 也可以加形容词词尾 **-a**，表所属关系。如:

Tiu ĉi knabo lavas sin.

这孩子在洗脸。

Ŝi propones al li sidlokon apud si.

她请他坐在自己身旁的座位上。

Tie ĉi oni povas bani sin.

这里大家可以洗澡。

Li forgesis sian ĉapon en la teatro.

他把帽子忘在剧场里了。

Ili deziras al siaj kamaradoj sukceson en ilia laboro.

他们祝福自己的同志们在工作中获得成功。

Li faris tion per si mem.

那件事是他自己干的。

指示代词的用法: 指示代词是用来代指人或事物，指人的有 **tiu, ties**，指物的有 **tio**，指性质特征的有 **tia**，此外，**tiu** 可以代指前面的名词，而 **tio** 则可以代替前面的整个句子，如:

Tiu estas knabo.

那是个男孩。

Tio estas libro.

那是一本书。

Mi ne pensis, ke li estas tia.

我没有想到他是那样的。

Oni tie ŝatas lin pro ties lerteco.

大家特别喜欢他的灵巧。

Li donis al mi du librojn: tiu estas interesa kaj tiu ĉi ne.

他给我两本书：那本有趣，这本没意思。

Li donis al mi du librojn: tio estas amika ago.

他给我两本书，这是一种友好举动。

实质上，除 **tio** 外，其它三个词都可以看成是形容词，因为它们都可以用来限定名词，即使是单独使用指人的 **tiu**，人们也可以理解为它后边省去了一个名词，而且 **tiu**，**tia** 也要随名词变动数和格，只有 **ties** 不变。如：

Tiu (homo) estas mia amiko.

那是我的朋友。

Tiuj (homoj) estas niaj kamaradoj.

那是我们的同志。

Tiujn librojn mi aĉetis hieraŭ.

那些书是我昨天买的。

Mi ne pensis, ke li estas tia (homo).

我没有想到他是那样的（人）。

Mi partoprenis la asocion kaj fariĝis ties prezidanto.

我参加了该会并当选为主席。

Li venigis ĉujn ministrojn kaj ties subulojn.

他召来了所有的大臣及其下属们。

关系代词的用法：相关词表中的所有以 **ki-** 开头的词都是疑问词，但它们同时又都是关系词。作为疑问词用法比较简单，学员们在初级课程中已经学会，就不讲了。这里只就其关系词的功能作进一步的讲解。关系代词 **kiu** 表示个体，代指前面的名词和代词，如：

S-ro Zhang, kiu estas nia instruisto, jam veturis al Shanghai.

我们的老师张先生已经到上海去了。

Ŝi, kiu estas parolanta, estas mia patrino.

正在发言的是我的母亲。

Kiu koleras, tiu ne progresas.

急躁不能使人进步。

Mi legis la leteron, kiun li skribis.

我看了他写的信。

La japano, kiun vi koas, vizitis min hieraŭ.

你认识的那个日本人昨天拜访了我。

关系代词 **kio**：**kio** 与 **tio** 一样专指事物，不指人或个体，因此当前面的词是 **io**，**tio**，**ĉio** 时，就不能用 **kiu** 来代指，而要用 **kio**，如：

Redonu al mi tion, kion vi prenis.

请把你拿走的东西还给我。

代指前面整个句子的时候也要用 **kio**，如：

Li ridas konstante, kio estas netolerebla.

他不住地大笑，这简直让人不能忍耐。

此外，在少数情况下，当前边是一个词义不定的作名词用的形容词时，也要用 **kio** 来代指，如：

La sola, kion ili deziras, estas nur, ke oni lasu ilin trankvile vivi.

他们唯一的愿望是让他们过太平日子。

相关词表中带 -a 和 -es 的词本来是形容词，但由于代词和形容词有相通之处，因此，当它们单独使用时就有代词功能了，所以如象在指示代词中一样，这里也顺便讲一下 **kia** 和 **kies** 的用法。

Kia 表示性质特征，常用来代指前面的 **tia**，与之相呼应，有时也可以代指前句整个意思，如：

Kia la patro, tia la filo. (La filo estas tia, kia la patro estas.)

有其父必有其子。

Ili estas grandaj birdoj, kiajn la anasido neniam ankoraŭ vidis antaŭe.

它们都是那些（丑）小鸭以前还从未见过的大鸟。

Vi kredas lin riĉulo, kia li ne estas.

你相信他是富翁，他可不是（那样）。

Kies 表示所属，常作修饰语（定语）用，代指前句的人物，没有性数格的变化，如：

La lando, kies gastoj ni estas, estas riĉa.

我们作客的这个国家是富庶的。

Kies laboro, ties gajno.

谁劳动谁得益。

Jen estas la signoj, per kies potenco ni atingos la celon.

凭借这些信念的力量我们将把目的达到。

EKZERCOJ

A. Kopiu la rakonton en la teksto kaj substreku la artikolojn（冠词）kaj la pronomojn（代词）.

B. Verku 2-3 simplajn dislogojn uzante la parolturnojn kaj esprimojn ellernitajn en la leciono.

C. Respondu jenajn demandojn:

1. Kien veturis la juna homo?
2. Pro kio li forlasis sian urbon?
3. Por kio li veturis al Londono?
4. Kie li loĝis en Londono?
5. Kion la parenco donis al lip or vendi?
6. Kia estis la junulo, kiam li prenis la ĉapelojn el la manoj de sia parenco?
7. Ĉu la junulo multe vendis?
8. Kion li faris dum la tuta tago?
9. Kiel li devis fari por vendi la ĉapelojn?

Ĉ. Enmetu artikolojn aŭ pronomojn tie, kie ili estas necesaj:（在下列句子里必需的地方加上冠词和适当的代词:）

1. Antaŭ domo de mia patro staras arbego.
2. Suno subiras kaj luno aperas.
3. En ĉielo flugas aeroplano.
4. Jen libro, kiun mi promesis prunti al vi.
5. Antaŭe vivis maljunulino. Ŝi estis sola kaj silentema. Iun tagon maljunulino subite mortis.
6. Homo havas du manojn.

7. Ĉu vi havas hodiaŭan ĵurnalon?
8. Jes, ni havas. Ĉu vi volas?
9. Mi lavas mem, vi lavas mem kaj li lavas mem.
10. Nia instruisto jam foriris al hejmo.
11. Mi volas iri a; Shanghai. Donu al mi bileton.
12. Mi ne povas iri al kinejo, ĉar mi perdis bileton.
13. Li venis al vilaĝo, kies nomon li ne sciis.
14. Vilaĝo, en kiu li loĝis, estis kvieta kaj trankvila.
15. Monon, kiun li ricevis de aĉetanto, li ne volis transdoni al la kasisto.
16. Li tre bedaŭris, ke li ne povas helpi petanton.
17. Amikojn li ne havis, ĉar nur malofte li forlasis domon.
18. Donu al mi ĵurnalon, pork e mi ĝin legu.
19. Filino parolis al patro, kiu staras en la stacidomo.
20. Laŭ menuo, estas haveblaj fiŝo kaj viando.

D. Ĉinigu jenajn frazojn:

1. Donu al mi libron.
2. Donu al mi la libron.
3. Ĉu li alportis monon.
4. Ĉu li alportis la monon?
5. Li rompĉis al si sian kapon.
6. Li rompĉis al si la kapon.
7. Li formetis sian jakon.
8. Li formetis la jakon.
9. Oni traserĉis la domojn en tiu ĉi strato.
10. Oni traserĉis domojn en tiu ĉi strato.

E. Ĉinigu la rakonton en la teksto.

LECIONO 3

Novaj Vortoj

kaduka	病弱的, 衰败的	kreski (ntr.)	生长
migri (ntr.)	遨游; 流浪	atenti (tr.)	注意
dediĉi (tr.)	奉献	prava	正确的, 对的
nesto	巢, 窝	temo	主题
tero	大地; 地球	vojaĝo	旅行
precipe	特别, 尤其	reciproke	相互, 彼此
sola	单独的	populara	受欢迎的, 通俗的
Nordurbo	北市 (北方城市)	rando	边, 沿
Balta Maro	波罗的海	kudri (tr.)	缝纫
vilao	别墅	plu (adv.)	(表继续)再, 还
ŝuo	鞋	propra	自己的, 专有的
kapabli (tr.)	能够	memoro	记忆

konsenti (tr.) 同意
ravi (tr.) 使着迷

amuzi (tr.) 娱乐

LEGAĴO

Miaj Gepatroj

Miaj gepatroj estas maljunaj kaj kadukaj. Jam antaŭ multaj jaroj mi forlasis ilin kaj la patrodomo¹, kiu estas al ĉiu homo la plej kara loko sur la tero. Depost² tiu tago mi tre malofte vidis ilin. Sed ofte miaj pensoj migras al ili, precipe en novjara vespero. Miaj okuloj pleniĝas de larmoj, kiam mi pensas pri la karaj gemaljunuloj, kiuj sian tutan vivon dediĉis al la filoj kaj nun solaj³ malĝojas en la malplena nesto.

Miaj patro kaj patrino loĝas en Nordurbo. Tio estas malgranda, sed tre bela urbeto ĉe la Balta Maro. En Nordurbo estas multaj belaj somerdomoj⁴, ĉar ĝi estas populara somerloko⁵. Sed miaj gepatroj ne havas vilaon: ili estas malriĉaj kaj loĝas en malnova dometo ĉe la arbarrando⁶.

La patro estas ŝuisto kaj la patrino estas kudristino, aŭ pli ĝuste ili estis tiuj⁷, ĉar pro la maljuneco ili ne kapablas plu labori kaj vivas nur per la malmulto, kiun la filoj sendas al ili ĉiumomente, kaj en la espero ricevi maloftan leteron de siaj “infanoj” kaj eble ankaŭ revidi ilin.⁸ Sed la “infanoj” estas jam delonge plenkreskaj, havas siajn proprajn familiojn, al kiuj ili devas dediĉi sian atenton kaj laborpovon.

La amplenaj, sulkaj vizaĝoj de la karaj gemaljunuloj restos ĉiam en mia memoro.

注释

1. Patro-domo 老家，故居
2. De-post 从……以后
3. 词组 nun solaj 在这里是状语表语，是形容词的一种复杂用法，它是说明动作发生的当时主语的状态的，和主语、谓语都有关系，可作如下分析：kiuj（老人们）nun estas solaj, kiam ili malĝojas en la malplena nesto.
4. Somer-domoj 夏屋，避暑的家，夏日别墅
5. Somer-loko 避暑胜地
6. Arbar-rando 林边地带
7. 这里 tiuj 代指 ŝuisto 和 kudristino 两种职业的人。Estis 表示过去时。
8. Ricevi 和 revidi 都是前面名词 espero 的补语。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Jes

1. Jes.
2. Certe.
3. Tutcerte.
4. Tio ĉi estas vero.
5. Tio ĉi estas certa.

6. Vi pravas.
7. Konsentite!
8. Jes, estas mi.
9. Kiel vi deziras. (Laŭ via deziro.)
10. Komprenoble!
11. Ĝuste pri io temas!
12. Tio ĉi estas klara.
13. Ĝuste.
14. Estas al mi tre agrable.
15. Mi ĝojas.
16. Mi estas tre kontenta.
17. Bonege!
18. Estas tre affable viaflanke.
19. Bone.
20. Eksterordinare!
21. Mi estas ravita.
22. Vi tute ne ĝenas min.
23. Per kio mi povas servi al vi?
24. Ne gravas.
25. Sukceson!
26. Gratulon!
27. Mi gratulas!
28. Ĉion plej bonan laŭ via deziro!
29. Feliĉan vojaĝon!
30. Mi deziras al vi resanĝon!
31. Agrablan amuziĝadon!
32. Je via sano!
33. Feliĉan Novjaron!
34. Dankon, reciproke!
35. Vivu...!
36. Salutu (bonvolu saluti) en mia nomo sinjoron...!

日常用语和句型

肯定

1. 是的。
2. 的确。
3. 千真万确。
4. 这是真的。
5. 这是确实的。
6. 你说得（做得）对。
7. 同意了。
8. 是的，是我。
9. 听便。

10. 当然。
11. 说的（议论的）都是那件事。
12. 这事清楚了。
13. 对。
14. 非常合我的意。
15. 我高兴。
16. 我非常满意。
17. 好极了。
18. 您太客气了。
19. 好吧。
20. 太棒了！
21. 我入迷了。
22. 你一点都不妨碍我。
23. 我能为你做些什么呢？
24. 没关系。
25. 祝你成功。
26. 恭喜！
27. 我道喜啦！
28. 祝你诸事如意！
29. 旅途幸福！
30. 祝你（病体）康复！
31. 祝你玩得愉快！
32. 祝你健康！
33. 新年好！
34. 谢谢，彼此彼此！
35. ……万岁！
36. 请代问候……先生好！

语 法

动词

动词是表示动作或状态的词，动作有两种，一种是自身完成的，与他人他物无关系的，叫做不及物动词；另一种自身完成不了的，需要牵连他人他物的动作，叫做及物动词。表示状态的动词基本上是不及物动词。

（动词是句子中最重要的词，一般语法书都用了许多篇章来讲解它，但是人们发现在那里的动词的篇章里，术语繁多，分类重叠，令人眼花缭乱，学了半天，还是对什么是动词，怎样辨别和使用动词不甚了了。有没有办法把动词讲得简明扼要一点呢？本书的姐妹篇“世界语函授教程”就是本着这一想法试着讲的，在那里删繁就简，也没有太多的分类和术语，本着实用的角度讲了动词，不知学过的同志们有什么感觉。作为试验的继续，本书将对动词作进一步的扼要讲解，一般易解的部分不多重复，有一些可分出去的部分也不包括在这课里，目的是希望能给学员一些有关动词的基本知识。）

及物动词：及物动词的动作要牵连到他人或他物，因此通常它都要求后边跟宾语，常见的及物动词有：

Havas (monon), trinkas (kafon), manĝas (pann), skribas (leteron), aŭdas (muzikon), aŭskultas (radion), vidas (homon), rigardas (filmon)...

这些动词为什么是及物的呢？因为它们后面都要求有一个承受其动作的词：有什么？有钱，喝什么？喝咖啡，吃什么？吃面包，写什么？写信，听到什么？听到音乐，听什么？听无线电广播，看到什么？看到一个人，看什么？看电影。

有些学员可能发现，上面这些及物动词有时候是单用的，后边并没有宾语，那是怎么回事呢？对此有的语法书单立一章另分一类来讲，有的干脆不提了，可是大多数语法书读讲及物动词后面要跟宾语，有的说一定要宾语，甚至有以有无宾语来区分及物或不及物等等，弄得人们不知所从。

人的思想和生活是多种多样的，表达的语言也就多样化了，有的人含蓄，有的人坦率，有的慎重其事，有的随随便便，因此人们讲话就有的简练，尽量少讲，有的啰嗦，滔滔不绝，特别的在对话中常常出现省略说法。了解了这个道理我们就不必为一些及物动词为什么单用伤脑筋了。因为这是说话人的表达方式，你是研究家非要把它们立一类也可以，你不管它，把它看成是一种省略说法也完全说得通。事情不就是这样吗？

下面我们举些例句看看：

Ili ĉiuj havas monon. Ĉu ankaŭ vi havas monon?

他们大家都有钱。你也有钱吗？

(Ĉu ankaŭ vi havas?)

你也有吗？

Jes, mi havas monon.

是的，我也有钱。

(Jes, ankaŭ mi havas.)

是的，我也有。

(Jes, mi havas.)

是的，我有。

Ni trinku kafon. Ĉu vi trinkos?

我们喝咖啡吧！你喝吗？

Jes, mi trinkos.

是的，我喝。

(Ĉu vi trinkos kafon?)

你喝咖啡吗？

(Jes, mi trinkos kafon.)

是的，我喝咖啡。

Mi volas manĝi fiŝon. Ĉu ankaŭ vi manĝi (fiŝon)?

我想吃鱼。你也吃（鱼）吗？

Jes, mi manĝos.

是的，我吃。

(Jes, mi manĝos fiŝon ankaŭ.)

是的，我也吃鱼。

此外，还有一种情况，就是说话人只想说自己的动作，不用提及动作的对象，因而单用及物动词，如：

Mi manĝas kaj trinkas. 我是又吃又喝。

Mi skribas. 我在写。

显然这是在回答对方问“你在干什么？”之类的问题，在这里说话者不想提及自己动作

的对象（因为事实上是有对象的，吃什么，喝什么，写什么……），只回答自己在干什么动作，作为语言交流，也就够了。我们可以把它们看作是省略用法，较为好记。

不及物动词：不及物动词表示存在的状态或动作，而这种动作是自身的行为，并不牵连到别的人或事物。不及物动词可以单用，也可以跟其他词加以修饰或补充。常用的不及物动词有：

Estas, sidas, staras, iras, dormas, plaĉas, apartenas, ŝajnas, kreskas, vivas, loĝas, mortas, fartas, ploras, ridas, pluvas, neĝas, brilas, parolas...

上面我们给了不及物动词一个总的说明，但应该承认这个说明并不能概况所有的不及物动词，更不能包括所有的不及物动词的用法在内，因为有的不及物动词习惯上要跟状语，不单用，如：plaĉas, apartenas, ŝajnas, 谁喜欢，属于谁，谁觉得，都要有介词短语；有的习惯上没有主语，如：pluvas, neĝas；有的又是系动词后边习惯跟表语，如：estas, ŝajnas, 有的同时又是及物动词，如：parolas, 需要时可以跟宾语等等，要分别讲这些就得较长篇幅，有的还得另立篇章，这正是一些语法书是体例。我们不采取这个办法，还是把它们作为不及物动词来学习，因为第一，上面的总的说明还是基本适用包括那四种特殊的不及物动词的，第二，不及物动词中，上面列举的四种词毕竟只是少数，既然是在少数，我们可以单独研究它们。

不及物动词可以单用，如：

Mi pensas, do mi estas. 我（能）思想，那么我还活着（存在）。

Neniu estas. 没有人。

Mi sidas kaj vi staras. 我坐着，你站着。

La infano dormas. 孩子睡觉。

La arbo kreskas. 树在生长。

Mia avo vivas. 我祖父还活着。

Ŝia patro mortis. 她父亲去世了。

Li ploras. 他哭了。

Oni ridas. 人们笑了。

Pluvas. 下雨了。

Neĝas. 落雪了。

La suno brilas. 太阳照耀着。

La infano parolas. 孩子讲话啦。

上面这些句子都很简单，要复杂一点，可以加状语，如：

Mi estas en hejmo. 我在家。

Mi sidas sur la seĝo kaj vi staras antaŭ mi. 我坐在椅子上，你们站在我面前。

La infano dormas profunde. 孩子睡得很沉。

La arbo kreskas malrapide. 此树长得很慢。

Mia avo vivas ĉe ni. 我祖父和我们一起过活。

Ŝia patro mortis antaŭ longe. 她父亲早就去世了。

Li ploras senĉese. 他不住地哭。

Oni ridas pro lia ago. 人们笑他的行为。

Pluvas daŭre. 继续在下雨。

Neĝas hodiaŭ. 今天下雪了。

La suno brilas okulfrappe. 太阳耀眼地照射着。

La infano parolas balbute. 孩子结结巴巴地说话。

Ĉu ĝi plaĉas al vi? 它合你的意吗？

Mi apartenas al ĈEL. 我属于中华全国世界语协会。

Ŝajnas al mi, ke... 我觉得,

有些作连系动词用时, 要加表语, 如:

Mi estas instruisto kaj vi estas lernantoj. 我是教师, 你们是学生。

Hodiaŭ la vetero estas bonega. 今天天气好极了。

Li ŝajnas malsana. 他好像病了。

最后讲 *parolas*: 这个词字典里标作两用(及物和不及物), 不及物的例子上面已有了, 及物的例子如:

Mi parolas Esperanton. 我说世界语。

Li parolis pri ŝi. 他讲到她。

但是我们可以说 *Mi parolas Esperanton* 是 *Mi parolas en Esperanto* 的一种简略形式, 是目的格代替介词短语的用法, 仍可以归到不及物里去。只剩下 *parolis pri ŝi* 是及物动词的用法, 可它后面跟的是间接宾语 *pri ŝi*。因此我们可以说 *paroli* 主要是不及物的, 作及物动词用的时候很少。

区别动词是及物或不及物很重要。如何区别呢? 字典里都有注明, 一查就可知了, 但最基本的区别方法是看词义。因为词义是决定词性的基础, 每个词都有其词性和由这个词义所决定的它的自然词性, 不仅动词如此, 其它词也这样。学世界语要仔细记住每个词的基本词义, 这不仅有助于了解其词性, 而且对进一步派生出来的词也可以正确理解。

上面重点讲述了动词及物与不及物的区别。此外, 动词还有时间表达的方式和语态的区别。无论是动作还是状态都有“发生的时间”, “用什么语气(方式)表达”和“用什么形式来说”的问题。动词都有现在、过去、将来三种时态, 世界语用三种不同的词尾 *-as*, *-is*, *-os* 来表示, 这三种词尾都属于陈述语气的表达方式, 世界语还有三种动词词尾, 分别表示命令式 *-u*, 假定式 *-us* 和不定式 *-i*, 这六种词尾适用于任何人称的主语。此外, 动词还有一个表达的形式问题, 是主动形式还是被动形式, 大多数句子都采用主动形式来表达, 它们用一个动词就可以了, 上面在及物和不及物动词章节里所举的例句都是主动形式, 可参看; 如果想用被动形式来表达, 那就必须把动词变成被动分词, 前面加系动词 *esti* 的适当时态和时态, 如:

主动式: *Mi legas libron.* 我在读书。

被动式: *La libro estas legata de mi.* 这书我正读着(这书正被我读着)。

所谓被动式就是把主动式的主语和谓语颠倒过来, 把其中的动词变成被动分词, 前边加系动词构成复合谓语。

分词和系动词构成的复合谓语在陈述式里就有十八个公式, 如果再加命令式和假定式的主动语态和被动语态, 那就更多了, 这是语法里繁琐而头痛的部分之一, 其实可以把分词当成我们熟悉的表语, 因为它也是形容词, 与主语同数同格, 要紧的是要注意分词本身的词义, 如:

Mi estas leganta. 我正在阅读。

Mi estas leganta libron. 我正在看书。

La libro estas legata de mi. 那书我正在看着。

La libro estas legata. 那书正被看着。

关于分词本书后面还要讲解, 这里就不多说了。

不定式动词: 不定式动词就是动词的原形, 在世界语里用词尾 *-i* 来表示。世界语不定式动词以其不变的原形可以在句子里起名词所有的作用, 同时它仍保留自己动词的特点, 可以有自己的宾语, 修饰语或补语, 如:

一、作主语:

Morti pro la patrolando estas agrable. 为祖国而死是愉快的。

二、作谓语:

Ne fumi! 禁止吸烟!

Malesperi kaj tamen ne morti! 绝望吧, 可别死!

三、作表语:

Flati al iu ne estas fari al li servon. 拍人马屁, 对人无益。

四、作宾语:

Vi amas preni, amu redoni. 你喜欢拿取, 可得还啊!

五、作状语:

Mi iras promeni en la parko. 我去公园散步。

六、作宾语的表语:

Mi aŭdis lin fermi la pordon. 我听见他关门。

七、作名词的补语:

Estas tempo por dormi (manĝi). 是睡觉(吃饭)的时间了。

也可以简化为: Estas tempo dormi (manĝi).

八、作形容词的补语:

Mi estas preta servi al vi! (这句是从 Mi estas preta por servi al vi
简化而来) 我愿为你效劳!

EKZERCOJ

- A. Kopiu la rakonton en la teksto kaj substreku la transitivan verbon per _____ kaj la netransitivan verbon per ----- . (抄写课文并用单线标出及物动词, 用曲线标出不及物动词。)
- B. Multfoje legu kaj parkere memoru (记住) la parolturnojn kaj esprimojn e ĉi tiu leciono. (反复吟诵并默记本课的常用语和句型。)
- C. Respondu jenajn demandojn:
1. Kiaj estas la gepatroj de la aŭtoro (作者)?
 2. Kiam li forlasis ilin?
 3. Ĉu li ofte revenis al la patrodomo?
 4. Kio ofte migras al la gepatroj?
 5. Kie loĝas la gepatroj?
 6. Kia estas la loĝloko de la gepatroj?
 7. Kio estis la patro kaj la patrino antaŭe?
 8. Per kio ili nun vivas?
 9. Kial la "infanoj" ne revenas al siaj gepatroj?
 10. Ĉu vi bone prizorgas (关心, 照顾) viajn gepatrojn?
- Ĉ. Substreku la verbojn kaj objektojn kaj korektu la erarojn en jenaj frazoj. (标出下列句子里的动词和宾语, 并改正其中的错误。)
1. Mia frato lernas Esperanto.
 2. La fraŭlino skribas letero.
 3. Kial vi ne salutis li?
 4. Ĉar mi ne vidis li.

5. Kafo mi ne deziras, sed mi petas akvo.
6. Kio diris la knabo?
7. Tio ŝi ne konsentas.
8. Mi tute ne kredas, kio ŝi diras.
9. Prenu kraĵono kaj skribu mallonga rakonto!
10. Mi li vidis, sed li mi ne vidis.

D. Korektu la erarojn en jena rakonto, substreku la transitivajn kaj la netransitivajn verbojn: (改正下面故事中的错句, 并标出其中的及物(用单线)和不及物(用曲线)动词。)

Petro estas knabo. En la lernejo li lernas ankaŭ Esperanto kaj ofte li skribas leteroj en tiu lingvo al knaboj en fremdaj landoj. Kaj kiam li ricevas longa respondo li estas tre feliĉa.

Foje li ricevis longa letero de sia nigra amiko el Afriko. Li malfermis la letero kaj trovis sur ĝi kelkaj nigraj inkmakuloj (墨点). Petro iris al sia patrino, montris al ŝi la makuloj kaj diris: "Panjo, mia nigra amiko estas tre malfeliĉa, ĉar li ploris, kiam li skribis tiu ĉi letero al mi. Jen, sur la letero estas liaj larmoj!"

D. Ĉinigu la rakonton en la teksto.

LECIONO 4

Novaj Vortoj

stepo	草原	karoto	胡萝卜
kampo	田野	ŝovi (tr.)	轻推
stalo	畜棚	rompi (tr.)	打破
ŝoki (tr.)	惊吓	flamo	火焰
bari (tr.)	阻挡	dika	肥厚粗大的
bovo	牛	kapuĉo	套头巾
pele (tr.)	驱赶	torĉo	火把
flirti (ntr.)	飘扬	ruli (ntr.)	滚动
vigla	活泼的	apenaŭ (adv.)	几乎不
krio	喊声	frua	早的
hezite	犹豫	bruto	牲畜
bleki (ntr.)	(牲口) 鸣叫	rimarki (tr.)	注意
lanterno	灯笼	papilio	蝴蝶
ataki (tr.)	袭击	zorgi (tr.)	关心
lupo	狼	puŝi (tr.)	推, 蹭
brede (tr.)	饲养	poŝo	口袋
sekura	安全的	besto	兽
ĉaso	狩猎	brasiko	白菜
susuri (ntr.)	沙沙地响	vitro	玻璃
makuli (tr.)	染污	lango	舌头
flanko	一边, (身) 侧	ŝanceli (tr.)	摇动
kvazaŭ	(连) 似乎	verŝi (tr.)	倾洒

bruli (ntr.)	燃烧	regi (tr.)	统治
boji (ntr.)	吠	karesi (tr.)	抚摸

LEGAĴO

Neĝulino¹

La nokto alproksimiĝis al la stepo kaj flirtis venteto sur la dormanta kampo... De malproksime aŭdebliĝis vigla kantado. Oksanka, 6-jarklasa lernantino, alvenis kantante.

Aperis stalo trans la arbareto. Subite oni aŭdis tie kriojn kaj tuj ekvidis brilantan lumon.

“Kio okazis tie?” Oksanka ŝokita demandis al si kaj senhezite alkuris al la stalo.

Ŝi estas jam ĉe la alta barilo, trans kiu blekadas bovinoj maltrankvile. Aĝa virino, kun lanterno en la mano, estas pelanta ilin en la stalon.

“Kio okazis, panjo?” Oksanka alkuris al la virino.

“Dio! La bovidoj estas atakitaj de lupoj. Kaj al vi, kio okazis en tia malfrua nokto?”

“Kio...? Mi nur venis al panjo...”

Subite la ĉairkaŭaĵo estis prilumata de blindiga lumo. En la bredejon enveturis aŭtomobilo, el kiu venis la direktoro kaj la breda teknikisto.

“Ĉu la brutoj estas sekuraj?” kriis la direktoro.

“Neĝulino forkuris e la stepon,” respondis malĝoje la bredistino de la bovidoj.

“Ĉu venis la lupoj sola²?” demandis la teknikisto.

“Mi pafmortigos³ ĝin,” diris la direktoro kaj sidiĝis malantaŭ la direktilo⁴. Kiam la aŭtomobilo estis for, la bredistino ekrimarkis, ke ŝia fillino ne estas apud ŝi.

“Oksanka!” ŝi kriis, sed la fillino ne respondis.

Oksanka estis iranta en la stepo. En ŝia mano brilis lanterno. La voĉoj de la homoj, kiuj eliris por lupokaso, estis pli kaj pli neaŭdeblaj. Ankaŭ la lumo de la lanternoj tenataj de ili malproksimiĝis. La lanternoj malaperiĝis kiel malgrandaj papilioj sur la tero. Denove la mallumo regis la stepon. De tempo al tempo susuris altaj herboj. La bruetoj timigis la knabion. Ŝi sentis kvazaŭ ia timiga besto ŝin postsekvas. Ŝi subite ekhaltis.

“Ĉu mi rigardu malantaŭen?” aperis la penso en ŝi, “kio do okazis al Neĝulino?”

En ŝia imago aperis la amata bovido kiun ŝi prizorgis en la bredejo. Ĉi tiu bovido kvazaŭ makulita per neĝo tre plaĉis al ŝi de la komenco. La knabino donis al ĝi la nomon “Neĝulino”. Dum la tuta somero ŝi prizorgis la bovidon. Kiam ŝi aperas en la kampo aŭ en la bredejo, Neĝulino tuj alkuras al ŝi kaj puŝas ŝian flankon per la nazpinto. Ĝi bone scias, ke en ŝia poŝo estas karotoj aŭ brasiko aŭ aliaj manĝaĵoj.

Subite ekaperis ia ombro apud Oksanka. La knabino ekturis al ĝi la lumon de la lanterno. Granda lupoj ensaltis en la apudan arbareton. Ĉe tio la knabino ektimis ŝokite.

“Ĉu mi forkuru? Tamen kie estas la bovido?”

Diversaj pensoj apris en ŝi.

“Eble oni jam ĝin trovis.”

Tiam ŝi ekaŭdis apenaŭ aŭdeblan bovablekon.

“Neĝuli-i-n-o!” ŝi kriis kaj alkuris al la sono.

La luno prilumis⁵ lageton, kaj tie ŝi vidis blankan kapon de bovido. Ĝi eniris en la akvon pro

la lupon.

“Venu, Neĝulino, venu al mi!” kriis Oksanka. “Ni iru hejmen, Neĝulino! Mi ne lasos lupon manĝi vin.”

La knabino timeme rigardis al la arbareto kaj prilumis la ĉirkaŭaĵon per la lanterno. Denove ŝi ekvidis la lupon. Eltenante la timon, ŝi volis ekiri. Sed la lupo baris al ŝi la vojon.

“Kion mi faru? La bredejo estas malproksime... Mi tamen iru antaŭen.” Ŝi decidis kaj ekiris al la vilaĝo. La lupo volis preterkuri ŝin de malantaŭe. Ŝi turnis sin kaj forpelis ĝin per la lanterno.

La bovido ŝoviĝis al la knabino. Subite la vitro de la lanterno disrompiĝis. La Neĝulino forŝovis branĉon de arbo, kiu resaltis kaj rompis la vitron. La ruĝa lango de la flamo ŝanceliĝis kaj ekmaldekiĝis. Alproksimiĝis la lupo. Sed Oksanka ne konfuziĝas. Ŝi verŝas la oleon sur sian kapuĉon kaj ekbruligas. En ŝia mano ekbrulis luma ruĝa torĉo. La lupo bojegis kaj forkuris al la stepo.

Subite brilis aŭtolumo kaj aŭdiĝis pafo...

La teknikisto kuris al Oksanka. Post li alkuris la direktoro kaj la aliaj ĉasistoj.

Karesante la korpon de la bovido la knabino ameme diris:

“Jen, vidu, Neĝulino, vi ne bezonas timi.”

Sur ŝia vizaĝo ruliĝis larmoj pro ĝojo.

(de S. Kiporenko, Sovet-Unio)

注释:

1. Neĝulino = neĝ-ul-in-o: 白雪女子, 这里作小牛犊的名字: 小白雪。
2. Sola 在这里是状语表语, 就是说它既是表语说明主语是“单独的”, 又是状语表示来的时候的状态是“单个的”, 因此它与主语和谓语同时发生关系, 同时说明或修饰它们: 来的狼是一个吗? 是一只狼来了吗?
3. Pafmortigi = paf-mort-ig-i: 枪毙, 击毙
4. Direkti 指挥, 引导。Direktilo 用在船上“舵”, 用在车上是“方向盘”, 而 direktoro 则是“经理”, “主任”。
5. Prilumi = pri-lumi, lumi 是及物动词, 发亮; prilumi 是及物动词, 照亮。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Neo

1. Ne.
2. Ne, dankon.
3. Bedaŭrinde, ne.
4. Kompreneble, ne.
5. Tio ĉi estas malvero.
6. Tio ĉi ne estas ĝusta.
7. Oni ne povas.
8. Oni ne rajtas.
9. Neeble!
10. Tio ĉi estas neebla.
11. Vi ne pravas.

12. Kun bedaŭro mi konstatas, ke vi eraras.
13. Mi ne povas.
14. Mi ne scias.
15. Mi ne samopinias.
16. Mi ne volas. (Mi ne deziras.)
17. Mi ne emas.
18. Ne necesas.
19. Mi neniel povas helpi.
20. Mi tre bedaŭras, sed mi bedaŭrinde ne povas.
21. Mi eble eĉ povus, sed...
22. Mi tre bedaŭras, sed mi devas rifuzi.
23. Verŝajne ne.
24. Prefere ne.
25. Tutcerte ne.
26. Mi pardonpetas! (Mi petas pardonon!)
27. Mi tre pardonpetas vin, ke...
28. Mi pardonpetas, ke mi ĝenas... (malhelpas...)
29. Mi tre bedaŭras.
30. Domaĝe, ke...
31. Mi bedaŭras, ke...
32. Tre malbone!
33. Ĉu estas eĉ tiel malbone?
34. Tio ne meritas.
35. Mi konsilas, ke vi ne faru tion.
36. For!
37. Al la diablo!

日常用语和句型

否定

1. 不。
2. 不，谢谢。
3. 很抱歉，不行。
4. 当然不行。
5. 这是假的。
6. 这是不正确的。
7. 不可以。
8. 办不到。
9. 不可能！
10. 这是不可能的！
11. 你不对。
12. 我遗憾地证实你错了。
13. 我不行。

14. 我不知道。
15. 我不同意。
16. 我不愿意。
17. 我不乐意。
18. 没必要。
19. 我无能为力。
20. 我很惋惜，但是很遗憾我不能。
21. 我也行能行，但是……
22. 我很惋惜，但是我必须拒绝。
23. 大概不行。
24. 最好别干（别说，别听……）。
25. 肯定不行。
26. 我请求原谅。
27. 我恳请你原谅……
28. 请原谅我麻烦……（妨碍……）。
29. 我非常抱歉。
30. 可惜……。
31. 我遗憾的是……。
32. 很糟糕！
33. 能那样糟糕吗？
34. 那不配。
35. 我劝你别干那件事。
36. 滚！
37. 该死！

语 法

副词

副词是修饰动词、形容词的单词，表示动作发生或状态存在的时间、地点、方式、环境、目的、程度和条件等细节，副词还可以修饰副词。

世界语副词分为原来副词和转成副词两种。原来副词就是本身就是副词，没有词尾变化，可以直接使用；而转成副词则是从别的词根加上副词词尾 *-e* 变来的。原来副词数量有限，总共不过五十几个，都是常用词，学习者必须记住它们的用法。转成副词不用记，因为它们数量太多，都是从别的词转借来的，容易类推了解其词义。下面就原来副词作些解释。

世界语的原来副词可分为三组，一组是相关词表中的 25 个副词，学员在初级班已经学过，这里不讲了。第二组是以 *-aŭ* 结尾的副词，共 11 个。

一、表示时间的：*ankoraŭ*（还），*baldaŭ*（不久），*hieraŭ*（昨天），*hodiaŭ*（今天），*morgaŭ*（明天）

二、表示方式程度的：*almenaŭ*（至少），*ankaŭ*（也），*apenaŭ*（几乎不），*kvazaŭ*（好像），*preskaŭ*（差不多）

三、表示告别的：*adiaŭ*（再会吧）

上面这些副词好些都学过了，它们的用法也简单，就不多举例了。下边举几个句子说明少数较生的副词：

Li ankoraŭ atendas ŝin. 他还在等她。
 Por iri tien vi bezonas almenaŭ tri horojn. 要到那里去你至少还需要三个小时。
 Li restis apenaŭ semajnon ĉe ni. 他在我们这儿逗留几乎不到一周。
 Ŝiaj okuloj kvazaŭ paroladis. 她的眼睛好像在说话。
 Preskaŭ ĉiuj ĉestas. 差不多所有的人都到了。
 Adiaŭ, gekamaradoj! 同志们，再会吧！

第三组是无定形副词，大多是单音节词，按用法可以分为：

- 一、表示地点的: ĉi (近), for (远离), supre (上面)
- 二、表示时间的: jam (已经), ĵus (刚才), nun (现在), plu (再), tuj (立刻、马上), ofte (经常)
- 三、表示方式、程度或感情的: ajn (无论), ĉu (吗?), do (那么), eĉ (甚至), ja (果然), jen (噢, 瞧), jes (是), mem (自己), ne (不), tre (很), parkere (默记), nur (仅仅), pli (更), plej (最), tro (太), ju... des... (越.....就.....)

下面摘要举几个例句示范:

Tiu vorto estas adjektivo kaj ĉi tiu (tiu ĉi) estas adverbo. 那个是形容词，这个是副词。
 Li loĝas for de mia hejmo. 他住得里我家远。
 Iru supren kaj vi vidos la domon. 网上走你就会看到那房子。
 Kion plu vi scias? 你还知道什么?
 Mi scias pli multe ol vi. 我知道得比你多。
 Ĉiu ajn povas lerni Esperanton. 任何人都可以学习世界语。
 Sed mi ja tion faris! 不过，那确是我干的呀!
 Jen, bela parko! 瞧，多美的公园!
 Jen (estas) mia amiko Petro! 这是我的朋友彼得!
 Ju pli antaŭen mi iris, des pli varme mi sentis. 越往前走我越感到热。

转成副词：几乎如何实词都可以用加词尾 -e 的办法变成副词：名词、形容词和动词要去掉其词尾再加 -e，数词可直接加词尾 -e，此外，有些原来副词为了加强语气，也可以再加 -e，有些介词和前后缀也可以加 -e 构成副词。如：

Patre 父亲似的，hejme 在家里，matene 在早晨，vespere 在晚上，dekstre 在右边，alie 此外，facile 容易地，eble 可能，brile 光辉地，parole 口语地，skribe 书面地，sekve 随之，unue 第一，首先，due 第二，其次，trie 第三，fore 在远方，jene 在下面，plie 更，plue 再度，antaŭe 在前，apude 在旁边，dume 当时，ekstere 在外面，eke 在开始时，male 相反，ege 打打地，ete 小小地。

副词的功能：副词可以修饰动词、形容词或副词，也可以用作无主句的表语（包括主语是不定式动词或主语是从句）。例如：

一、修饰动词：

Ne parolu rapide! 别讲得太快了！（在句中作否定和方式状语）
 Mi vizitos vin ĉivespere. 我今天晚上去拜访你。（在句中作时间状语）
Kie ŝi loĝas? 她住在哪儿？（在句中作地点状语）
 Mi estos hejme ĉivespere. 今天晚上我在家。（在句中作地点状语和时间状语）

副词加目的格词尾表示动向：

Mi iras hejmen. 我回家。

二、修饰形容词：

Ŝi estas tre bela. 她长得很美。（在句中作（形容词）修饰语）
 Li estas tro dika! 他太胖了！（在句中作（形容词）修饰语）

三、修饰副词：

Li parolas tre flue. 他说得很流利。（在句子中作（副词）修饰语）

Estas sufiĉe varme. 够暖和了。（在句子中作（副词）修饰语）

四、作表语：

Estas malvarme. 天冷。（在无主句中作表语）

Estas bedaŭrinde, ke mi vin ne povas helpi. 真遗憾，我不能帮助你。（在此主语从句的句子中作表语）

Promeni estas agrabla. 散步使人愉快。（在不定式动词作主语的句子中，表语要用副词）

否定副词世界语的否定副词有：

ne 不, nek 也不, nenie 没有一个地方, nenial 没有任何原因, neniam 任何时候也不, neniom 任何数量也不是, neniel 没有任何办法, nek... nek... 既不.....也不.....

在世界语里否定词只能用一个。如果已用了其它的否定词，则就不要再使用 ne 了，否则就是“否定之否定”，变成肯定了，如：

Neniel mi povas kompreni vin. 我怎么也不能了解你。

Neniel mi ne povas kompreni vin. = Mi povas kompreni vin.

无论如何我也没法不了解你。= 我能了解你。

Mi ne povas paroli. 我不能发言。

Mi ne povas ne paroli. = Mi devas paroli.

我不能不发言。= 我应该发言。

副词可以替代介词短语：副词可以作状语，介词短语也可以作状语，它们功能相同，因此可以通用，尤其在时间和地点状语里是如此，例如：

En la nokto ni dormas kaj en la tago ni laboras.

Nokte ni dormas kaj tage ni laboras.

夜里我们睡觉，白天我们工作。

En la mateno la aero estas freŝa.

Matene la aero estas freŝa.

清晨空气新鲜。

En la vespero mi estos en la hejmo.

Vespere mi estos hejme.

晚上我在家里。

虽然如此，但人们在这种情况下用副词的多，另外出于修饰的考虑，两种形式可以交替使用，以免雷同。此外，习惯上对专有名词作状语时，要用介词短语，不用副词，如：

Li loĝas en Londono.（不用 Li loĝas Londone.） 他住在伦敦。

EKZERCOJ

- A. Kopii la tekston de la rakonto kaj substreku ĉujn adverbojn.
- B. Verku kelkajn dialogojn uzante la ellernitajn parolturnojn kaj esprimojn.
- C. Respondu jenajn demandojn:
 1. Kies nomo estas NEĜULINO?
 2. Kio okazis en la stalo antaŭ ol Oksanka alvenis?
 3. Kiu estis la virino, kiu prizorgis la stalon?
 4. Kiom da lupoj atakis la bovidojn?

5. Ĉu ĉiuj brutoj estis sekuraj post la atako?
6. Kie estis Oksanka, kiam la patrino parolis kun la direktoro?
7. Kio sekvis post Oksanka, kiam ŝi iris serĉi la bovidon?
8. Kion faris Oksanka, kiam la lupo volis ataki ŝin?
9. Kiel Oksanka forpelis la lupon, kiam ŝia lanterno estis rompita?
10. ĈOksanka estas aminda knabino?Kaj kiel vi opinias pri ŝi?

Ĉ. Adverbigu jenajn vortojn kaj traduku iliajn signifojn:

vigla	krio	bleki
frua	bruto	sekura
susuri	flanko	besto
torĉo	Ĝoĵi	karesi

D. Aldonu la mankantajn finaĵojn (词尾) al la vortradikoj en jenaj frazoj:

1. Antaŭ kelkaj tagoj mi fartis malbon-.
2. Mi estis malsan-, sed nun mi fartas denove boneg-.
3. Parolu ĉiam laŭt- kaj kuraĝ-.
4. Estas tre agrabl-, kiam dum vintro en la ĉambro estas varm-.
5. Kiel bel- estas tie ĉi!
6. Estas bon-, ke vi venos.
7. Jen mallong- lia historio: li naskiĝis, laboris kaj mortis.
8. Bel- kanto ne estas long-.
9. La italoj parolas ital-, kaj japanoj parolas japan-.
10. Bon- ridas tiu, kiu last- ridas.

E. Ĉinigu la rakonton NEĜULINO.

LECIONO 5

Novaj Vortoj

ŝanco	机会	ŝirmi (tr.)	遮蔽
escepto	例外	projekto	计划, 方案
decidi (tr.)	决定, 决心	aspekti (ntr.)	貌似
radiko	根; 词根	komputilo	计算机
permeso	准许	ortografio	拼写 (法)
kategorio	种类; 范畴	trezoro	宝藏; 珍宝
tuŝi (tr.)	触, 触动	penetri (tr.)	浸入, 渗透
ekzeco	练习	formi (tr.)	形成
akademio	科学院	afikso	前后缀 (总称)
tasko	任务	universala	万国的
volvi (tr.)	卷; 绕	verko	著作
elementa	初级的	kompetenta	有权威的, 能干的
eksperimento	实验	kontroli (tr.)	检查
romana	罗马 (人) 的	dialekto	方言

ekzakta	精确的	kontraste	对照, 同.....相反
pruvi	证明	litero	字母
firme	坚定的	Finnlando	芬兰

LEGAĴO

Kial Esperanto Estas la Sola Internacia Lingvo?

Esperanto estas la sola internacia lingvo. Ni povas jesi¹ tion,

1. ĉar ĝi estas la gepatra lingvo de neniuj nacioj, ĉiuj devas lerni ĝin kaj havas tial la saman ŝancon;²
2. ĉar ĝi estas multe (laŭ komputilo 10 foje)³ pli facile lernebla ol fremda nacia lingvo, ĉar ĝi havas:⁴
 - a) facilegan gramatikon, sen esceptoj,
 - b) simplan fonetikan ortografion,
 - c) plej eble facilan prononcon,
 - ĉ) vortotrezoron, en kiu estas la vortradikoj, kiuj jam enpenetris en multajn lingvojn kiel fremd-(prunt)vortoj,⁵
 - d) donas al la uzanto la permeson formi novajn vortojn: el la sama radiko alian vort-kategorion (kompreni—kompreno, famo—fama) per kunmetado de radikoj (mond-lingvo, bel-aspekta, suĉ-infano, laŭt-paroli, pri-pensi) per almeto de afiksoj al la radikoj;⁶
3. ĉar ĝi havas netuŝeblan fundamenton fiksitajn de la unua kongreso (la dekseksregulan gramatikon, la ekzercaron kaj la universalan vortaron—3 verkoj de Zamenhof);
4. ĉar ĝi havas ankaŭ akademion el kompetentaj personoj, kies tasko estas kontroli la disvolviĝon⁷ de la lingvo. Pro tiuj lastaj ecoj ĝi ne disfalo en dialektojn.

Pro ĝia facileco povas lerni Esperanton ankaŭ persono, kiu vizitis sole elementajn lernejojn en proksimume 8 monatoj, uzante krom la du lecionoj pri prononcado posemajne iom da diligenteco ĝis simpla parolebleco⁸. Ekzakta instrueksperimento en Finnlando pruvis, ke ankaŭ infanoj, kiuj havas gepatran lingvon preskaŭ sen romanaj radikoj, povas lerni Esperanton ĝis parolebleco kaj plena kompreno per unujara instruo.

Pro tiuj siaj ecoj kaj pro du decidoj de la kongresoj fariĝis Esperanto la ununura firme fondita, ellaborita kaj kontraŭ disfalo ŝirmita internacia lingvo kontraste kun la multaj publikitaj projektoj de tia lingvo.⁹

(de Erika Linz, Aŭstrio)

注释:

1. Jesi = jes-i 肯定, 是由副词 jes 变来的动词。这句没有完, 下边四段(1至4)都是它的从句, 都是用连词 ĉar 连接的原因状语从句, 说明肯定的理由。
2. la gepatra lingvo de neniuj nacioj 不属于任何民族的父母语。副词 tial 是原因状语, 因此, 修饰 havas。
3. laŭ komputilo 10 foje 据计算机测算有 10 倍。
4. ĉar ĝi havas 是本段(第二段)从句的从句, 也是原因状语从句。它也没有完, 它的宾语

是下面 a b c ĉ 四小段。

5. fremdvortoj (pruntvortoj)外来语 (词) (借用词)。
6. d 段是和 havas 并列的句子 ĉar ĝi havas... kaj donas...。Formi novajn vortojn 后面有冒号: 表明后边还有进一步的说明: el la sama radiko, per kunmetado... 和 per almeto... 都是修饰 formi 的状语, alian vort-kategorion 则是 formi 的另一宾语。这三个状语词组后面括符中的词是举的例子: 动词 kompreni 可以变成名词 kompreno, 名词词根 mond- 可以加在 lingvo 前合成 mondlingvo 等等。
7. disvolviĝo = dis-volv-iĝ-o 扩展, 发展。
8. 这里主句是倒装句, 其主语是 persono, 它紧后边的 kiu 引出的句子是修饰语 (定语) 从句, 修饰说明 persono 的。Uzante 是主句 lerni 的状语, krom... 是 uzante 的补语, pri... 是 krom... 的补语, posemajne 是 uzante 的修饰语 (状语), iom da diligenteco 是 uzante 的宾语, ĝis simpla... 是主动词 lerni 的目的状语。
9. 这句的主语是 Esperanto, 谓语是系动词 fariĝis, 表语是 lingvo, lingvo 的修饰语 (定语) 有五个 (ununura, fondita, ellaborita, ŝirmita, internacia), 其次, firme 修饰 fondita, kontraŭ disfalo 修饰 ŝirmita。Kontraste 是状语, 修饰动词 fariĝis, 而它还有自己的补语 kun...。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNOJ KAJ ESPRIMOJ

Nomo kaj Aĝo

1. Kiel vi nomiĝas?
2. Mi nomiĝas Petro Andersson.
3. Kio estas via nomo?
4. Mia nomo estas Wang Ping.
5. Kiu vi estas?
6. Mi estas Johano...
7. Kio estas via antaŭnomo?
8. Mia antaŭnomo estas Petro, sed vi povas nomi min Peĉjo.
9. Mia antaŭnomo estas Mario (Heleno).
10. Ĉu vi povas traliterumi vian nomon?
11. Jes, mia nomo estas laŭlitere P-e-t-r-o A-n-d-e-r-s-s-o-n.
12. Kiel oni elparolas vian nomon?
13. Tiel, kiel ĝi estas skribita.
14. Kiu estas via familia nomo?
15. Mia familia nomo estas Andersson.
16. Kiomaĝa vi estas?
17. Kiom da jaroj vi havas?
18. Mi estas 20-jaraĝa.
19. Mi havas 20 jarojn.
20. Mi finis 21 jarojn.
21. Post tri monatoj mi finos 30 jarojn.
22. Post du jaroj mi finos 60 jarojn.
23. Vi e aspektas tiomaĝa.

24. Kiomaĝa li (ŝi) estas?
25. Kiom da jaroj li (ŝi) havas?
26. Li (ŝi) estas 19-jaraĝa.
27. Li (ŝi) havas ne pli ol 20 jarojn.
28. Li (ŝi) havas ĉirkaŭ 30 jarojn.
29. Li (ŝi) havas pli ol 50 jarojn.
30. Li (ŝi) estas tiomaĝa, kiom li (ŝi) aspektas.
31. Kiam vi naskiĝis?
32. Mi naskiĝis la 19-an de aprilo de la 1938-a jaro.
33. En kiu jaro vi naskiĝis?
34. Mi naskiĝis en la 1953-a jaro.
35. Kiam estas via naskiĝtago?
36. La 15-an de februaro.
37. Ĉu li (ŝi) estas plenaĝa (plenkreska)?
38. Ĉu vi estas pli aĝa ol via frato (kuzo)?
39. Ni estas en la sama aĝo. (Ni estas samaĝaj.)
40. Mi estas iom pli aĝa.
41. Li estas du jarojn pli aĝa ol mi. (Li estas je du jaroj pli aĝa ol mi.)
42. Kie vi naskiĝis?
43. En kiu loko vi naskiĝis?
44. Mi naskiĝis en Beijing.

日常用语和句型

姓名和年龄

1. 你的姓名怎么称呼?
2. 我的姓名叫彼得·安德逊。
3. 你的姓名是什么?
4. 我的姓名是王平。
5. 你是谁?
6. 我是约翰……。
7. 你的名字是什么?
8. 我的名字是彼得，但你可以叫我彼却。
9. 我的名字是玛利亚（海伦）。
10. 你能把你的名字拼写一下吗?
11. 可以。我的姓名按字母是 P-e-t-r-o A-n-d-e-r-s-s-o-n。
12. 怎么念你的名字?
13. 怎么写就怎么念。
14. 你的姓是哪一个?
15. 我的姓是安德逊。
16. 你多大年纪啦?
17. 你有多少岁数啦?
18. 我年纪二十。

19. 我有二十岁了。
20. 我已经满二十一周岁了。
21. 再过三个月我就满三十岁了。
22. 还有两年我就六十了。
23. 你不像那么大年纪。
24. 他（她）多大年纪啦？
25. 他（她）有多大岁数啦？
26. 他（她）年纪十九。
27. 他（她）不到二十岁。
28. 他（她）大约三十岁。
29. 他（她）有五十多岁了。
30. 他（她）的年岁和长相一般大。
31. 你什么时候出生的？
32. 我是一九三八年四月十九日出生的。
33. 你出生在哪一年？
34. 我出生于一九五三年。
35. 你的生日是什么时候？
36. 二月五日。
37. 他（她）成年了吗？
38. 你比你的兄弟（表兄弟）大吗？
39. 我们同岁。
40. 我稍大一点。
41. 他比我大两岁。
42. 你出生在哪儿？
43. 你出生在什么地方？
44. 我生在北京。

语 法

词素和词的转化

世界语的单词，除了单音节的原形词外，大多数是用粘合的方法构成的，因此在分析世界语单词的时候人们惯用词素来称呼，词素指的是构成单词的元素，它们有词根、词尾、前缀、后缀四种。例如 **maljunulo** 这个单词就含有这四种词素：**mal-**, **jun-**, **-ul-**, **-o**。四种词素中最重要的是词根，它决定词义，是构词的基础，其它三种词素都是附加成分。在这个词里词根是 **jun-** 青春，年轻，年幼。它前面附加的 **mal-** 是前缀，表反义，**maljun-** 的词义就变成“老年，年老”。世界语的前缀还有下列一些：

bo- 表姻亲	dis- 表分散	ek- 表开始	eks- 表退職，以往
ge- 表两性	mis- 表误解	pra- 表远古	re- 表再，重复
fi- 表鄙视			

该词根后边的 **-ul-** 是后缀，表“以……为特征的人”，**maljun-ul-** 就是以年老为特征的人，老年人。世界语的后缀有下列一些：

-aĉi 表恶劣	-ad- 表延续	-an- 表成员	-ar- 表集体
-ebl- 表可能	-ec- 表性质	-eg- 表增大	-ej- 表场所

-em- 表爱好 -end- 表应该 -et- 表缩小 -id- 表子孙, 幼小
 -ig- 表使成为 -iĝ- 表变成 -il- 表工具 -in- 表女性
 -ind- 表值得 -ing- 表插具 -ism- 表主义 -ist- 表职业者
 -obl- 表倍乘 -on- 表分除 -op- 表集体 -uj- 表国, 容器
 -um- (义不定) -ĉj- 表男性爱称 -nj- 表女性爱称

前缀 (prefiksoj) 和后缀 (sufiksoj) 合称为“前后缀” (afiksoj)。在构词中起着十分重要的作用, 它们可以帮助词根派生出无数的新词来。

Maljun- 老年人, 是名词, 按规定应加名词词尾 -o, 成为 maljunulo。这个 -o 是语法错误, 表示名词。世界语的用法词尾有:

-o 名词 -a 形容词 e- 转成副词 -as 动词陈述式现在时 -is 动词陈述式过去时
 -os 动词陈述式将来时 -us 动词假定式 -u 动词命令式
 -i 动词不定式。

这些种类的词都要加上其有关词尾, 否则不能成词。

其它词类为代词、数词、原形副词、介词、连词、感叹词和冠词都没有词尾, 使用时直接用词根。

词根都含有词义, 每个词义又自然包含着其合乎逻辑的词性, 因此在必须加语法词尾的词中都存在着天然的附加词尾, 例如当我们看到或听到 paper- 这个词根时, 我们不会有性质、动作或方法的感觉, 而会马上联想到具体的物件: 纸张, 它自然是名词。再如词根 jun- 所唤起的我们的感觉一定的性质的特征, 是形容词, 不会是其它。又如词根 skrib- 给我们的印象只能是动作。这些词根和词尾的词性相同 (一致) 的词叫做同性词。

世界语构词法规定: 人们可以在逻辑许可的范围内变换词尾, 取得新词来表达所需的概念。据此, 名词可以变为形容词或副词, 如:

Patro 父亲——patra 父亲的——patre 像父亲一样地
 Homo 人——homa 人的——home 像人一样地
 Knabo 孩子——knaba 孩子的——knabe 孩子似的
 Letero 信——letera 信的——letere 用信地
 Buŝo 口——buŝa 口的——buŝe 用嘴地

形容词可以变为副词, 如:

Bela 美丽的——bele 美丽地, 漂亮地
 Bona 良好的——bone 很好地, 完美地
 Forta 有力的——forte 有力地, 重重地
 Feliĉa 幸福的——feliĉe 幸福地, 幸运地
 Longa 长的——longe 长期地, 长长地

动词可以变成名词, 形容词或副词, 如:

Skribi 书写——skribo 书法——skriba 书法的——scribe 书面地
 Paroli 说话——parolo 讲话——parola 口语的——parole 口语地

词根后换用不同词性的词尾构成的新词也叫转化词。在转化词里词尾起着重要作用, 它决定着该词的词性, 从而修正了词根的词义。这里要紧的是记住几个基本概念, 即词尾的概念。

-o 表示具体的或抽象的事物的“名称”, 当它加在不同性的词根后时, 就改变了该词根的词性, 使之成为“名称”, 如 parolo 就不再是动作了, 而是该动作的物化名称: “话”或抽象的概念“发言”。

-a 表示性质特征, 当它加在不同性的词根后时, 也改变了该词根的词性, 使之成为形容词, 表示具有该词根的特性或与之的特殊关系, 如 parola 也不再是动作, 而是与该动作有关的特征: 用嘴说话的特征, 口语的。

-e 表示方式方法或时间、空间环境等，它使异性词根变为副词，如 *parole* 就是“用说话这种方式”，用口语方式。

上面只是一些基本概念。在实际运用中还有许多细节要注意，也并不是所有的词都可以按一个规律来变换的，因为语言是活的，不可能像机器一样死板规定，任何用法条文只能在一定范围内相对地起作用，而不能万能适用。例如，理论上讲，名词可以用换词尾的办法变为形容词和副词，反过来形容词和副词也应该可以用换词尾的办法来变为名词了吧？但，事实不是这样简单，有的可以，有的却不行，因为形容词表示性质特征，副词表示方式方法，变为名词时要表示出它们原来的含意就不能只是简单的变更词尾，而要看换成名词后能否表达出原词的词义，如不能，则加修饰成分，如：

Nova 新的——*novo* 新，意思没表达清楚，如想表示抽象概念则应加 *-ec-*: *noveco* 新，新颖；表示事物则应加 *-aĵ-*: *moviĵo* 新闻，新事；表示人则要加 *-ul-*: *novulo* 新人。新手。

Libera 自由的——*libero*，意思也不完整，应加后缀使其具体化，如 *libereco* 自由（抽象概念），*liberigo* 解放（行为），*liberulo* 自由人，闲散人（具体的人）。

Patre 像父亲一样的——*patro* 父亲，没表达出原副词的意思，应改用介词短语：*kiel la patro* 像父亲一样。

Buŝe 用嘴地——*buŝo* 嘴，也未表达出原词意思，要改用介词短语 *per (la) buŝo* 用嘴。

例子还很多，讲下去就太深了，学员一时接受不了，就此打住吧。因为这已经不完全是语法问题，而牵涉到修辞问题了。学员要记住的是一定要掌握“必须与足够”这条原则，如果简单的词尾能够表达出想要表达的意思，就不必加附加成分了，否则就必须加用。

从上面转化词的构词中可以看出最后一个成分：词尾起决定词性的重要作用，这是一条规律。这条规律也同样适用于合成词，在合成词里，后面的词根起决定作用，而前面的词根起辅助作用（相当于前缀的功用）。下边我们举两个合成词为例：

<i>arfolio</i> (<i>folio de arbo</i>)	树叶
<i>foliarbo</i> (<i>arbo kun folioj</i>)	带叶子的树，阔叶树
<i>skribmaŝino</i> (<i>maŝino por skribado</i>)	打字机
<i>maŝinskribo</i> (<i>skribado per maŝino</i>)	用打字机书写
<i>benkpiedo</i> (<i>piedo de benko</i>)	凳子脚
<i>piedbenko</i> (<i>benko por la piedoj</i>)	脚凳

使用合成词时要注意前后词根的位置，下面几个合成词是错误的：

meznokto *mezosmero* *centjaro* *piednuda*

应该改成：

<i>noktomezo</i> (<i>mezo de nokto</i>)	子夜
<i>somermezo</i> (<i>mezo de somero</i>)	仲夏
<i>jarcento</i> (<i>cento da jaroj</i>)	世纪
<i>nudpieda</i> (<i>kun nudaj piedoj</i>)	赤脚的

有点合成词具有完全新的词义，已经成为一个整体，不能分开。如：

<i>urbodomo</i>	市政厅
<i>libertempo</i>	假期
<i>mondparto</i>	洲

EKZERCOJ

A. Dispartigu jenajn vortojn je prefiksoj, radikoj, sufiksoj kaj gramatikaj finaĵoj per streketo (连符) kaj ilin ĉinigu:

patro	patrino	gefratoj	forigi	bofilino	meblisto
bonega	laborema	malboneco	malgrandigi	trinkaĵo	manĝebla
arbareto	geŭrbanojknabaĉo	diskuri	eliras	revenu	
dormemulo	kompreneble				

B. Traduku jenajn frazojn ĉine:

1. En la patra domo mi pasigis miajn plej feliĉajn jarojn.
2. En instruisto Zhang, Petro trovis vere patran amikon.
3. Instruisto Zhang patre zorgis pri Petro.
4. Dum longa tempo ili staris antaŭ la doma pordo.
5. Ili longe staris antaŭ la pordo de la domo.
6. Hunda bojado aŭdiĝis tra la strato.
7. Li estas hunde fidela (忠实的) al sia edzino.
8. Inka makulo estas sur la papero.
9. Ĉu vi skribis la leteron inke aŭ krajone?
10. La aŭtomobila veturo estis tre laciga.
11. Ni veturis aŭtomobile de Beijing al Tianjin.
12. Jen estas via hejma tasko!
13. Dum la tuta tago ŝi sidis hejme kaj laboris.
14. La morgaŭa vetero (天气) estos bona.
15. Kion vi faros morgaŭ?

C. Respondu jenajn demandojn:

1. Ĉu vi bone komprenas la artikolon (文章): “Kial Esperanto estas la solas internacia lingvo?”
2. Ĉu vi povas jesi tion aŭ ne?
3. De kiu nacio estas Esperanto?
4. Kia estas la gramatiko de Esperanto?
5. Kia estas ĝia fonetika ortografio?
6. Ĉu ĝia prononco estas malfacila?
7. Kian vortotrezoron ĝi havas?
8. Kian permeson ĝi donas al la uzanto por formi novajn vortojn?
9. Ĉu ordinaraj popolanoj povas lerni Esperanton?
10. Ĉu ni ĉinoj povas ellerni Esperanton?

Ĉ. Verku kelkajn dialogojn kun temo pri nomo kaj aĝo.

D. Kunmetu jenajn substrekitajn vorto-seriojn (词组): 合成下列句子中的划线的一组词 (ekzemple: Mia ĉambro por dormi estas malgranda.

Mia dormoĉambro estas malgranda.)

1. Kutime fera (铁的) vojo (路) estas pli rekta ol landa vojo.
2. La nomoj de la kvin partoj de la mondo estas: Azio, Afriko, Eŭropo, Ameriko kaj Aŭstralio.
3. La hundo estas besto kun kvar piedoj.
4. Mia patrino kudras per kudra maŝino.
5. Mia amiko donacis (赠) al mi por la tago de mia naskiĝo belan tranĉilon (小刀) de papero.
6. La Imperiestra Palaco estas la centro (中心) de urbo Beijing.

7. En urbo Tallin estas loko nomata Vosto (尾巴) de kato.
 8. La anoj de la nordaj landoj estas kutime kun blondaj haroj (金发)。
 9. Ĉe la strata angulo estas vendejo de papero.
 10. Esperanto estas la lingvo de la mondo.
- E. Ĉinigu la artikolon “Kial Esperanto estas la sola internacia lingvo?”

LECIONO 6

Novaj Vortoj

humoro	心情, 诙谐	objekto	物
farmi (tr.)	租赁, 佃耕	sonori (ntr.)	鸣响
ovo	蛋	brito	英国人
koko	鸡	agrikulturo	农业
ekzemplo	例	ŝerci (ntr.)	开玩笑
seruro	锁	hungaro	匈牙利人
profesoro	教授	civito	(自由) 市
sviso	瑞士人	ripeti (tr.)	重复
kalkuli (tr.)	计, 计算	agronomo	农学家
kolekti (tr.)	拾, 收集	hazardo	偶然的机
dependi (ntr.)	从属, 依靠	vegeti (ntr.)	自然生长, 消极生长
citi (tr.)	引用, 举出	bulgaro	保加利亚人

KVIN HUMORAĴOJ¹

Leciono pri Kalkulo²

“La farmistino kolektas kvin ovojn tage,” diras la instruistino, “kiom da ovoj ŝi havos post unu semajno?”

“Tio dependas,” respondas Franko, “ĉu la kokinoj ovodemetas ankaŭ dimanĉe?”

Citu Ekzemplon!

La instruisto demandas:

“Ĉu nun vi scias, Andreo, kio estas travidebla korpo aŭ objekto?”

“Jes, sinjoro, tio estas korpo aŭ objekto tra kiu oni povas vidi.”

“Tre bone. Citu ekzemplon!”

“La seruro, sinjoro.”

Kiu Telefonas?

La telefono de la lernejo sonoris. La profesoro iris al la telefono.

Profesoro: Jen, Profesoro Martelo!

Telefonanto: Mi deziras informi vin, ke Karlo ne povas viziti la lernejon hodiaŭ, ĉar li estas

malsana.

Profesoro: Tion mi tre bedaŭras; mi deziras bonan resaniĝon!³ Kiu estas ĉe la telefono?⁴

Telefonanto: Mia patro!

Ĉu Vere?

Svisa kamparano, kiu parolas nur france, vojaĝis al Britio. Lia amiko lin demandis:

“Sed, amiko, tie en Britio... ĉu vi povis paroli al la britoj?”

“Mi? Kompreneble! Mi povis bone paroli al ili... sed la britoj ne povis respondi al mi...!”

Du Agronomoj

Antaŭ dudek jaroj ili studis samtempe en la agrikultura lernejo. Ili renkontiĝas hazarde.

“Estas al mi granda plezuro revidi vin post dudek jaroj. Ĉu vi memoras niajn lernadojn kaj ŝercadojn? Vi estis la unua de la klaso. Kaj nun kion vi faras?”

“Mi ĉiam vegetas...”⁵

注释:

1. Humoro 是“一时的心情或机智的言谈”，是个抽象名词，作为表示具体的幽默故事、笑话时则要加物化后缀 -aĵ-。
2. Leciono pri kalkulo 有关算式的课程，算术课。
3. Mi deziras bonan resaniĝon 是 mi deziras al li bonan resaniĝon 的省略。
4. Kiu estas ĉe la telefono? 谁在电话旁，也就是谁在打电话，但按汉语的习惯应该译为：打电话的是谁？
5. Vegeti 是“植物的自然生长”，引申为“像植物似地生长，像植物似地活着”。说话者是个植物学家，好开玩笑，回答借用了植物学的常用词。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Nacieco kaj Lingvo

1. De kiu nacieco vi estas?
2. Mi estas ĉino.
3. Ĉu vi estas hungaro?
4. Ne, mi ne estas hungaro; mi estas bulgaro.
5. El kiu lando vi devenas?
6. Mi devenas al Finnlando.
7. Mi loĝas en Usono, sed laŭdevene mi estas anglo.
8. Mi loĝas en Usono kaj estas usonano, sed laŭdevene mi estas anglo.
9. Mi longe loĝas en Svisio kaj estas svisano, sed mi ne estas sviso, mi estas germano.
10. Mi loĝas en Ĉinio kaj estas ĉina civitano, sed laŭdevene mi estas japano.
11. Ĉu vi parolas Esperante (angle, france)?
12. Jes, sufiĉe bone.
13. Mi iom komprenas, sed ne parolas.
14. Bedaŭrinde, mi ne scipovas la anglan lingvon.
15. Mi parolas iom (iomete) angle (ruse).

16. Mi flue parolas Esperante (en Esperanto).
17. Ĉu vi komprenas, kion mi parolas?
18. Mi komprenas vin tre bone.
19. Mi komprenas nur parton, sed ne tute.
20. Mi komprenas vin, kiam vi parolas malrapide.
21. Bonvolu paroli iom malpli rapide.
22. Mi ne komprenas vin.
23. Mi ne bone aŭdis, bonvolu ripeti.
24. Ĉu vi povas ripeti?
25. Bonvolu ĉi tion ripeti (ankoraŭfoje).
26. Mi ne komprenas, kion vi diris.
27. Kion signifas en Esperanto NIHAO?
28. Ĝi signifas “saluton”.
29. Kion signifas tiu ĉi vorto?
30. Ĉu iu el vi, gesinjoroj, konas Esperanton?
31. Tio ĉi estas ne tradukebla.
32. Kiel oni skribas ĉi tiun vorton?
33. Ĉu ofte oni uzas ĉi tiun vorton en via lingvo?
34. Tre malofte.
35. De kiam vi lernas Esperanton?
36. De kvin monatoj.

日常用语和句型

国籍和语言

1. 你是哪国人?
2. 我是中国人。
3. 你是匈牙利人吗?
4. 不, 我不是匈牙利人, 我是保加利亚人。
5. 你的祖籍是哪国?
6. 我的祖籍是芬兰。
7. 我住在美国, 但祖籍是英国人。
8. 我住在美国, 是美国人, 但祖籍是英国人。
9. 我长期居住在瑞士, 是瑞士公民, 但我不是瑞士人, 我是德国人。
10. 我住在中国, 是中国公民, 但原籍是日本人。
11. 你讲世界语(英语、法语)吗?
12. 是的, 讲得还可以。
13. 我会一点, 但不能讲话。
14. 真遗憾, 我不能讲英语。
15. 英语(俄语)我能讲一点(一些)。
16. 世界语我能流利地讲。
17. 你懂得我说的是什么吗?
18. 我能很好地听懂你(的讲话)。
19. 我只能听懂一部分, 而不是全部。

20. 你说得慢的时候我能听懂。
21. 请稍微说慢一点。
22. 我听不懂。
23. 我没听清楚，请重复一遍。
24. 你能重说一遍吗？
25. 请把这重复一遍。
26. 我不懂你说的什么。
27. “你好”在世界语里是什么意思？
28. 它是“saluton”。
29. 这个字是什么意思？
30. 女士先生们，你们中间有人会世界语吗？
31. 这是不能翻译的。
32. 这个字怎么写？
33. 在你们语言里这字常用吗？
34. 非常稀罕。
35. 你从什么时候（开始）学世界语？
36. 五个月前。

语法

Esti 的用法 分词（上）

世界语动词 *esti* 既是系动词表“是”，又是不及物动词表“存在”，它的用法要很好地注意。

有的语言里没有 *esti*。汉语里有时有，有时没有，如：

1. 我是一个学生，你是一个工人。
我学生也，你工人也。
我，学生；你，工人。
2. 很热。
很冷。
3. 天热。
天冷。

上面这些汉语句子多数都没有系动词“是”，但在世界语里 *esti* 却不能省，如：

1. *Mi estas lernanto kaj vi estas laboristo.*
2. *Estas varme.*
Estas malvarme.
3. *La vetero estas varma.*
La vetero estas malvarma.

为什么不能省去 *esti* 呢？因为世界语句子里最主要的成分是谓语，*esti* 是谓语动词，不能省。至于有时我们见到有的句子，特别是在对话时的句子里只有一个副词，那是一种省略说法，按规定还是有 *esti* 的，如：

(*Estas*) *Varme!*
(*Estas*) *Bone!*

在 *esti* 作不及物动词用时，下面一些句子是和汉语相似的：

Mi estas ĉi tie.

我在这儿。

Ŝi estas hejme.

她在家。

Dio diris: Estu lumo!

上帝说： 生光吧！

但下面一些汉语句子里的动词与世界语的就完全两样：

屋里有人吗？

Ĉu estas homo en la ĉambro?

没有人。

Neniu estas.

没有款待就没有舞会。

Sen regalo ne estas balo.

公园有许多花草和树木。

En la parko estas multaj floroj, herboj kaj arboj.

系动词 *esti* 是主谓表句型的主要成分，在世界语里不能省。前面例句 2、3 两组意思相似，结构不一样，第二组的句子没有主语，是“无主句”，无主句的表语要用副词。第三组的句子有主语，是“有主句”，有主句的表语用名词（回答是什么）或形容词（回答是怎样）。从这两种意思一样的句子可以看出，这类主谓表句型是可以简化的，简化的方法就是一、简化为无主句，二、还可以进一步简化为一个副词的句子，如：

Tio estas bona—Estas bone—Bone!

La libro estas interesa—Estas interese—Interese.

La vetero estas varma—Estas varme—Varme!

在主谓表句型中当主语是不定式动词时，表语要用副词，如：

Promeni estas agrable.

散步使人愉快。

Lerni Esperanton ne estas malfacila.

学世界语并不难。

当主语是从句时，主句的表语也要用副词，如：

Estus bone, se nun estas somero.

假如现在是夏天该多好啊！

Estas vere, ke li foriris.

他走了是真的。

分词：

分词是分词名词、分词形容词和分词副词的总称，它们都可以单独使用，如象其它的名词、形容词和副词一样。分词形容词还可以与系动词 *esti* 共同构成复合谓语，表示现在、过去、将来的进行式、完成式或将来式。

分词并非单独的词类，它们都是由动词变成的，变换的办法是在词根后加上分词后缀，分词后缀共有六个：*-ant-*、*-int-*、*-ont-*、*-at-*、*-it-*、*-ot-*。前三个是主动式，后三个是被动式。它们分别表示“进行”，“完成”，“将行”（*-ont-* 和 *-ot-* 在有的语法书里称作“未完成时”或“未完成时态”，笔者认为不妥。因为“未完成”意为已经开始尚在继续，而 *-ont-* 和 *-ot-* 在世界语里称为 *predikto*（预言），指的是“即将进行”，是还未开始但说话时已确定即将进行的动作，因此用“将行式”表达较确切。）都是用来加在动词词根后面把动词转变为其它词，如名词、形容词和副词的。

动词是表示动作的词。变为其它词时，如不是表示抽象概念，而是表示动词的当时状况时，光加词尾就不行了，还必须加上分词后缀，说明是“正进行的”，或“已完成的”，或“即将进行的”不同状况，再加上适当的动词词尾，从而派生出分词名词，分词形容词或分词副词。由于分词是由动词变来的，因此人们多把它们并到动词章节里讲解。如有的语法书讲解动词时分为十二个时态（基本三个，加进行、完成和将行各三个），太复杂了。本书不那样讲，动词就三个时态，把分词分出来作为后缀，可以加在动词词根后使之派生出其它词，这样较清楚。

分词的构成公式是：动词词根 + 分词后缀 + 词尾。词尾不同，分词也就有名词、形容词和副词的区别。

分词名词表示行为者，如：

manĝanto 就餐者 estas tiu, kiu manĝas ĉe la tablo.

manĝinto 餐完者 estas tiu, kiu finis manĝon kaj foriras de la tablo.

manĝonto 待餐者 estas tiu, kiu atendas por manĝi.

kaptato 正被捕者 estas tiu, kiu estas kaptata.

kaptito 已被捕者，俘虏 estas tiu, kiu estas kaptita.

kaptoto 将被捕者，已确定要抓捕的人 estas tiu, kiu estas kaptota.

分词形容词与一般形容词一样是表示特征的词，不过它表示的是动词的特征，如：

manĝanta homo 正进餐的人 estas manĝanto.

manĝinta homo 已吃饱的人 estas manĝinto.

manĝonta homo 等待就餐的人 estas manĝonto.

legata libro 是正在阅读的书

legita libro 是已经读完了的书

legota libro 是计划要读的，或刚借来准备读的书

分词副词作状语修饰动词，表明动作发生时的状态，如：

Manĝante li legas libron. 他吃着饭读书（他一边吃饭一边读书）

Manĝinte lie liras el la manĝoĉambro. 吃完饭他走出餐室

Manĝonte li eniris la manĝoĉambro. 他走进餐厅去（准备）吃饭

Lavote la manoj estas malpuraj. 未洗前手是脏的

Lavate la manoj estas malsekaj. 洗手时手是湿的

Lavite la manoj estas puraj. 洗过后手是干净的

EKZERCOJ

A. Respondu jenajn demandojn:

1. Kio estas humoraĵo?
2. Ĉu Franko respondis prave?
3. Kio estas la prava respondo, kiun Franko devis fari?
4. Ĉu la porda seruro estas travidebla?
5. Kio estas travideble objekto, laŭ vi? Respondu en la ĉina lingvo.
6. Kiel nomiĝas la profesoro?
7. Kiu estis la telefonanto?
8. En kiu lingvo la svisa kamparano parolis al la britoj?
9. Kial la britoj ne povis respondi al la svisa kamparano?
10. Kia estas vegetanta homo?

B. Traduku jenajn vortoj:

读者 记者 演讲者 观众 听众 正倒下的 已倒下的
未来的 以往的 正读着的 正写着的 被占着的 被拿着的
要吃的 将收到的

C. Substreku la kopulojn kaj predikativojn en la teksto. 标出课文中的系动词和表语。

Ĉ. Verku kelkajn dialogojn kun temo pri nacieco kaj lingvoj.

D. Ĉinigu jenajn frazojn:

1. La aeroplano flugas rapide kaj alte.
2. La flugo de la aeroplano estas rapida kaj alta.
3. La infanoj dormas profunde.
4. La dormo de la infanoj estas profunda.
5. La junulo parolis flue.
6. La parolo de la junulo estis flua.
7. Dormanto estas homo, kiu kuŝas en la lito kaj dormas.
8. Dorminto estas homo, kiu jam vekigis.
9. Dormonto estas homo, kiu preparas sin por enlitiĝi.
10. Promenanto estas tiu, kiu moviĝas malrapide en parko aŭ sur strato.
11. Promeninto estas tiu, kiu estas laca kaj malsata (饥饿).
12. Mortonto estas senespere malsana, kaj atendas la morton.
13. Bojanta hundo estas hundo, kiu bojas.
14. Mortinta kato estas kato, kiu mortis.
15. Venonta tempo estas tempo, kiu venos.

E. Ĉinigu la kvin humoraĵojn.

LECIONO 7

Novaj Vortoj

almozo	施舍	funkcii (ntr.)	行使职能, 进行
vundi (tr.)	伤, 伤害	ĝemi (ntr.)	呻吟
ĉifino	褴褛, 破烂	mizero	穷困, 苦难
abomeni (tr.)	憎恶	ŝveli (ntr.)	肿; 增多
konsumi (tr.)	消耗	nazo	鼻
etendi (tr.)	伸	koleri (ntr.)	发怒, 生气
mono	钱	murmuri (ntr.)	低语
tremi (ntr.)	震动, 抖	bati (ntr.)	打; 报时, 跳动
direkti (tr.)	指挥, 转向		

LEGAĴO

Almozulo

Mi iris sur la strato... Maljuna, kaduka almozulo haltigis min¹.

Ruĝaj larmantaj okuloj², bluaj lipoj, ĉifonaj vestoj, malpuraj vundoj... Ho, kiel abomene konsumis la mizero ĉi tiun malfeliĉan estaĵon!³

Li etendis al mi sian ruĝan, ŝvelintan, malpuran manon... Li ĝemis, plore petis pri helpo.⁴

Mi komencis serĉi en miaj poŝoj... Sed mi trovis nek monujon, nek horloĝon, nek naztukon... Mi nenion prenis kun mi.⁵

La almozulo atendis kaj atendis... kaj la etendita mano malforte banlanciĝis kaj tremis.

Konfuzita, ne sciante kion fari, mi forte ekpremis ĉi tiun malpuran tremantan manon...⁶

“Ne koleru, frato! Mi havas nenion, frato.”

La almozulo fikse direktis al mi siajn ruĝajn okulojn⁷; liaj bluaj lipoj ekridis kaj akaŭ li ekpremis miajn malvarmiĝintajn fingrojn.

“Dankon, frato,” murmuretis li, “ankaŭ tio estas almozo.”

Mi komprenis, ke ankaŭ mi ricevis almozon de mia frato.

(de I.S. Turgenev, Rusujo)

注释:

1. Haltigis = halt-ig-is, halti 是停止，不及物动词，作及物动词用时要加后缀 -ig-, haltigi 使.....停止。Haltigi min 拦住了我。
2. Ruĝaj 和 larmantaj 都是修饰 okuloj 的。本文是屠格涅夫的一篇散文诗，有韵味，这里并列的几个词组都是作者观感，很生动，不必管它的句子结构。诗歌里类似的情况各种语言都有，如汉语“天净沙”词里的：“枯藤老树昏鸦，小桥流水人家.....”就是这种文体。
3. Estaĵo = est-aĵ-o 存在物，生物。Malfeliĉa estaĵo 可怜虫
4. ĝemis 和 petis 是主语 li 的谓语，省去连词 kaj 更生动，理由同上。
5. Mi nenion prenis kun mi. 我什么也没有带。注意世界语与汉语句子结构的差别，“什么（东西）也没”世界语用 nenion... 而不像汉语似的否定动词。Preni 原意是拿、取，作携带用时要加 kun...。
6. Premi 是挤，压，premi manon 是握手。
7. Direkti 有指挥（工作），指示（方向），驾驶（车辆），指导（行为），（把眼）转向某处等含义。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNOJ KAJ ESPRIMOJ

Tempo

1. Kioma horo estas?
2. Estas la sesa.
3. Estas la sepa vespere.
4. Estas kvaroo post la deka.
5. Estas duono post la tria.
6. Estas la sepa kaj tri kvaronoj.

7. Estas la deka kaj dek kvin minutoj.
8. Estas la tria kaj tridek minutoj.
9. Estas la sepa kaj kvardek kvin minutoj.
10. Estas kvin minutoj antaŭ la naŭa.
11. Proksimume la kvina.
12. Ankoraŭ ne la dua.
13. Mia horloĝo ne funkcias.
14. Estas tempo por manĝi (enlitiĝi).
15. Mi kutime ellitiĝas je la sesa.
16. Mi ofte enlitiĝas la dekunuan.
17. Ni havas sufiĉe da tempo antaŭ la lecionoj.
18. Ĉu jam batis la oka?
19. Ne, ankoraŭ ne.
20. Hieraŭ mi promesis en la parko ĝis duono post la sesa. Je la sepa mi jam iris al la kunveno.
21. Kiun daton ni havas hodiaŭ?
22. Hodiaŭ estas la 8-a de marto, la Internacia Virina Tago.
23. Kiu tago estas hodiaŭ?
24. Hodiaŭ estas lundo (mardo, merkredo, jaŭdo, vendredo, sabato, dimanĉo).
25. Kioma tago estas hodiaŭ?
26. Hodiaŭ estas la dekkvina de decembro, la naskiĝtago de D-ro Zamenhof.
27. Kiam li eliris?
28. Antaŭ duonhoru proksimume.
29. Kiam vi revenos?
30. Mi ne estas certa. Eble post du aŭ tri monatoj.
31. Mi certe revenos la venontan sabaton.
32. Kiam komencos via kurso?
33. Venontmonate.
34. Kiam alvenos la japana visit-grupo?
35. Oni telefonis, ke la visit-grupo alvenos je la deka kaj kvin minutoj morgaŭ matene.
36. Kiam mi vizitu vin?
37. Pli bone, dimanĉe.
38. En kiu jarcento publikiĝis la projekto de la internacia lingvo Esperanto?
39. En la 19-a.
40. Kiom da jaroj estas en unu jarcento?
41. En unu jarcento estas cent jaroj.
42. Kiom da sezonoj estas en unu jaro?
43. En unu jaro estas kvar sezonoj: printempo, somero, aŭtuno kaj vintro.
44. Kiom da monatoj estas en unu jaro?
45. En unu jaro estas 12 monatoj. Ili estas januaro, februaro, marto, aprilo, majo, junio, Julio, aŭgusto, septembro, oktobro, novembro, decembro.

日常用语和句型

时 间

1. 几点啦？
2. 六点。
3. 晚上七点。
4. 十点过一刻。
5. 三点半。
6. 七点三刻。
7. 十点十五分。
8. 三点三十分。
9. 七点四十五分。
10. 差五分九点。
11. 将近五点。
12. 还不到两点。
13. 我的表停了。
14. 是吃饭（就寝）的时候了。
15. 我总在六点起床。
16. 我经常十一点就寝。
17. 上课前我们有足够的时间。
18. 已经打过八点了吗？
19. 不，还没有。
20. 昨天我在公园里散步直到六点半。七点我已经开会去了。
21. 今天是几号？
22. 今天是三月八号，国际劳动妇女节。
23. 今天是星期几？
24. 今天星期一（星期二，星期三，星期四，星期五，星期六，星期日）。
25. 今天几号？
26. 今天是十二月十五日，柴门霍夫博士的生日。
27. 他什么时候出去的？
28. 大约半小时之前。
29. 你什么时候回来？
30. 我不能肯定。也许两三个月以后。
31. 下星期六我一定回来。
32. 你们学习班什么时候开课？
33. 下个月。
34. 日本访问团什么时候来？
35. 电话通知说访问团明天早上（上午）十点五分到。
36. 我什么时候去访问你？
37. 最好星期日。
38. 国际语——世界语的方案是在哪个世纪公布的？
39. 是在十九世纪。
40. 一个世纪有多少年？
41. 一个世纪有一百年。

42. 一年有几季?
 43. 一年有四个季: 春夏秋冬。
 44. 一年有几个月?
 45. 一年有十二个月。它们是一月、二月、三月、四月、五月、六月、七月、八月、九月、十月、十一月、十二月。

语法

复合谓语 分词(下)

谓语是说明主语的行为或状态的句子成分, 由动词充任。用作谓语的动词一般一个就够了, 但在用系动词 *esti* 作谓语时, 由于意思不完整, 需要补充表语, 这样 *esti* 和其后的表语共同起说明主语的作用, 它们是两个词构成的谓语, 这种谓语叫做复合谓语。对此学员们已经熟悉了, 就不再举例了。

另一种复合谓语是由两三个或更多的动词共同说明一个主语, 这些动词都是平行的, 是用连词 *kaj* 连接起来的, 如:

Ŝi dancas kaj kantas. 她又唱又跳。

Mi legis, legis kaj fine komprenis. 我读了又读, 最后理解了。

La junulo prenis la ĉapelojn kaj iris kun ili al homplena strato kaj ekstaris en oportuna anguleto. 这青年拿了帽子, 带着它们走到一条热闹的大街上, 找到一个合适的小角落站了下来。

还有一种复合谓语是由 *esti* 加分词形容词构成的, 它基本属于系动词加表语这类, 因为它也是 *esti* 加形容词, 不同的是它的表语不是一般的形容词, 而是分词形容词, 分词形容词表示“进行”, “完成”或“将行”的动作状态, 加上 *esti* 的三个基本时态, 就可以表示出九种不同的说明主语动作状态的谓语, 如:

<i>estas -inta</i>	现在完成式
<i>estas -anta</i>	现在进行式
<i>estas -onta</i>	现在将行式
<i>estis -inta</i>	过去完成式
<i>estis -anta</i>	过去进行式
<i>estis -onta</i>	过去将行式
<i>estos -inta</i>	将来完成式
<i>estos -anta</i>	将来进行式
<i>estos -onta</i>	将来将行式

一、现在进行式谓语说明主语现在正在进行的动作, 如:

Mi estas leganta la libron. 我正在读那本书。

Laboristoj estas konstruantaj fabrikon. 工人们正在盖工厂。

二、现在完成式谓语说明主语现在已经完成了的动作, 如:

Mi estas leginta la libron. 我刚读完了那本书。

Ni estas vizitintaj la industriian ekspozicion. 我们刚刚参观了工业展览会。

三、现在将行式谓语说明主语现在准备(决定)进行的动作, 如:

Mi estas legonta la libron. 我准备读那本书。

Ni estas veturontaj al Shanghai. 我们准备去上海。

四、过去进行式谓语说明主语在过去某个时间正在进行的动作, 如:

Hieraŭ kiam ŝi venis, mi estis leganta libron. 昨天她来的时候我正在看书。

Antaŭ dudek jaroj ni estis vizitantaj tiun ĉi lernejon. 二十年前我们曾在这里上学。

五、过去将行式谓语说明主语在过去某个时间准备要进行的动作，如：

Hieraŭ kiam ŝi venis, mi estis elironta. 昨天她来的时候我已决定要出去。

Tiam li estis veturonta eksterlanden. 那时他已决定要出国去。

六、过去完成式谓语说明主语在过去某个时间已经完成了的（做过了的）动作，如：

Hieraŭ kiam li venis, mi estis leginta la libron. 昨天她来的时候我已经读完了那本书。

Antaŭ unu jaro li estis fininta la studojn en la universitato. 一年前他就修完了大学的课程（大学毕业了）。

七、将来进行式谓语说明主语将来某个时间正在进行的动作，如：

Somere en la venonta jaro ni estos vojaĝantaj en via lando.

明年夏天我们将在贵国旅行。

Ĉivespere kiam vi venos al mi, mi estos montranta al vi la kolektitajn poŝmarkojn.

今晚上你来的时候我将把收集的邮票给你看。

八、将来完成式谓语说明主语在将来某个时间已经完成的动作，如：

Morgaŭ mi estos leginta la libron. 明天我将读完这本书。

La laboristoj promesis, ke venont-monate ili estos konstruintaj la domon.

工人们答应下月将建造好这所房屋。

九、将来将行式谓语说明主语在将来某个时候准备要进行的动作，如：

Nu, venu ĉivespere, kaj tiam mi estos legonta vian artikolon.

唔，晚上来吧，那时我可以看看你的文章。

Mi timas, ke kiam ni vizitos ŝin vespere, ŝi denove estos irona al balo.

我担心，咱们晚上去找她时，她又要去参加舞会。

以上是用主动分词形容词构成的九种复合谓语，此外还有被动分词与系动词构成的复合谓语，也是九种，它们的用法可以从主动式类推，把句子改成被动式的结构就可以了，如：

La libro estas legata de mi. 那书正被我读着。

La libro estas legita de mi. 那书我刚读完。

La libro estas legota de mi. 我正准备读那本书（那书我正准备读）。

Hieraŭ kiam vi venis, la libro estis legata de mi. 昨天你来的时候那本书我正读着。

Hieraŭ kiam vi vens, la libro estis legita de mi. 昨天你来的时候那本书我刚读完。

Hieraŭ kiam vi venis, la libro estis legota de mi. 昨天你来的生活那书我正准备要读。

Morgaŭ tagzeme mi estos vizitata de studentoj. 明天中午我将正接待许多学生的访问。

Morgaŭ posttagmeze mi estos vizitita de studentoj. 明天下午我将已经接受完学生的访问了。

Morgaŭ antaŭtagmeze mi estos vizitota de studentoj. 明天上午我将准备接待学生们的访问。

当然，只有及物动词变成的分词可以构成被动式，不及物动词是不能的，这点学员比较一下就可以理解了。

分词代替从句的功能：

分词形容词和分词副词有简化句子的功能，即把从句的谓语动词变成为分词，直接用作修饰语，代替了原来的修饰语（定语、补语）和状语从句，如：

La knabo, starante tie, ploras. = La knabo, kiu staras tie, ploras.

站在那里的那个小孩在哭泣。

La viro, veninta hieraŭ, estas mia frato. = La viro, kiu venis hieraŭ, estas mia frato.

昨天来的那个男人是我兄弟。

La aŭtomobilo, veturonta al Parizo, staras ankoraŭ en la placo. = La aŭtomobilo, kiu veturos al Parizo, staras ankoraŭ en la placo.

将开往巴黎的那辆汽车还停在广场上。

Ĉu vi vidis la sinjoron, pasintan ĉi tie antaŭ unu horo? = Ĉu vi vidis la sinjoron, kiu pasis ĉi tie antaŭ unu horo? 你见到一小时前经过此地的那位先生了吗?

Oni devas savi dronantan homon (aŭ: homon dronantan) = Oni devas savi homon, kiu dronas. 应该援救溺水的人。

Dormante mi sonĝis. = Kiam mi estis dormanta, mi sonĝis. 睡觉的时候我做梦。

Kisante ŝi fermis siajn okulojn. = Kiam ŝi estis kisanta, ŝi fermis siajn okulojn.

亲吻时她闭上了眼睛。

Komencante la lernadon, mia frato nur sesjara. = Kiam mia frato estis komencanta la lernadon, li estis nur sesjara.

开始学习（上学）时我兄弟刚只六岁。

Kantante marŝas la soldatoj. = La soldatoj marŝas kaj kantas.

士兵们唱着歌前进。

Vekiĝinte Karlo tuj eklaboris. = Post kiam Karlo vekiĝis, li tuj eklaboris.

睡醒之后，卡尔马上开始工作。

Veninte hejmen, li trovis sian edzinon morte malsana. = Post kiam li venis hejmen, li trovis sian edzinon morte malsana.

回家后他发现自己的妻子病得快死了。

Manĝante li trinkis glason da biero. = Antaŭ la manĝado li trinkis glason da biero.

吃饭前他喝了一瓶啤酒。

Dormonte oni malvestas sin. = Antaŭ ol dormi oni malvestas sin.

睡觉前要脱衣服。

EKZERCOJ

A. Respondu jenajn demandojn:

1. Kio estas almozulo?
2. Kie iris la aŭtoro?
3. Kion faris la almozulo al li?
4. Kia estis la almozulo?
5. Kion faris la aŭtoro kontraŭ peto de la almozulo?
6. Ĉu la aŭtoro havis ion por doni al la almozulo?
7. Kion li faris kaj diris al la almozulo finfine?
8. Ĉu la almozulo estis kontenta?
9. Ĉu vere ili ricevis almozon unu de la alia?
10. Kion vi faros, kiam vi renkontos almozulon?

B. Traduku jenajn frazojn ĉin-lingve:

1. Mi estis ĝuste manĝanta, kiam venis mia bona amiko. “Ho, ĉiam vi estas manĝanta, kiam mi vin vizitas!” lid iris ŝerce. “Sed la venontan fojon mi venos je alia tempo, kaj tiam vi

certe ne estos manĝanta. Pardonu do, ke mi ĉiam malhelpas vian tagmanĝon!”

2. Mia onklino estas tre malsana, kaj la kuracisto estas jam perdinta (失去) ĉian esperon pri ŝia resaniĝo. Ankoraŭ ŝi ne estas mortinta, kvankam jam hieraŭ vespere ni forte timis, ke eble matene ŝi estos mortinta. Oni diras, ke jam antaŭ kelkaj semajnoj ŝi esis farinta sian testamenton (遗嘱), ĉar ŝi estis dirinta tion al mia patrino.
3. Tiu domaĉo, kiun vi tie vidas kaj kiu estas tute disfalonta, estis en la sama stato (状况) jam antaŭ tridek jaroj. Jam tiam ĝi estis disfalonta, kiam mi estis malgranda knabo, kaj eble ĝi estos en la sama stato ankoraŭ post dudek jaroj kaj eĉ tiam ankoraŭ estos disfalonta, sed ne disfalinta.
4. Dum du monatoj la viro estis serĉata, sed li scipovis tiel bone kaŝi sin, ke eĉ nun ankoraŭ li estas serĉata, kaj eble ankaŭ post pliaj du monatoj li estos ankoraŭ serĉata.
5. Li timis, ke baldaŭ lia mono estos elĉerpita (耗尽, 花光), sed tute subite li ricevis grandan sumon (款项, 总合) kaj sekve eĉ nun ankoraŭ lia mono ne estas elĉerpita. Li diras, ke foje estis tempo, kiam lia mono estis jam preskaŭ elĉerpita.
6. Jam pasintjare la domo estis konstruota, sed la konstrua oficejo funkcias tiel malrapide, ke eĉ nun oni ankoraŭ ne komencis la laboron kaj ĉiam ankoraŭ la domo estas konstruota. Troviĝas homoj, kiuj timas, ke eĉ la venontan jaron la domo ne estos konstruita, sed ĉiam ankoraŭ bonstruota.

C. Ŝanĝu jenajn frazojn al participaj substantivoj (分词名词):

1. Tiu, kiu dormas.
2. Tiu, kiu dormis.
3. Tiu, kiu dormos.
4. Tiu, kiu batas.
5. Tiu, kiu estas batata.
6. Tiu, kiu parolas.
7. Tiu, pri kiu oni parolis.
8. Tiu, kiu elektas.
9. Tiu, kiu estas elektita.
10. Tiu, kiu ofte lernas.

Ĉ. Mallongigu jenajn frazojn uzante participajn adverbojn (分词副词):

1. La manj estas malpuraj, kiam ili estas lavotaj.
2. La manoj estas malsekaj, kiam ili estas lavataj.
3. La manoj estas puraj, kiam ili estas lavitaj.
4. Antaŭ la manĝado mi estas manĝonto.
5. Dum la manĝado mi estas manĝanto.
6. Post la manĝado mi estas manĝinto.
7. Kiam li fumas, li estas kontenta.
8. Kiam ŝi sciis, ke ŝia patrino estas malsana, ŝi tuj iris hejmen.
9. Li entuziasme laboras, de post kiam li estis elektita kiel prezidanto.
10. La aŭtomobilo subite haltiĝis, kiam ĝi alvenis antaŭ la pordo.

D. Ĉinigu la artikolon “ALMOZULO”.

E. Verku kelkajn dialogojn kun temo pri tempo.

LECIONO 8

Novaj Vortoj

miri (ntr.)	惊异	figuro	体形
kaŭzo	原因	simila	相似的
signifo	含意	centimetro	厘米
natur	自然	kompari (tr.)	比较
elekti (tr.)	选举, 选择	porti (tr.)	载, 带
eduki (tr.)	教育	perfekta	完善的
amaso	群体, 群众	globo	球
maniero	方法	diveni (tr.)	推测
modelo	模型, 榜样	aŭtonomio	自治
aparta	单独的	spirito	精神, 心灵
oratoro	演说家	peco	快, 片
aparteni (ntr.)	归属	apliki (tr.)	使用
imiti (tr.)	仿效	kuraĝa	勇敢的
fortika	强壮的	teorio	理论
izoli (tr.)	使孤立	energio	能, 能力
efektiva	实际的	regiono	地区
proporcio	比例	urĝi (tr. ntr.)	急; 促
konvinki (tr.)	使信服	svelta	苗条的
motivo	动机	stranga	奇怪的
frapi (tr.)	敲	simpatio	同情
statur	身材		

LEGAĴO

Pri la Neceso Paroli Esperante

Vi eble miros, ke mi parolas al vi ne ruse, sed Esperante: vi eble diros, ke ĉar ni havas nun kongreson de samlandanoj kaj ĉiuj,¹ aŭ almenaŭ preskaŭ ĉiuj ĝiaj partoprenantoj komprenas tre bone la saman lingvon, estas multe pri nature paroli² al ili en tiu lingvo. Ekzistas tamen gravaj kaŭzoj, pro kiuj mi elektis por mia parolo tiun lingvon, por kiu ni batalas kaj por kiu ni kunvenis.

Niaj kongresoj, ne sole la universalaj, sed ankaŭ la naciaj, havas antaŭ ĉio signifon instruan kaj edukan. Esperantistoj, disĵetitaj en diversaj urboj kaj urbetoj, kunvenas en pli aŭ malpli granda amaso, por aŭdi nian lingvon, por kontroli, ĉu ili ĝuste ellernis la lingvon, ĉu ili bone ĝin komprenas, por kompari sian propran manieron de parolado kun la parolmaniero de pli spertaj esperantistoj. Kiam ili poste revenas hejmen, ili ne sole mem parolas pli pure, sed ili alportas modelon de bona parolado al tiuj, kiuj restis hejme. Tiamaiere la kongresoj reguligas³ la uzadon de la lingvo, kaj dank' al niaj kongresoj jam nun oni parolas Esperanton perfekte egale ne sole en la plej malproksimaj anguloj de ĉiu aparta regno, sed en ĉiuj plej malsamaj lokoj de la tuta tera globo. Jam nun, kiam oni aŭdas bonan kaj spertan Esperantan oratoron, oni neniel povas diveni, al ku nacio aŭ lando li apartenas. La plena aŭtonomia vivo de nia lingvo, kun ĝia absolute propra, ne

pruntita kaj ne imitita spirito⁴, ĉiam pli kaj pli fortikiĝas tiamaniere, kvazaŭ ĉiuj esperantistoj de la mondo loĝus kune sur unu malgranda peco da tero.

Ne malpli grava estas la eduka signifo de la esperantistaj kongresoj. Izolitaj esperantistoj, kiuj neniam havis eblon praktike apliki tion, kion ili lernis, ofte dubas, ĉu efektive per Esperanto oni povas tute bone interkompreniĝi. Eĉ interne de la esperantistaj grupoj oni often e kuraĝas paroli esperante, oni balbutas, oni preferas paroli en sia nacia lingvo, kaj proporcie al la nekuraĝeco de la parolado aperas ankaŭ nekuraĝeco de propaganda, ĉar la esperantistoj-balbutantoj malgraŭvole ne povas liberigi sin de la timo, ke eble tamen Esperanto estas afero pli teoria, ol praktika. Sed kiam la balbutanto venas al kongreso, kie li havas la eblon aŭdi bonajn kaj spertajn esperantistajn oratorojn, kiam li per siaj propraj oreloj kaj okuloj konvinkiĝas, kiel bele kaj flue oni povas paroli en Esperanto, li entuziasmiĝas, li vidas, ke li laboras por io viva kaj vivoplena,⁵ li revenas hejmen kun nova kuraĝo kaj energio. Niaj kongresoj, ne sole la universalaj, sed ankaŭ la lokaj, tiamaniere edukas konvinkitajn, sekve ankaŭ entuziasmajn batalantojn por nia afero.

Tio estas la ĉefaj motivoj, por kiuj ni en ĉiuj niaj kongresoj, ne sole en la universalaj, sed ankaŭ en la naciaj aŭ regionaj, nepre devas paroli ne sole pri Esperanto, sed ankaŭ per Esperanto.

(de L.L. Zamenhof, Pollando)

注释:

1. ĉiuj 是后边名词 partoprenantoj 的修饰语。Ĉiuj, aŭ almenaŭ preskaŭ ĉiuj 是用变换口气重复的说法。
2. paroli 是 estas 的主语。不定式动词作主语, 表语要用副词。
3. reguligi = regul-ig-I 调整, 规范化。
4. spirito 精神, 灵魂。这里意指语言的神韵。
5. io 在这里作事业讲, viva 活的, 有生命力的, vivoplena 充满活力的。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNOJ KAJ ESPRIMJ

Vizito kaj Interparolo

1. Oni frapas la pordon.
2. Bonvolu malfermi la pordon!
3. Bonan vesperon, sinjorino!
4. Bonan vesperon, sinjoro! Pardonon, kiu vi estas?
5. Mi estas Petro. Jen mia nomkarto.
6. Kion vi volas?
7. Mi volas vidi s-ron Johano. Ĉu li estas hejme?
8. Jes, bonvolu enveni!
9. Ne, li ĵus eliris.
10. Bedaŭrinde, mi malfruas. Ĉu li estos hejme morgaŭ vespere?
11. Eble.
12. Ne certe. Sed se vi venos, mi diros al li, ke li atendu vin.
13. Bonege! Koran dankon! Do mi venu denove morgaŭ vespere.
14. Saluton, samideano! Bonvole envenu!
15. Saluton, Johano! Mi vizitis vin hieraŭ, sed vi ne estis hejme.

16. Bedaŭrinde, hieraŭ vespere mi vizitis Esperanto-kurson.
17. Sidiĝu bonvole!
18. Kiel vi fartas lastatempe?
19. Tre bone, kaj vi?
20. Ankaŭ en ordo.
21. Por kio vi urĝas viziti min?
22. Nenio grava. Mi volas demandi vin pri kelkaj homoj.
23. Pri kiuj do?
24. Ĉu vi scias pri...?
25. Kiel li (ŝi) aspektas?
26. Li (ŝi) estas belaspekta, belstatura (belfigura).
27. Li (ŝi) estas svelta (dika).
28. Li (ŝi) estas simila al sia patrino.
29. Inter ili estas nenia simileco.
30. Kial vi havas tiel strangan vizaĝesprimon?
31. Ĉu vi povas priskribi al mi lian aspekton?
32. Li (ŝi) havas nigrajn harojn (blondajn harojn).
33. Li (ŝi) estas alta ĉirkaŭ 170 centimetrojn.
34. Li (ŝi) havas grandajn brilantajn okulojn.
35. Li estas bonega viro.
36. Ŝi estas bela kaj simpatia virino.

日常用语和句型

访问和交谈

1. 有人敲门。
2. 请开门!
3. 晚安, 太太!
4. 晚安, 先生! 对不起, 您是谁?
5. 我是彼得。这是我的名片。
6. 您有什么事?
7. 我想见约翰先生。他在家吗?
8. 在家, 您请进!
9. 不在家, 他刚出去。
10. 真遗憾, 我来晚了。明天晚上他在家吗?
11. 也许。
12. 不能肯定。不过你要来的话, 我可以告诉他让他等你。
13. 好极了! 衷心感谢! 那么明儿晚上我再来。
14. 您好, 同志! 您请进!
15. 你好, 约翰! 昨天我来找你, 你不在家。
16. 真抱歉, 昨天晚上我去世界语学习班了。
17. 请坐吧!
18. 你近来身体怎么样?
19. 很好, 你呢?

20. 也不错。
21. 你急着找我有什么事？
22. 没什么要紧的，我想向你打听几个人。
23. 打听谁？
24. 你知道……吗？
25. 他（她）长得怎么样？
26. 他（她）容貌漂亮，身材美好。
27. 他（她）长得苗条（肥胖）。
28. 他（她）和自己的母亲长得一样。
29. 他们之间没有相同之处。
30. 你干嘛做这怪相？
31. 你可以向我描述一下他的相貌吗？
32. 他（她）有一头黑发（金发）。
33. 他（她）身高一米七十。
34. 他（她）有一双明亮的大眼睛。
35. 他是个好男子。
36. 她是个美丽而富于同情心的女人。

语 法

介词（上） “高级世界语分析语法” 体系介绍

介词是中介词，只含媒介概念，没有实词意义。它总是被用在两个实词的中间，把后边的词连接到前词上，修饰前词。分析的时候把它与后边的词划在一起，统称介词短语（词组），在句子成分上是前词的补语和状语。

名词是表示事物名称的词，当要说明它的性质或特征时，可用另一形容词来修饰它，但要表示它属于另一事物所有时，就要在它和其它事物（也是名词）之间用一个表示所属关系的介词把它们连系起来，表示前词为后词所有。介词不同，其表达的前后词的关系也就不同。概括地讲介词一般表达后词对前词在时间、空间、原因、从属、目的、方向、附加、交换等方面的关系，介词与后面的词合起来修饰前词。

词与词的修饰关系本书分为直接修饰（即一个词直接修饰另一个词）和间接修饰（即一个词通过介词的关系去修饰另一个词）两种，前者叫做修饰语，后者叫做补语，这种句子中修饰成分的分类适用于对名词、形容词或副词的修饰，至于动词，由于它的重要性，则单独有其修饰成分，它们是“直接状语”和间接状语，统称为状语。这种分类法是按照国际世界语协会 1980 年出版的“高级世界语分析语法”中的体系分的，为了便于熟悉一般西语的学员比较了解，下面将该体系作些介绍：

“高级世界语分析语法”
的分类

一般语法书的各种分类
(其中有的是错误的)

Subjekto 主语（在下面句子中用划线的词表达。下类同）：

La <u>kato</u> manĝas.
猫在吃。	主语
<u>Iu</u> venas.
有一个人来了。	主语
<u>Promeni</u> estas agrable.	主语

	散步是愉快的。	
	<u>“Kaptu”</u> estas u-moda.	直接引语作主语
	Kaptu 是命令式。	
Predikato	谓语:	
	La kato <u>manĝas</u> .	谓语
	猫在吃。	
	La domo <u>estas blanka</u> .	系动词谓语
	那座房屋是白色的。	
Objekto	宾语:	
	La kato manĝas la <u>muson</u> .	宾语, 直接宾语
	猫吃老鼠。	
	Petro lernas <u>legi</u> .	宾语, 谓语, 补语
	彼得学习阅读。	
	Li revas <u>pri feliĉo</u> .	间接宾语, 状语
	他幻想幸福。	
Adjekto	状语	
	Ŝi kantas <u>bele</u> .	状语
	她唱得很美。	
	Li estis tombisto <u>30 jarojn</u> .	状语, 补语, 宾格(语)
	他曾干过三十年的坟墓工人。	
	Li iras <u>promeni</u> .	状语, 谓语
	他去散步。	
	Li estas <u>en danĝero</u> .	状语, 表语
	他危险了。	
	La muso kuris <u>sub la liton</u> .	状语, 宾语
Predikativo	表语:	
	La studento estas <u>diligenta</u> .	表语
	那学生很勤奋。	
	Li estas <u>kuracisto</u> .	表语
	他是一个医生。	
	Promeni estas <u>agrabla</u> .	表语
	散步是愉快的。	
	Voli estas <u>povi</u> .	表语, 补语
	意志就是力量。	
	Tio estas <u>de la sama speco</u> .	表语, 补语
	那是属于同一类的。	
	La urbo estas <u>kiel ĝardeno</u> .	表语, 状语
	那城市像花园一样。	
	Li opiniis ŝin <u>pli juna</u> .	表语, 补语
	他认为她更年轻。	
	Li trovis ŝin <u>mortinta</u> .	表语, 补语
	他找到她时, 她已经死了。	
	Oni elektis lin <u>kasisto</u> .	表语, 补语
	人们选他作司库。	

Mi vidis lin <u>fail</u> .	表语, 补语
我看见他摔倒。	
Li trovis ĝin <u>laŭ sia gusto</u> .	表语, 补语, 状语
他发现它合自己的胃口。	
Oni elektis lin <u>kiel kasiston</u> .	表语, 补语, 宾语
人们把他作为司库选中了。	
Ŝi dancas <u>nuda</u> .	表语, 补语
她裸体跳舞。	
Li mortis <u>mizerulo</u> .	表语, 补语
他死时是个穷愁潦倒的人。	
Epiteto 直接修饰词 (修饰语):	
<u>la alta</u> arbo	定语
高大的树	
<u>mia amiko</u> , <u>Karlo</u>	定语, 定语同位语 (名称语)
我的朋友卡尔	
<u>tre utila</u>	状语
很有用的	
<u>tre malfacila</u>	状语
非常困难的	
Suplemento 补语	
la domo <u>de mia patro</u>	定语, 补语
我父亲的房子	
krono <u>el floroj</u>	定语, 补语
花冠	
ordono <u>ataki</u>	补语, 定语
攻击令	
preta <u>je batalo</u>	补语, 状语
准备好战斗	
longa <u>tri metrojn</u>	补语, 状语, 宾语
长三米	
laca <u>paroli</u>	补语, 状语
懒得说话	
responde <u>al via letero</u>	补语, 状语
奉复来信	
spite <u>lian ordonon</u>	补语, 宾语
不顾他的命令	
nekapable <u>plenumi</u>	补语, 状语
Suplemento-epiteto 补充修饰语 (修饰语):	
<u>surstrata</u> vendejo	定语
临街店铺	
<u>ĉiupaŝe</u> trovebla	状语
每走一步都能发现的	
<u>bastone</u> batite	状语
用棒子打了地	

从上可以看出世界语语法的主语、谓语、宾语、表语、状语与一般语法分类一致，但状语只限作修饰动词，不修饰形容词和副词，这是主要句子成分。至于辅助成分则基本上分为直接修饰词和间接修饰词两种，前者代替了一般分类中的定语、状语单词部分，后者则包括一般分类中的定语、状语的介词词组部分。

从上表也可看出介词关系语的功用很多，学习介词，掌握其不同用法，是外语学习的必修课程，要下功夫学会它，世界语共有 33 个介词，每一个介词都有一定词义和用法。本课先讲表示地方的介词及其动向格的用法。

地点介词表示“地方”，一般用来修饰动词，说明动作发生的地方。但是动作有在原地进行的，也有是从一个地方移动到另一个地方的，当动词表示移动，常要指出移动的目的地，这就产生动向格的需要。介词短语作状语表示动向时则要加词尾，也就是介词的动向格变化。但要注意，这目的格并非动词本身要求变格，而是动词要求其状语变格，由于同样道理，作状语的副词也同样可以变为动向格，请看下面对比的状语例子：

Petro estas hejme.	彼得在家。
Petro iras hejmen.	彼得回家。
Li estas tie.	他在那里。
Li iras tien.	他去那里。

副词 hejme 和 tie 表示地点，是主语所在的地方，而 hejmen 和 tien 则表示去的目的地，iri 这个动词有移动的意思，当要表现出去的目的地时，就必须加目的格词尾以表动向。类似的动词还有 kuri, flugi, naĝi, meti, ĵeti, veturi, vojaĝi, rapidi 等。

当动词的状语是介词短语时，动向格就要在名词后加 -n，如：

La krajono estas en la poŝo.	铅笔在口袋里。
La ĉapelo estas sur la kapo.	帽子在头上。
Mi metis la krajonon en la poŝon.	我把铅笔装进口袋里了。
Mi metis la ĉapelon sur la kapon.	我把帽子戴在头上了。

前两句表示的是铅笔和帽子存在的地方，而后两句则表示铅笔和帽子转移到了新地方：“装进口袋”，“戴在头上”。下面再举几个介词短语和动向格的句子，请进行比较：

La lernanto estas en la lernejo.	那学生在学校里。
La libro kuŝas sur la tablo	书在桌子上。
Ŝi iris apud sia edzo.	她在丈夫身边走。
La seĝo staras antaŭ la piano.	椅子在钢琴前边。
Arbo Kreskas malantaŭ la domo.	树长在屋后。
La vagonaro veturis inter montoj.	列车在山间行驶。
La dometo staras trans la rivero.	河那边有一所小屋。
Aeroplano flugis super la urbo.	飞机在城市上空飞行。
La lernanto iras en la lernejon.	学生走进学校。
Mi metas la libron sur la tablon.	我把书放在桌上。
Ŝi iris apud sian edzon.	她走到丈夫身旁去了。
Li metis la seĝon antaŭ la pianon.	他把椅子放在钢琴前。
La fremdulo iris malantaŭ la domon.	那陌生人走到屋后去了。
La vagonaro enveturis inter la montojn.	列车驶进山间。
La birdo flugis trans la riveron.	鸟飞到河那边去了。
La aeroplano jam venis super la urbon.	飞机已经飞临城市上空。

如果介词词义已含有“方向”，“移动”等意，如：al, de, el, ĝis 等，就不再用动向格了，

如：

La lernanto iras al la lernejo.	那学生上学去。
Mi venis de la oficejo.	我从机关里来。
Li subite kuris el la ĉambro.	他突然跑出房间去。
Ŝi akompanis min ĝis la pordo de mia loĝejo.	
她伴送我直到我宿舍门口。	

此外，下面这些介词也永远不用动向格：

da, dum, je, kun, laŭ, malgraŭ, per, por, pri, pro, sen, preter, tra

EKZERCOJ

- A. Kopiu la tekston de la parolado de Zamenhof kaj substreku ĉiujn prepoziciojn (介词) en ĝi.
- B. Provu analizi la prepoziciojn: kun kiuj vortoj ili kuniĝas kaj kiujn vortojn ili determinas? 试分析其中的介词与什么词连成短语并修饰什么词。
- C. Laŭtleĝu (朗读) kaj ĉinigu la tutan tekston.
- Ĉ. Faru frazojn uzante jenajn vortojn:
- al el de en antaŭ apud inter sub sur super trans
- D. Respondu jenajn demandojn:
1. Kion parolis D-ro Zamenhof?
 2. En kiu lingvo li parolis?
 3. Kial li parolis Esperante?
 4. Kian signifon la kongreso de Esperanto devas havi?
 5. Ĉu vi kuraĝas ofte paroli Esperante?
 6. Ĉu ankaŭ vi preferas paroli nacilingve, kiam vi balbutas Esperante?
 7. Kion vi timas, kiam vi ne kuraĝas paroli Esperante?
 8. Ĉu vi iam partoprenis en Esperanto-kunveno kaj tie aŭdis bonajn esperantistajn oratorojn?
 9. Ĉu vi ne volas paroli flue Esperante?
 10. Oni diras, ke por flue paroli oni devas legi, legi laŭte kaj paroli, paroli kuraĝe. Ĉu vi povas fari tiel?
- E. Verku dialogon ke vi vizitas amikon kaj interparolas kun li pri io.
- F. Esperantigu jenajn frazojn:
1. 早晨工人们去工厂。
 2. 他们准时进入工厂。
 3. 晚餐后我去公园里散步。
 4. 后来，我回家，在家里给朋友写了一封信。
 5. 你从哪里来？到哪里去？
 6. 他给我带来一封信。
 7. 看过后我把信放在桌子上了。
 8. 瞧，它不在桌上，而掉到地上去了。
 9. 我和彼得在街上走，突然他走过街对面去，因为那边站着他的一个朋友。
 10. 我明天将和妻子一道去上海。

LECIONO 9

Novaj Vortoj

valuto	货币	Sovetio	苏联
Nederlando	荷兰	atomo	原子
valoro	价值	Nov-Jorko	纽约
liro	里拉	armi (tr.)	武装
raketo	火箭, 导弹	dolaro	(美) 元
prezenti (tr.)	呈现, 表语	Hiroŝimo	广岛
trakti (tr.)	商讨, 对待	assembleo	会议
registaro	政府	Romo	罗马
moderna	现代的	limo	界限
prezidanto	主席	sata	饱的
plano	计划	aviadilo	飞机
hindo	印度人	statistiko	统计
nutria (tr.)	喂养	dungi (tr.)	雇用
elspezi (tr.)	支出	okupo	(干什么) 工作
kazoo	情况, 场合	posteno	岗位
Parizo	巴黎	institucio	机关
diskriminacii (tr.)	歧视	hospitalo	医院
FR Germanio	德意志联邦共和国	ĝenerala	一般的, 总的
nombro	数	komitato	委员会
profesio	职业	brigado	(生产) 队
marko	马克	kuraci (tr.)	医治
guldeno	(荷兰) 盾	aktoro	演员
sistemo	系统, 制度	sekretario	秘书
fako	专科, 部门	bombo	炸弹
Ĝenevo	日内瓦		

LEGAĴO

Novajoj¹

VALUTŜANĜOJ²

La germana marko kaj nederlanda guldeno komence de oktobro (1981) estis ŝanĝitaj en valoro compare al la aliaj valutoj³ en la Eŭropa Valut-Sistemo (EVS). Ili plivaloriĝis⁴ je 5.5%; samtempe en la EVS malplivaloriĝis la franca franko kaj la itala liro je 3%. Laŭ fakuloj⁵ ĉi tiu ŝanĝo montras, ke la EVS estas maltaŭga afero.

DIALOGO PRI RAKETOJ

Ekde la 30-a de novembro 1981 en Ĝenevo, Svislando, reprezentantoj de Usono kaj Sovetio intertraktos pri kontrolado de atomaj mezdistancaj raketoj. Tion interkonsentis la ministroj por eksterlandaj aferoj de ambaŭ registaroj fine de septembro en Nov-Jorko.

MODERNIGO DE ARMILOJ USONAJ

Usona prezidanto Reagan (Rejgen) decidis modernigi ĉiujn atom-armilojn dum la venontaj ses jaroj per entute 200 miliardoj da dolaroj. Laŭdire ekzistas ankaŭ planoj por nova bombo kun 46-obla forto de la atombombo de Hiroŝimo.⁶

INDIRA GANDI ĈE NAO⁷

Hinda ĉefministino Indira Gandhi en parolado antaŭ la asembleo de Nutra kaj Agrikultura Organizo (NAO) en Romo komence de novembro diris, ke la sumo elspzata ĉiutage por la armado (1.3 miliardoj da usonaj dolaroj) devus esti limigata je ĉi tiu nivelo, tiukaze oni facile trovas la necesan monon por forigi la malsaton en la mondo. De Romo sinjorino Gandhi vojaĝis al Parizo, kie ŝi parolis kun la franca registaro pri aĉeto de novaj batal-aviadiloj.

VIRINOJ DISKRIMINACATAJ

Laŭ oficiala statistiko ankoraŭ virinoj en FR Germanio⁸ ricevas malaltajn salajrojn: laboristinoj meznombro ricevas hore 10.96 germanajn markojn, viroj 15.09 GM. Dungitoj (neestraj funkciuloj)⁹ ricevas monate nur 2350 germanajn markojn.

注释:

1. Novaĵo = nov-aĵ-o 新闻。
2. Valutŝanĝo = valut-ŝanĝo 货币兑换; 货币行情。
3. estis ŝanĝitaj en valoro 价值变更了, estis ŝanĝitaj en valoro compare al la aliaj valutoj 与其它货币的比价变更了。
4. plivaloriĝi = pli-valor-iĝ-i 增值。
5. Laŭ fakuloj 据专家们的意见。
6. nova bombo kun 46-obla forto de la atombombo de Hiroŝimo 具有(投到)广岛(上的)原子弹四十六倍威力的新炸弹。
7. NAO 即 Nutra kaj Agrikultura Organizo 的缩写: (联合国)世界粮农组织。
8. FR Germanio = Federacia Respubliko de Germanio 德意志联邦共和国。
9. Dungitoj = dung-it-oj (被)雇用者, 雇用人员。Neestraj funkciuloj = ne-estraj funkci-ul-oj 不当头的职员, 非领导人员。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNOJ KAJ ESPRIMOJ

Profesio

1. Kio vi estas laŭ profesio?
2. Kio estas via okupo?
3. Mi estas instruisto.
4. Per kio vi vivtenas vin?
5. Mi laboras. Mi estas laboristo (oficisto).
6. Mi estas estro en magazeno (lernejestro; direktoro de fabriko).
7. Kiun postenon vi okupas?
8. Mi okupas la postenon de vicdirektoro.

9. Mi estas brigadestro.
10. Kie vi laboras?
11. En kiu institucio vi laboras?
12. Mi laboras en...
13. Mi laboras tie kiel vendisto (servisto).
14. Ĉu vi laboras aŭ studas?
15. Mi ankoraŭ studas.
16. Mi estas dungita (enlaborigita) en ŝtata entrepreno.
17. Kiom da mono vi perlaboras monate?
18. Mi perlaboras du mil frankojn monate.
19. Ĉu vi ricevas altan salajron?
20. Mia monata salajro egalas al cent usonaj dolaroj.
21. Mia salajro estas sepdek juanoj monate.
22. Ĉu mi povus scii, per kio vi okupiĝas?
23. Certe. Mi estas kuracisto en la urba hospitalo.
24. Jen s-ro Zhang, li estas muzikisto.
25. Ŝi estas aktorino, fame konata enlande.
26. Inter ni troviĝas ankaŭ inĝenieroj, studentoj, profesoroj, teknikisto...
27. Ŝi antaŭe estis kantistino kaj nun laboras en nia lernejo kiel instruistino pri muziko.
28. Li estas prezidanto de nia Asocio.
29. Jen s-ro Wang Ping, la ĝenerala sekretario de nia Ligo.
30. Li estas membro de la urba konsilantaro.
31. Li estas urbestro jam multajn jarojn.
32. Lastatempe oni elektis lin kiel komitatanon de la urba registaro.
33. Mi estas lernanto de mezlernejo.
34. Ŝi estas lernantino de elementa lernejo.

日常用语和句型

职业

1. 你的职业是什么？
2. 你的工作是什么？
3. 我是教员。
4. 你靠什么生活呢？
5. 我工作。我是工人（职员）。
6. 我是商店负责人（校长，工厂经理）。
7. 你担任什么职务？
8. 我担任副经理。
9. 我是生产队长。
10. 你在哪里工作？
11. 你在哪个机关工作？
12. 我在……工作。
13. 我在那儿当售货员（服务员）。

14. 你在工作还是在学习？
15. 我还在学习。
16. 我受雇（被录用）于国有企业。
17. 你每月挣多少钱？
18. 我每月挣二千法郎。
19. 你得到过高工资吗？
20. 我的月工资相当于一百美元。
21. 我的工资是每月七十元。
22. 我可以知道你担任什么工作吗？
23. 当然可以。我是市医院的医生。
24. 这是张先生，他是个音乐家。
25. 她是个演员，在国内很有名。
26. 我们中间还有工程师、大学生、教授、技术员……
27. 她从前是个歌唱家，现在在我们学校里当音乐教员。
28. 他是我们学会的主席。
29. 这是王平先生，我们协会的秘书长。
30. 他是市参议会的议员。
31. 他担任市长已有多年。
32. 最近他被选为市政府委员。
33. 我是个中学生。
34. 她是个小学生。

语 法

介词（中）

世界语的 33 个介词中 32 个都有其固定的词义，只有一个 *je* 没有固定词义，为什么呢？

原来，人们说话的时候，有的话说得比较笼统，在 32 个有固定词义的介词中没有一个是合用，而世界语的句子结构又要求除有修饰关系的词可以连接放在一起外，其它的词都必须借助介词才能发生修饰关系，因此必须再挑选一个介词作这种用场。在其它语言里这种情况是借用各种介词赋予新意，经过千百年的历史约定成俗而定形的，各种语言有各种语言的习惯词组，各不相同，虽然那些语言中的惯用词组，无论从逻辑道理或语感上讲都不合理，但任何人都得遵守，不得变动。

这种问题在国际语里是应该解决的，解决的办法是选用一个中性的介词，柴门霍夫确定为 *je*，它可以说是没有词义，只表示介词，在其它介词不适用时用它来连接两个单词使之起修饰补充作用，一般用来表示时间的一点（正点）、数量（度量衡）和独立性（非依赖）等等，如：

Hodiaŭ mi ellitiĝis je la sepa.

今天我七点起床。（正起点起床，不前不后）

La tagmanĝo estas je la dekdua.

十二点开午饭。（正十二点开饭）

La arbo altas je 3 metroj.

树高三米。（整三米）

La pakajo estas peza je du kilogramoj.

包裹重二公斤。(整二公斤)

Petro edziĝis je Mario.

彼得和玛丽亚结婚了。(是彼得和玛丽亚结婚, 娶(edziĝi je) 玛丽亚, 而不是带着(kun) 玛丽亚结婚, 因为玛丽亚是嫁(edziniĝi) .)

表示时间的介词有下面这些:

antaŭ, ĉe, ĉirkaŭ, de, dum, en, ĝis, inter, je, por, post, tra.

它们的用法如下:

Estas je dek minutoj antaŭ la oka.

现在是差十分八点。

Ĉe sia alveno al la pordo li aŭdis kanton.

来到门口(的时候)他听见了歌声。

Li venis al mi ĉirkaŭ la sepa.

他是七点左右来我这儿的。(不是整七点, 而是左右)

La laboristoj laboras de mateno ĝis vespero.

工人们从早到晚地干活。

Fleksu arbon dum ĝia juneco.

弯树要在它幼小的时候。

Tio okazis en la pasinta jaro.

这是去年(发生)的事情。

Inter la matenmanĝo kaj tagmanĝo ŝi trinkis neniom da akvo.

早午两餐之间她滴水未沾。

Mi konsentas labori ĉe vi por du jaroj.

我同意在您处工作两年。

Li diris, ke li venos post la vespermanĝo.

他说他吃过晚饭后来。

Tra la tuta jaro mi jam laboris por tio.

这事我已干了一年了。

时间介词短语常常可以用目的格来代替(或用副词代替), 如:

Mi promenis dum longa tempo = Mi promenis longan tempon = Mi promenis longe.

我散步了很长时间。

Ŝi ploris dum tagoj kaj noktoj = Ŝi ploris tagojn kaj noktojn = Ŝi ploris tage kaj nokte.

她白天夜晚地哭泣。

En la hieraŭa vespero mi renkontis ŝin = La hieraŭan vesperon mi renkontis ŝin (这种句子应避免, 理由如后) = **Hieraŭ vespere mi renkontis ŝin.**

昨晚我遇见了她。

上面这些目的格当然也不是宾语, 而是状语, 所以也可以变成副词。此外, 可以用目的格代替的还有表示度量衡的介词短语, 如:

La arbo altas 3 metrojn.

树高三米。

La pakajo estas du kilogramojn peza.

包裹重二公斤。

可以看出这种补语、状语、目的格相互替换的用法主要限于不及物动词作谓语的句子。而且在实际使用中它们逐渐使得一些及物与不及物动词之间的区别缩小了, 以致有些不及物动词可以用作被动分词(本来不及物动词是没有被动式的), 如:

La tuta vojo estas jam irita.

全程已经走完了。

Lia vivo estas jam vivita.

他的生命已经活完了（终结了）。

而有些及物动词的用法也多样化了，如：

Pardonu al mi mian eraron (Pardonu min pri mia eraro)!

请原谅我的错误！

Li demandis al ŝi tion (Li demandis ŝin pri tio).

他问她那事。

Ŝi instruas al ni Esperanton (Ŝi instruas nin pri Esperanto).

她教我们世界语。

注意：目的格代替介词短语的用法不能与直接宾语混同起来，正因为如此它的替用才限定在不及物动词后，及物动词后一般是不能替代的，而上面举的例子只是有限的几个及物动词，而且总是把其中的一个用作介词短语（间接宾语），而不是两个目的格宾语同时用。换用时介词也要相应挑选，不能混用。总之，要根据是否清楚，是否避免了误解为准而定，不要随便套用。

由于表达上的需要，介词还可以有下面一些用法，如：

一、两个介词连用构成双重介词短语：

el sub... 从.....之下

el antaŭ... 自.....之前

de ĉe... 自.....处

el inter... 从.....之中

de post... 从.....之后

二、两个介词短语并列连用构成一个词组（套语）

de mateno ĝis vespero 从早到晚

de kapo ĝis piedoj 从头到脚

kun la kapo al la tero 头朝地

三、一个介词连接前后两个名词构成副词性词组：

tago post tago 日益

paŝo post paŝo 逐步

mao en mano 手挽手

ŝultro ĉe ŝultro 肩并肩

四、介词放在副词后与之构成副词性词组（但是其前边的副词一定要是由动词转成的副词）。

favore al... 于.....不利

fronte al... 面对.....

konforme al... 与.....相符

konsidere al... 考虑到.....

responde al... 针对.....

spite al... 不顾.....

inkluzive de... 包括.....

depende de... 依赖于

helpe de... 借助于.....

fare de... 由.....做

rezulte de...	由.....得出结论
komence de...	始于.....
kaŭze de...	由于.....
sekve de...	紧接着.....
kompore kun...	与.....相比
kontraste kun...	与.....相反
escepte de...	除.....之外
koncerne al...	与.....有关

EKZERCOJ

- A. Kopiu la Novaĵojn kaj substreku ĉiujn prepozitivojn (介词短语) .
- B. Ĉinigu la Novaĵojn.
- C. Alskribu la finaĵon -n en jenaj frazoj, kie ĝi estas necesa: 在下列句子中需要的地方加上词尾 -n
1. La lasta jaro miaj instruistoj metis en mia kapo tro multe da gramatikaj reguloj kaj tial mi sentis mi preskaŭ malsana.
 2. Mi vizitis fama kuracisto, kiu malkaŝis al mi la grava sekreto de la sano, dirante al mi: vi devas forgesi ĉio, kio vi lernis.
 3. Plena de ĝojo pro tiu saĝa konsilo, mi decidis fari longa vojaĝo tra la plej bela lando de la mondo.
 4. Kun kelke da bonaj kamaradoj la tridek-unua de Julio mi forveturis per rapida vagonaro al la ĉefurbo Beijing, kie estas multaj fame konataj vidindaĵoj.
 5. La vagonaro tuta horo kuris preter urboj kaj arbaroj kaj poste dudek minutoj inter kampoj.
 6. La palaco kuŝas tri kilometroj ekster la urbo.
 7. Kun batantaj koroj ni eniris inter la malnovaj muroj de la palaco.
 8. En la granda halo, kiu oni iam uzis por festenoj, staras granda ŝranko.
 9. Ĝi estas 9 metroj alta, 7 metroj larĝa kaj 130 kilogramoj peza.
 10. La gardisto (看守人) rakontis, ke malantaŭ la ŝranko en la muro estas sekreta pordo, tra kiu la reĝo kun sia juna edzino forkuris por savi sia vivo de la malamikoj.
 11. Tiam li estis 50 jaroj aĝa, kaj estis tiom forta, ke li persone povis formovi la ŝranko.
 12. Kiam ni eniris lia dormoĉambro, dika muso saltis de la tablo kaj kuris sub la lito, ĉar sub la mebloj estas sekretaj pordoj de la musoj.
 13. La gardisto prenis de sub la lito grava historia objekto: la pantofloj (拖鞋) de la reĝo.
 14. Ni rigardis ili kun miro.
 15. Vespere ni eliris el la palaco kaj por memoro mi metis mia nomkarto sur tablo ĉe la pordo.
- Ĉ. Respondu jenajn demandojn:
1. Kio estas germana marko kaj kio la nederlanda guldeno?
 2. Ĉu valutoj havas valoron?
 3. Kio estas EVS?
 4. Ĉu vi scias, kie troviĝas Ĝenevo?
 5. Pri kio la reprezentantoj de Usono kaj Sovetio intertraktos?

6. Kion decidis fari la usona prezidanto Reagen?
7. Kio estas NAO kaj kion Indira Gandhi faris ĉe NAO?
8. Ĉu ŝi parolis sincere?
9. Kia estas la virinoj en FR Germanio?
10. Kiom da germanaj markoj la virinoj ricevis malpli multe ol la viroj pohore?

D. Korektu (改正) erarojn en jenaj frazoj:

1. La instruisto skribas sur la nigra tabulon.
2. Jam delonge mi ne ricevis leterojn.
3. En la ĉambro havas multajn homojn.
4. La dimanĉo oni ne laboras.
5. Ŝi havas unu bela kesto de ligno.
6. Mi vizitis vi hieraŭ mateno.
7. Nia instruisto rakontis ni pri sia amiko historio.
8. Kompare via frato vi estas pli juna.
9. Li sciigis min, ke hodiaŭ vespere okazos kunveno de Junulara Ligo.
10. Mia patro jam iris al sian oficejon.

E. Verku dislogon, ke vi renkontas geesperantistojn en kunveno kaj vi interparolas (Pri temoj: saluto, interkonatiĝo, aĝo, nacieco kaj profesio... plaŭplaĉe).

LECIONO 10

Novaj Vortoj

spicaĵo	调料	fasko	一束
komizo	店员	matura	熟的
sako	袋	porko	猪
pundo	英镑	kompanio	公司
grado	级, 度	mola	软的
banano	香蕉	prepare (tr.)	准备
grunti (ntr.)	猪叫	zingibro	生姜
margarine	人造黄油	vinagro	醋
speco	种类	frandi (tr.)	美食
sapo	肥皂	simio	猴
speciala	特别的	halo	大厅
plaĉi (ntr.)	合意	kosmetiko	化妆品, 美容术
zoologio	动物, 动物学	graso	脂肪
nukso	坚果; 核桃	makario	通心粉
robo	衫	skatolo	盒
seka	干的	vico	排列, 顺序
sceno	场景, 场面	intenci (tr.)	企图
mendi (tr.)	订购	bileto	票
sukero	糖	paki (tr.)	包装
butero	奶油, 黄油	frizi (tr.)	烫发, 理发

donaco	贈品	disponi (tr.)	支配
mustardo	芥末	rezervi (tr.)	保留
ferio	休假, 假日		

LEGAĴO

Spicaĵoj

La sceno estas oficejo. Komizo transskribas mendojn en libron.¹ Komizino kalkulas ĉe alia libro. Komizo murmuris pli malpli aŭdeble tion, kion li skribas.

Komizo: Tomaso Brandon²... 3 sakoj da sukero... 4 pundoj... urĝas. Robert Grant 2... kestoj da butero... duagrada...

Komizino: S-ro Spark, ĉu vi ne povas labori silente?

Komizo: Silente! Helen Martin... 3 faskoj da bananoj... ne tro maturaj.

Komizino: Mi ne povas kalkuli se vi senĉese gruntas kiel porko.

Komizo: Kiel porko! Kiel porko! Banks kaj Kompanio³... margarino... 30 ŝilingoj.

(Telefono sonas.)

Komizino: (en la telefonon)⁴ Bonan matenon! Parolas la Supera Spica Kompanio⁵. Kiel mi povas servi vin?

Komizo: Kiel porko! (Li daŭrigas sian murmuradon).

Komizino: Ha! Estas vi, margareto. Mi opiniis, ke vi ankoraŭ estas en Kanado. Kiam vi alvenis?... Ĉu ankaŭ via edzo estas ĉi tie?... Ho, bedaŭrinde! Kion li faras nun?

Komizo: Gruntas kiel porko!

Komizino: Kaj la infanoj? Ĉili estas kun vi?... Kiom vi havas nun?

Komizo: ... dek du el ĉiu speco⁶...

Komizino: Kiun aĝon havas la bebo?... Kaj kiun ŝi similas?⁷

Komizo: ... Bernard Shaw...

Komizino: Ĉu ŝi jam povas paroli?

Komizo: Kiel porko!...

Komizino: Kaj la knaboj? Kiaj ili estas?

Komizo: ... boligeblaj...⁸

Komizino: Ne, mi ankoraŭ ne edziniĝis... Restas multe da tempo por tio.

Komizo: ... urĝas...

Komizino: Kiam mi povos vidi vin?... Ĉu vi povos viziti min hejme? Vi estas tre bonvena.⁹

Komizo: ... mola sapo...¹⁰

Komizino: Venu morgaŭ, do. Mi preparos specialan manĝon por vi.

Komizo: ... zingibro...

Komizino: Kaj kion vi trinkos?... Bone! Tio plaĉas ankaŭ al mi.

Komizo: ... vinagro...

Komizino: Ĉu vi venigos la infanojn? Kiam ili kutime enlitiĝas?

Komizo: ... mardon matene...

Komizino: Kaj kiu zorgos pri ili?

Komizo: ... Zoologia Parko...¹¹

Komizino: Vi povos promesi al ili fandaĵon je via reveno.

Komizo: ... nuksoj por simioj...¹²

Komizino: Danci? Mi ne dancis dum jaroj... Sed miaj roboj ĉiuj estas malnovaj. Kion mi povos porti?

Komizo: ... tri faskoj da bananoj...¹³

Komizino: Kaj ŝuoj? Mi devos serĉi paron da taŭgaj ŝuoj.

Komizo: ... du lignaj kestoj...

Komizino: Efektive mi iom hontas montri min en moderna danchalo¹⁴... Ho, mi ne estas tiel juna kiel antaŭe.

Komizo: ... Sekigita fiŝo...¹⁵

Komizino: Kosmetiko? Malofte mi uzas kosmetikon... Certe mi devos surmeti ion, se mi iros danci.

Komizo: ... porkograso...¹⁶

Komizino: Kaj mi devos viziti la friziston antaŭ ol danci. Miaj haroj aspektas kiel... mi ne scias kio...

Komizo: ...makaronio...

Komizino: Mi atendos vin, do, je la sesa... Donaco por mi! Vi estas tro afabla. Kio ĝi estas?

Komizo: ...skatolo da mustardo.

(de R. Mackay, Anglio)

注释:

这是一则幽默短剧，标题 *spicaĵoj* 调味品，作料，是这家副食商店出售的货物。男店员工作时习惯边念边写，于是当女店员打电话时，男店员念的作料品种无意中为之作了有趣的穿插。

1. *transskribi* = *trans-skribi* 转写，登记；*libro* 在这里作账册，登记册讲，全句意思是，男店员在登记订货。
2. 凡大写的词都是专有名词。这里的 *Tomaso Brandon* 托马斯·柏蓝特和后面的 *Robert Grant* 罗贝尔·格兰特，*Helen Martin* 海伦·马丁 *Magareto* 马格雷特，*Bernard Shaw* 萧伯纳均是人名。
3. 银行公司。
4. *en la telefonon* 向电话里说（动向格）。
5. *Parolas la Supera Spica Kompanio* 这儿是高级调料公司（高级调料公司在说话）。
6. *dek du el ĉiu speco* 每种各十二个。（这里好像回答男女孩子各十二个。）
7. *Kiun ŝi similas?...* 她像谁？
8. *boligebla* = *bol-ig-ebli boli* 是水自己烧开；沸腾，*boligi* 是烧开，煮（什么东西），加上 *-ebl* 表被动可能性，可以被煮的，可煮的。
9. *Vi estas tre bonvena* 非常欢迎你（你是受欢迎的）。
10. *mola sapo* 软肥皂（转意为劲头不大）。
11. 动物园。大写专有名词，指订货单位名称，但这里好像是回答上面问话。
12. *nuksoj por simioj* 喂猴子的坚果。
13. *tri faskoj da bananoj* 三挂香蕉。
14. *moderna danchalo* 现代舞厅。
15. *sekigita fiŝo* = *sek-ig-ita fiiŝo* 干鱼。
16. *porkograso* = *porko-graso* 猪油。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNOJ KAJ ESPRIMOJ

Vojaĝo

1. Sinjoro, mi petas foreston, ĉar estas mia vico por ferio.
2. Kien vi intencas vojaĝi?
3. Al Londono.
4. Kiam vi revenos?
5. Mi revenos post unu semajno (du monatoj).
6. Sinjoro, ĉu vi povas diri al mi, kie estas la vojaĝoficejo?
7. Jen tie, trans la strato.
8. Saluton, sinjoro! Mi petas informon pri vojaĝo.
9. Saluton, sinjoro! Mi estas je via dispono.
10. Mi volas mendi aviadil-vojaĝon.
11. Kie oni povas aĉeti bileton por aviadil-vojaĝo?
12. En flugkompanioj. Sed ni povas helpi.
13. Tie oni verŝajne antaŭvendas la biletojn, ĉu ne?
14. Kiomfoje en la semajno flugas aviadilo al...?
15. Ĉiutage po unu fojo.
16. Du (tri) fojojn semajne (monate).
17. Kiam forflugas la plej proksima aviadilo al...?
18. Morgaŭ matene.
19. Postmorgaŭ antaŭtagmeze, je la 11-a kaj 15 minutoj.
20. Ĉu akoraŭ estas liberaj lokoj por la dimanĉo?
21. Ankoraŭ estas. (Jam ne plu estas.)
22. Estas ankoraŭ unu libera loko.
23. Vi povas ricevi bileton por lundo.
24. Je kioma horo forflugas la aviadilo al...?
25. Je kioma horo alvenas la aviadilo el...?
26. Kiom longe daŭras la flugo al...?
27. La flugo daŭras ses horojn.
28. Ĉu oni povas rezervi du biletojn por jaŭda flugo por mi?
29. Jes, oni povas.
30. Ne, jam oni ne povas.
31. Mi petas bileton al Londono.
32. Mi petas ir-reiran bileton.
33. Kiom da kilogramoj da pakaĵo oni povas kunporti?
34. Vi povas kunpreni dudek-kilograman pakaĵon.
35. Por ĉiu superkilogramo vi devas pagi... dolarojn.

日常用语和句型

旅行

1. 先生，我要求离职，因为轮到我休假了。

2. 你打算去哪儿旅行？
3. 去伦敦。
4. 你什么时候回来？
5. 我一周后（两月后）回来。
6. 先生，你能告诉我旅行社在哪儿吗？
7. 在那儿，大街对面。
8. 你好，先生！我打听旅行的事。
9. 你好，先生！我听你吩咐。
10. 我想订购机票。
11. 哪里可以买到机票？
12. 在航空公司。不过我们可以代办。
13. 好像在那里可以预定机票，不是吗？
14. 到……的航班每周飞几次？
15. 每天一次。
16. 每周（每月）两次（三次）。
17. 到……的最近一次航班什么时候起飞？
18. 明天早晨。
19. 后天上午，十一点十五分。
20. 星期天的还有座位吗？
21. 还有。（已经没有了。）
22. 还有一个座位。
23. 你可以买到星期一的票。
24. 到……的航班几点起飞？
25. 从……来的航班几点到？
26. 到……要飞多长时间？
27. 飞六个小时。
28. 能给我留两张星期四（航班）的票吗？
29. 是的，可以。
30. 不，已经不行了。
31. 我要一张去伦敦的票。
32. 我要来回票。
33. 可以带多少公斤行李？
34. 你可以带二十公斤行李。
35. 每超重一公斤你得（多）付……美元。

语 法

介词（下）

除了上两课讲到的表示时间、地点等外，还有表示各种关系的下列一些介词：

al 对于，anstataŭ 代替，antaŭ 面对，da 数量，de 从属，kontraŭ 反对

krom 除外，kun 同，laŭ 按照，malgraŭ 不顾，per 使用，po 分配，

por 目的，pri 关于，pro 原因，sen 无，super 超越

细心的学员可能已注意到有些介词是前边两课里已经归类了的，怎么这里又有它？例如

antaŭ。的确 antaŭ 这个介词既可以表示空间（在前面）又可以表示时间（在以前）还可以表示某种关系（面对）。其实应该说每个介词都有不止一种用法，用法不同，连接的词与词不同，在句子里作用不同，就有不同的含意。由于篇幅限制这里不可能也不需要把所有的介词的不同用法一一举例讲解，下面仅举较常用的比较复杂的一些介词加以说明。

De

此词的基本含义是“起点、来源”，引申为“从属、所有”，有下面各种用法：

1. 表示离开某人或某物（与 al 正相反），如：

Foriru de mi! （而 Venu al mi!）

从我跟前滚开！（到我这儿来吧！）

Li iris de la tablo al la pordo.

他离开桌子向大门走去。

Ŝi rigardis de la edzo al la edzino.

她的眼光从丈夫移向妻子。

Mi ricevis longan leteron de mia amiko el Varsovio.

我收到华沙一个朋友的一封长信。

要注意 de 和 el 的区别，如：

Li venis de la aŭtomobilo.

他从汽车那儿来（他离开汽车过来了，刚才并不在汽车里）。

Li venis el la aŭtomobilo.

他从汽车里出来并过来了（刚才他在汽车里）。

因此，如 Mi ricevis leteron el mia amiko 和 Mi venas el mia amiko 等句子是错误的，应该改成 Mi ricevis leteron de mia amiko 和 Mi venas de mia amiko。

2. 表示时间的起点，如：

Mi dormis de la deknua ĝis la sepa.

我从（晚）时间十一点一直睡到（早）七点。

Jam delonge mi ne ricevis leteron de vi.

我已经好久没有收到你的信了。

3. 表示所属所有，如：

La domo de la patro.

父亲的房子。

La koloro de ŝiaj haroj estas blonda.

她头发的颜色是金黄的。

4. 表示日期，如：

Hodiaŭ estas la 2-a de februaro.

今天是二月二号。

注意：在这里介词 de 不能省去，因为如去掉 de 就成为 la 2-a februaro（第二个二月），意思变了。

5. 用在 plena, riĉa, abunda 等形容词后导入补语来修饰它们，如：

Ŝi estas plena de ĝojo.

她充满了喜悦。

Kanado estas riĉa de arbaroj.

加拿大森林丰富。

La arbo estas abunda de fruktoj.

此树果实很多。

注意：这里的介词 **de** 可以换成 **je**，如 **plena je ĝojo.....**也可以改用合成形容词：

Ŝi estas ĝojplena.（但 **arbaroriĉa, fruktoabunda** 音节太多，不用为好）

6. 在动名词后表示概念宾语，如：

Mi estas lernanto de Esperanto.

我是（学）世界语的学生。

Li estas la verkinto de la libro.

他是（写作）此书的作者。

7. 用在被动分词后表示行为者，如：

La libro estas verkita de li.

此书是他著的。

注意：如不表示行为者而表示行为的手段时则应换用介词 **per**，如：

La letero estas skribita per inko.

此信是用墨水写的。

如表示制作的原料时，则要用介词 **el**：

La ŝuoj estas faritaj el ledo.

这些鞋都是用皮革制作的。

La domo estas konstruita el brikoj.

这座房屋是用砖建造的。

8. 用作系动词后的表语，说明主语的性质，如：

Li estas de meza kresko.

他是中等个儿。

9. 表示原因，如：

En iuj landoj multaj homoj mrtas de malsato.

在有些国家许多人死于饥饿。

Li estas laca de la senĉesa laborado.

由于不间断的劳动他疲倦了。

注意：这里的 **de** 也可以换用介词 **pro**。

10. 和一些副词连用组成副词性词组，如：

Ekstere de la urbeto estas la fama vidindaĵo.

市镇外就是那名胜处。

Da

Da 是个表示计量的介词，它总用在计量名词或副词的后边，使之与它后边的名词构成一个整体，如：

Vespere mi trinkis nur glason da teo.

晚上我只喝一杯茶。

Ŝi aĉetis dudekon da ovoj.

她买了整二十鸡蛋。

Ni ricevis amason da leteroj.

我们收到了大量的信。

注意 **da** 和 **de** 的区别：**da** 把前后两词构成整体，表示多少数量的某物，而 **de** 前的词是独立的，介词短语 **de...** 只是它的定语，如：

glaso da vino 一杯酒（强调一杯，计量）

glaso de vino 酒杯（强调杯子，物体）

此外，da 前不能直接用基数词，da 和 de 后的名词都不能用目的格。Da 后不能用冠词（de, el 后是可以冠词的）。

El

介词 el 的基本含意是“由内部向外移”，作为地点出发点与 de 不同的用法上节已讲到，下面讲讲它引申的几种用法：

1. 用来构成最高级（最低级），如：

Li estas la plej juna el ni.

他是我们中最年轻的。

Esperanto estas la plej facila el ĉiuj lingvoj.

世界语是所有语言中最容易的。

2. 表示原料成分，如：

La tablo estas el ligno.

桌子是木头做的。

Nia asocio konsistas el 500 membroj.

我会有 500 会员。

3. 表示祖（原）籍，如：

Mi devenas el Japanio.

我原籍日本。

Ĉu vi vidis la s-anon el Bruselo?

你见到布鲁塞尔（来）的那个同志了吗？

Ĉu li vidis la s-anon en Bruselo?

你在布鲁塞尔见到那位同志了吗？

Por, pro

介词 por 表示目的，而 pro 则表示原因，如：

La homoj aĉetas multe da objektoj por Novjaro.

为了过新年人们购买了大量东西。

Pro Novjaro la bankoj estas fermitaj.

因为（为了）过年银行都关门了。

上面的 por... 是目的状语，表示买东西的目的，而 pro... 是原因状语，表示银行关门的原因。介词 pro 用法单纯，容易掌握，而 por 用法较多，下面分别说明：

1. por 目的，al 动向，在下列句子里它们都表示“为了”：

Mi mendis kafon por vi = Mi mendis kafon al vi.

我为你订了咖啡。

Mi laboras por vi = Mi laboras al vi.

我为你工作。

但这是偶合，它们是两个词义不同的介词，不能把它们混同起来，例如在下面句子里就显然不一样了：

Mi skribis por vi.

我为你写了信。

Mi skribis al vi.

我给你写了信。

La homoj scĉetis al si multe da objektoj por Novjaro.

为了过年人们给自己买了许多东西。

2. Por 表示价格（钱数）和时数，如：

Li aĉetis paron da ŝuoj por 30 dolaroj.

他买了一双三十美元的鞋。

Mi aĉetis florojn por du juanoj al mia edzino.

我给妻子买了两块钱的花。

La senlaborulo konsentis labori por du tagoj.

失业者同样干两天活。

Mia frato abonis EPĈ-n por unu jaro.

我兄弟订了一年“中国报道”。

3. 表示赞成同意，如：

Dudek kvin membroj voĉdonis por kaj nur du voĉdonis kontraŭ la propono.

二十五个成员投票赞成只有两票反对该提案。

Ĉiuj ĉeestantoj estis por fondo de la klubo.

所有（全体）出席者都同意成立俱乐部。

4. 与不定式动词组成短语修饰动词，如：

Ĉu vi venis tien ĉi por dormi?

你是来这里睡觉吗？

Ili havas nenion por manĝi.

他们没有东西吃了。

Ĉu ni naskiĝis nur por labori, suferi kaj morti?

难道我们生下来只是为了干活、受苦和死亡吗？

注意：

a. 在下列动词之后可以不用 por 而直接用不定式动词：

voli, deziri, povi, scipovi, devi, rajti, ordoni, promesi, permesi, komenci

fini, ĉesi, daŭri, intenci, projekti, lasi, igi, ŝajni, emi, domaĝi, 如：

Mi volas manĝi! 我想吃饭！

La infanoj komencis ludi. 孩子们开始玩了。

Ĉu ŝi rajtas eniri? 她能进去吗？

Mi ne emas labori hodiaŭ. 今天我不乐意工作。

b. 在动词 iri 和 veni 之后用不定式动词，可带介词 por，也可不带 por，如：

Mi iras (por) promeni en la parko.

我去公园散步。

Li venis (por) babili kun vi.

他来找你聊聊。

Ni iras (por) manĝi.

我们去吃饭。

c. 介词 pro 不能与不定式动词组合，遇有必要时也要把不定式动词变成名词，如：

Pro kurado (不能用 pro kuri) li laciĝis.

由于奔跑他疲倦了。

Mi malfruas pro la tagmanĝo.

由于吃午饭我来晚了。

Ĝis

介词 ĝis 表示终点，到达……为止，它和 al 只表示方向不同，如：

Li iris al la pordo.

他向大门走去。

Li iris ĝis la pordo.

他走到大门处。

La kurso daŭros ĝis 1 jarfino.

这学习班上课到年底结束。

注意: ĝis 可以单用作连词，导入时间状语从句，如：

Hieraŭ mi legis ĝis mi endormiĝis.

昨天我读书一直读到睡着了。

其它的介词就不讲了。有兴趣的学员可以参阅专门的用法书籍。下面讲一讲介词的其它功用。

介词可以与名词、形容词或动词词根构成合成词，构成的方法就好像用前缀似的，例如：

surtable 桌上 enlande 国内 eksterlande 国外 permane 手工

laŭvice 顺序 delonge 长期以来 tralegi 通读 alveni 来到

eliri 走出 ĉeesti 出席 enlitiĝi 上床 ellitiĝi 起床

介词是虚词，不能单用。只有把它转成副词时才能单用，如：

Mia frato iras antaŭ mi = Mia frato iras antaŭe.

我兄弟在（我）前面走。

Ŝi ekrigardis malantaŭ sin. = Ŝi ekrigardis malantaŭen.

她向后退一望。

Unue ni manĝos kaj poste ni ludos.

咱们先吃饭，然后再玩。

Krome (krom tio) li estas ankaŭ bonkora.

此外，他也是好心。

EKZERCOJ

- Laŭtleĝu la tekston kaj substreku ĉiujn prepozitivojn en ĝi.
- Ĉinigu la tekston de SPICAĴOJ.
- Alskribu la ĝustan prepozitivon tien, kie ĝi estas necesa, en jenaj frazoj:

PROFUNDA DORMO

_____ grava afero Jakobo Dormsako estis veturonta _____ nokta vagonaro _____ Tartu. _____ la vojaĝo lia edzineto enpakis _____ li ĉion necesan: novan veston, paron _____ ŝuoj, kelke _____ puraj naztukoj, buterpanoj _____ trankviligo _____ la apetito kaj eĉ interesan libron _____ legado.

_____ larmoj _____ la okuloj la bona edzino adiaŭis sian edzon _____ la vagonaro, deziris _____ li bonan vojaĝon kaj feliĉan revenon. La lasta kiso, kaj la vagonaro ekmoviĝis. Starante _____ la ŝtupo _____ la vagono Jakobo svingis poŝtukon _____ sia kara edzineto, kiu baldaŭ malaperis _____ la vido.

_____ mallonga serĉado Jakobo trovis sian dormvagonan kupeon(车厢).Baldaŭ li sentis sin

laca kaj dormema. Sed _____ la enlitiĝi li iris _____ la konduktoro (乘务员) kaj donante _____ li unu dolaron petis lin, ke li veku lin matene _____ Tartu, kaj, se li ne volas vekigi, simple elportu lin _____ la vagono. Ĉar Jakobo dormis kutime tre profunde kaj ofte estis tute neeble veki lin matene.

_____ la nokto Jakobo dormis dolĉe _____ sia vagonlito. Sed kiam li matene malfermis la okulojn kaj elrigardis _____ la fenestro, li ekvidis _____ teruro, ke li jam delonge traveturis Tartu kaj troviĝis jam _____ la limstacio Valga.

Li rapide vestis sin, elkuris _____ la vagono, iris _____ la konduktoro kaj kolere insultis (责骂) lin _____ tio, ke li ne vekis lin _____ Tartu, kvankam li ricevis _____ tio unu tutan dolaron. Sed la konduktoro ne povis _____ ridego respondi eĉ unu vorton. Lia kolego, kiu tion vidis, venis _____ li _____ la foriro _____ Jakobo kaj demandis lin: “Kial vi ridis, kiam tiu sinjoro insultis vin? Kial vi ne fermis lian buŝon?”

“Ho, ankoraŭ pli kolere insultis min tiu sinjoro, kiun _____ Tartu mi elportis _____ la vagono!” respondis la konduktoro, retenante la ridon.

Ĉ. Esperantigu jenajn vorotjn:

转写	写入	加写	算入	扣除	放上
去向	穿过	放弃	进入	预见	吃光

D. Esperantigu jenajn frazojn:

1. 明天我将去你那里。
2. 世界是属于青年们的。
3. 我们应该为人民服务。
4. 教室里有许多学生。
5. 他从口袋里掏出钱来。
6. 这块表是金的。
7. 坐在我前面的是张教授。
8. 请给我一杯茶。
9. 除王同志外，所有的人都来了。
10. 书、钢笔和铅笔都在桌子上。

LECIONO 11

Novaj Vortoj

paciento	患者, 病人	intesto	肠
kripla	残疾的	ftizo	肺病
agonii (ntr.)	临死, 将尽	palto	大衣
ĉesi (ntr.)	终止	veŝto	坎肩
ŝtupo	阶梯	spiri (ntr.)	呼吸
kabineto	工作室	dekstra	右的
invite (tr.)	邀请	peza	沉重
akuta	急性的	pesi (tr.)	称
korpo	身体	lanugo	绒毛
hepato	肝	rimedo	方法

stomako	胃	apendicito	阑尾炎
aperi (ntr.)	出现	levi (tr.)	举起
diagnozi (tr.)	诊断	plata	扁平的
mediti (ntr.)	沉思	aŭtomato	自动
marmoro	大理石	neŭralgio	神经痛
eleganta	雅致的	recepto	处方
gesto	手势	apetito	胃口, 食欲
dolori (ntr.)	疼痛	febros	发烧
parto	部分	farmacisto	药剂师
reno	肾	pilolo	药丸
nervosa	神经过敏的	emocii (tr.)	使感动
pulmo	肺	digesti (tr.)	消化
hidropso	水肿	pulvoro	粉末
jako	上衣	gluti (tr.)	吞
ekzameni (tr.)	检查, 检测	fingro	手指

(从本课开始课文内容增加了, 生字表只收录课文生词, 不收录口语句型的生词。学员可以从汉译文字部分查对理解会话中的生词, 有字典的同志可查阅字典。)

DIALOGO

Ĉe la Kuracisto

(Paciento sonorigas. La pordo malfermiĝas kaj aperas la servantino.)

Paciento (en kripligita¹, apenaŭ komprenebla lingvo): Bonan vesperon! Ĉu sinjoro doktoro² estas hejme?

Servantino: Jes, bonvolu eniri.

Paciento (enirante kaj prenante el sia poŝo ian letereton, ĝin donas al la servantino): Bonvolu tion ĉi transdoni al sinjoro kuracisto, kaj mi dume atendos.

Serv.: Tre bone, sinjoro, tuj³ (ŝi rapide foriras).

Paci. (al si mem⁴): Nu, fine doktoro diagnozos min. Mi almenaŭ scios kian malsanon mi havas. Nur... ke li ne diagnozu mian agoniantan poŝon... Se... mi donos al li kelkajn frankojn, ĉu por li sufiĉos? Kaj mi? Al mi, kio restos? Kion fari?... (Liajn negajajn meditojn ĉesigas la servantino post kelke da minutoj revenante.)

Serv.: Bonvolu supreniri, sinjoro! (Akompanata de ŝi la paciento supreniras la marmoran ŝtuparon kaj la servantino enlasas lin en la elegantan atendejon kaj ŝi mem foriras. Krom la paciento neniu estas en la ĉambrego. Tamen li devas sidiĝi kaj iomete atendi. La doktoro estas okupata. Post 8 minutoj viro bonaspekta kaj grandkreska malfermas la pordon de sia kabineto kaj geste invitas la pacienton eniri).

Paci.: Bonan vesperon, sinjoro doktoro!

Doktoro: Bonan vesperon! Sidiĝu! Nu, kio al vi doloras?⁵

Paci.: Jam kelkajn tagojn atakas min akutaj doloroj... (ial haltiĝas).⁶

D-ro: En kiu parto de la korpo?

Paci.: Jen (montras per la fingro) supre kaj malsupre. Ĉu renoj al mi doloras, ĉu eble hepato, ĉu io

alia. Fine mi mem ne povas kompreni, ĉar, (nervoze) al mi doloras ankaŭ la intestoj, la pulmoj, ĝenerale ĉio, ĉio... Ĉu ne ftizo komenciĝis? Ĉu hidropso?

D-ro: Demetu vian palton, jakon kaj veŝton, kaj bonvolu kuŝiĝi sur tiun liteton.

(Paciento kuŝiĝis sur la liteton, sur kiu la kuracisto kutime ekzamenas siajn pacientojn.)

D-ro (almetas sian aŭskultilon al la korpo de la malsanulo): Enspiru profunde. Tiel. Ankoraŭ unu fojon. Bone. Ĉu ĉi tie vi sentas doloron?

Paci.: Ne.

D-ro: Apendiciton vi ne havas. Kaj ĉi tie?

Paci.: Ne, ankaŭ ne, sed iom pli malsupre kaj maldekstre.

D-ro: Ankoraŭ unu fojon (aŭskultante)! Sufiĉas, leviĝu!

Paci.: Nu, nu (iom nerviĝas)⁷ kion mi havas, sinjoro d-ro?

D-ro: Nenion gravan. Antaŭ ĉio vi estas eksterordinare nervoza.

Paci.: Vere, sinjoro d-ro, vere?

D-ro (daŭrigante): Kaj krom tio tre malgrasa⁸ vi estas. Ni vidu kiom vi pezas. Venu ĉi tien! (La kuracisto starigas la pacieron sur plataĵon de la aŭtomata pesilo.) Ho, ho, kiel lanuga malpeza!

Paci.: Kaj miaj doloroj, sinjoro kuracisto?

D-ro: Ili estas nur neŭralgiaj. Mi donas al vi rimedon⁹ por ilin ĉesigi. (La doktoro sidiĝas kaj skribas la recepton.)

Paci.: Ha mi forgesis diri, ke mia stomako ankaŭ difektiĝis. Mi ne havas apetiton, kaj ofte kapdoloron kaj febron.

D-ro: Kiel digestas via stomako?

Paci.: Maoforte.

D-ro (donante al la paciento recepton): Jen¹⁰, la farmacistoj, s-ro Petro, donos al vi pulvorojn kaj pilolojn, ambaŭ estas tre bonaj kuraciloj.

Paci.: Kaj kiel ilin uzi?

D-ro: Vi devos uzi la pulvorojn 3 fojojn ĉiutage: post la matenmanĝo, tagmanĝo kaj vespermanĝo, ĉiufoje po unu pulvoro kompreneble; el la piloloj vi englutos po unu ĉiuvespere antaŭ ol vi enlitiĝos.

Paci.: Koran dankon, estimata d-ro! (Li direktas la manon al sia poŝo, sed la kuracisto afable haltigas lian manon).

D-ro: Ne, ne, ne bezonas. Vi estas esperantisto el Italio kaj gasto de nia asocio. Mi tre ĝojas renkontiĝi kun vi kaj helpi vin. Venu la mardon venontsemajne kaj mi komencos resanigi vian stomakon.

Paci. (emocie): Koran, koregan dankon, doktoro, samideao! Mi ne trovas vortojn... por... por... esprimi al vi...

D-ro (afable lin ĉesigante): Bone, bone. Ni revidos nin venont-marde. Ĝis la revido!

Paci.: Ĝis la revido! Bonan nokton!

(de A. Kenngott, Usono)

注释:

1. kripl-ig-ita 被弄成残疾的; 被歪曲了的。
2. doktoro 博士; 大夫。这里是第二义。
3. tuj 马上去。这是口语中紧接上句的简化了的话, 意为“我马上转送给大夫”。 Serv. 为 servantino 的缩写。

4. al si mem 对他自己，向他自己。意为“自言自语”。Paci. = pacienteo.
5. Kio al vi doloras? 你什么（哪儿）疼？世界语表示身上哪疼要说：对于我什么疼。如：我胃痛 la stomako al mi doloras, 我脚疼 al mi doloras la piedo.
6. haltigas 突然停住了。Ial haltigas 由于某种缘故突然停住了。Halti 是及物动词，加 -ig- 是表示突然性、短暂性。
7. nervo 神经。Nerva = nervoza. Nervigas = nervozigas 神经紧张起来。
8. malgrasa 瘦的。
9. rimedo 方法，手段。
10. Jen = jen la recepto, 这是处方。不要把它与后面的词连上。后边的 la farmacisto, S-ro Petro ... 是另一句话。

ĈIUTAGAJ PAROLTURNĴOJ KAJ ESPRIMOJ

Trajno

1. Ĉu vi povas montri al mi la vojon al la centra Stacidomo?
2. Kie troviĝas la Orienta Stacidomo (Okcidenta Stacidomo)?
3. Ĉu vi povas alvoki taksion (portiston) por mi?
4. Bonvolu veturigi min al la Suda Stacidomo (Norda Stacidomo).
5. Kie estas ĉi tie kasejo?
6. Mi petas bileton por la ordinara trajno al...
7. Mi petas bileton al Shanghai por la ekspresa trajno, kiu forveturas je la oka horo.
8. Mi petas bileton por litvagono al...
9. Por kioma klaso?
10. Por la dua klaso.
11. Ĉu mi povas peti ir-reiran bileton?
12. Kiom longe validas ĉi tiu bileto?
13. La trajno al Genevo staras ĉe la kvara kajo.
14. Via vagono estas en la komenco de la trajno.
15. Kie oni vendas ĉi tie kajokartojn (kajobiletojn)?
16. Kie estas ĉi tie atendejo?
17. Kie estas ĉi tie deponejo de pakaĵo?
18. Kiom da tempo ni ankoraŭ havas ĝis la forveturo?
19. Kie estas ĉi tie necesejo?
20. Dekstrafanke.
21. Jam estas tempo eniri la trajnon.
22. Ĉu la trajno havas malfrun?
23. Ĉu mi ankoraŭ sukcesos aĉeti en gazetkiosko revujn?
24. Ĉu mi ankoraŭ havas tempon aĉeti cigaredojn?
25. Estas ankoraŭ sufiĉe da tempo.
26. Ni iru depreni la pakaĵon.
27. Mi havas du valizojn kaj unu kofron, bonvolu, jen la kvitanco.
28. Kie oni ekspedigas la pakaĵon?
29. Kiom ĝi kostas (Kiom egalas la pago)?
30. Kion oni anoncis per la megafonoj?

31. Oni anoncis, ke la trajno al... tuj foriros, envagoniĝu rapide.
32. Ĉu estas ĉi tie liberaj lokoj?
33. Ne, ĉiuj (lokoj) estas okupitaj.
34. Jes, estas du liberaj lokoj.
35. Ĉu mi povas meti mian valizon sur la breton?
36. Estas tro varme. Ĉu vi permesas, ke mi malfermu la fenestron?
37. Pardonu, ĉu mi povas fumi?
38. Ĉu mi povus regali vin per ĉina cigaredo?
39. Dankon, mi ĵus fumis.
40. Kiam ni estos en Vieno?
41. Vieno estas ankoraŭ malproksime.
42. Kiu stacio ĉi tie estas?
43. Kie ni troviĝas nun?
44. Kiom longe ni staros ĉi tie?
45. Nur du minutojn.
46. Kie vi eltrajniĝos?
47. Mi eltrajniĝos en...
48. Estas ankoraŭ tri stacioj ĝis...
49. Ĉu en tiu ĉi trajno estas restoracia vagono?
50. Mi iros al la restoracia vagono. Ĉu vi povus prigardi miajn aĵojn?
51. Mi petas biletojn por kontrolo.

日常用语和句型

火 车

1. 您能告诉我去中央火车站的路吗?
2. 东站(西站)在哪儿?
3. 你能给我叫一辆出租汽车(一个搬运工人)吗?
4. 请把我送到南站(北站)。
5. 这儿账房(售票处)在哪儿?
6. 我要一张到……的普通车票。
7. 我要一张八点开往上海的特快车票。
8. 我要一张去……的卧铺票。
9. 几等的?
10. 二等的。
11. 我可以买往返票吗?
12. 这票有效期多久?
13. 开往日内瓦的列车停在四站台。
14. 你的车厢在列车的前端。
15. 这儿月台票在哪里卖?
16. 候车室在哪儿?
17. 行李存放处在哪儿?
18. 咱们离开车还有多少时间?

19. 厕所在哪儿？
20. 在右边。
21. 是上车的时候了。
22. 这趟车晚点了哪？
23. 我还来得及去报亭买几本杂志吗？
24. 我还有时间去买香烟吗？
25. 还有足够的时间。
26. 我们去曲行李吧。
27. 我有两个手提包和一个箱子，请提给我，这是收据。
28. 行李在哪儿托运？
29. 多少钱？（费用多少？）
30. 扩音器说的是什么？
31. 说的是开往……的列车马上就要开车了，请迅速上车。
32. 这儿有空座吗？
33. 不，都有人。
34. 是的，有两个空位。
35. 我可以把提包放到架子上去吗？
36. 太热了。你能允许我打开窗户吗？
37. 对不起，我可以抽烟吗？
38. 能请你抽支中国烟吗？
39. 谢谢，我刚抽过了。
40. 我们什么时候到维也纳？
41. 维也纳还远着呢。
42. 这是什么车站？
43. 咱们现在在哪儿？
44. 我们在这里要停多久？
45. 只停两分钟。
46. 你在哪里下车？
47. 我在……下车。
48. 到……还有三站。
49. 这列车里有餐车吗？
50. 我要去餐车。能请您照看一下我的东西吗？
51. 请拿出票来，查票。

语 法

连词（上）

连词是连接词与词、词组与词组或句子与句子的中间词，但它与介词不同，因为一、介词只能连接词与词而不能连接谓语或句子。二、介词是把后词连到前词上去修饰前词，而连词连接的前后两词不是修饰关系而是并列关系或从属关系。

世界语的连词有下面这些：

do, kaj, nek, sed, tamen, aŭ, ĉar, kvankam, ol, se

此外，一些副词，特别是疑问副词，和介词也可用作连词来导入从句，如 *ĉu, dum, ĝis, kvazaŭ* 和相关词表里的九个疑问词。下面挑选一些常用的举例说明其用法。

1. do 那么

Vi jam venis, vi do restu!

已经来了，你就留下吧！

2. kaj 和

Tablo kaj seĝo estas mebloj.

桌子和椅子都是家具。

Vi skribas leteron kaj mi legas libron.

你写信，我看书。

kaj... kaj... 既.....又.....

Mi volas aĉeti kaj la robon kaj la ĉapelon.

我既想买长衫又想买帽子。

3. aŭ 或（表选择）

Morgaŭ vi aŭ li devos akompani la gaston viziti la lernejon.

明天由你或他陪客人去参观学校。

4. ĉu 是.....吗（导入疑问从句）

Skribu al mi, ĉu vi venos.

请写信告诉我，你是否来。

ĉu... ĉu... 也许.....也许.....

Ĉu pro timo, ĉu pro fiereco, li nenion respondis.

也许是害怕，或许是由于骄傲，他什么也没有回答。

5. sed 但是（表完全相反）

Ne manĝon mi bezonas, sed trinki mi volas.

我不要吃东西，而要喝水。

6. tamen 然而（口气较 sed 缓和）

Esperanto estas facila, tamen por ellerni ĝin ankaŭ devas peni persiste.

世界语的容易的，然而要学会它也必须坚持努力。

注意：tamen 也可以作副词用，如：

Mi ne komprenas la hispanan lingvon, sed pere de la vortaro Hispana-Esperanta mi tamen povas legi vian leteron.

我不懂西班牙文，但借助于西世词典我还是能读懂你的信。

7. dum 而（表前后对照）

Dum vi paroladis, li dormis.

你演说，而他却睡觉。

8. nek... nek... 既不.....也不.....

Mi ne renkontis lin nek ricevis leteron de li.

我没有见到他，也没有收到他的信。

9. ĉar 因为

Mi ne komprenas vian parolon, ĉar vi parolas tro rapide.

我听不懂你的话，因为你讲得太快了。

10. ke （本身无词义，只起导入从句的作用）

Ĉu estas vere, ke li jam foriris?

是真的他走了吗？

Mi diras al vi, ke vi nepre tuj iru al la ĉefo.

我告诉你，必须马上到头头那儿去。

11. kvazaŭ 好像（表示想象，动词要用假定式）

Li ekploris, kvazaŭ li estus infano.

他忽然哭起来了，好像一个孩子似的。

12. ol 比

Li vin amas pli ol ĉiuj.

他比所有的人都爱你。

13. se 如果

Se mi havos tempon, mi venos al vi.

如果我有时间，我就上你那儿去。

Se mi estus birdo, mi flugus al vi.

假如我是一只鸟，我就飞到你那儿去。

14. ĝis 直到……

Mi atendos, ĝis li venos.

我将等待他到来。

可以看出少数连词又是介词或副词。连词和介词的区别前面已经讲了。至于副词，它是修饰另一个词的单词，不能连接词和句子。要区别它们，最好的办法是看它们在句子里起什么作用：如果是修饰另一个词的则是介词或副词，如果不是修饰别的词，而是起连接作用的，那就是连词。如：

Hieraŭ mi atendis vin ĝis vespero.

昨天我等你直到晚上。（*ĝis* 与 *vespero* 组成介词短语，起状语作用。）

Mi atendos, ĝis li venos.

我将等他来。（*ĝis* 是连词，导入时间状语从句。）

Li ekploris kvazaŭ infano.

他忽然孩子似地哭了起来。（介词短语，作句中的状语。）

Li ekploris, kvazaŭ li estus infano.

他忽然哭起来了，好像是个孩子。（连词，导入比较状语从句。）

Ŝiaj okuloj kvazaŭ paroladis.

她的眼睛好像在说话。（副词，作状语修饰动词。）

Jen:

副词 *jen* 是用以引起听话者注意的小品词，在句子里作状语，表达说话人的一种强调的感情，当它与系动词 *esti* 连用时，常常省略 *esti*，形成特殊的句型，如：

Jen mi diras al vi...

听我告诉你……

Jen ŝi ploras!

瞧，她哭了！

Jen ili estas!

他们在这儿！

Jen mia frato Petro (estas)!

这是我兄弟彼得！（看，我兄弟彼得在这儿！）

Jen floroj (estas)!

这是花儿！（瞧，花儿！）

Jen kion mi faros! (Jen estas tio, kion mi faros!)

那是我要作的！

上面这些 *jen* 都可以译为，瞧，啰，看，嗨等，它们相当独立，类似感叹词。当然，语法上它们仍是与谓语动词发生修饰关系，是状语。

在使用中 *jen* 还引申出一种表注定的，命定的，活该的口头语句型，如：

Jen vi havas (tion, kio vin trafas)!

这下你可好啦！（这下你可该受啦，你活该！）

Jen ni havas!

这可是我们该着啦！（这是我们自作自受），除此之外当两个 *jen...jen...* 并列使用时，它们也起着类似连词的作用，如：

Ŝi jen ridis, jen ploris.

她时而笑，时而哭。

Jen marŝante, jen kurante li venis al la domo.

他一会儿走，一会儿跑地来到那座屋前。

EKZERCOJ

A. Respondu jenajn demandojn:

1. Kiun vizitis la paciento?
2. Por kio li vizitis la kuraciston?
3. Kion la paciento donis al la servantino?
4. Kia estas la paciento?
5. Kiom da tempo la paciento atendis en la atendejo?
6. Ĉu la paciento kaj la kuracisto estis samlandanoj?
7. En kiu lingvo ili interparolis?
8. Ĉu la kuracisto estis esperantisto?
9. Kiom la paciento pagis al la kuracisto?
10. Kial la kuracisto ne akceptis pagon de la paciento?

B. Alskribu la ĝustan konjunkcion tien, kie ĝi estas necesa, en jenaj frazoj: 在下列句子里填上适当的连词

1. Mi estas ĉino _____ vi estas anglo.
2. Ĉu vi volas fiŝon _____ volas viandmanĝaĵon?
3. Mi ne bezonas manĝon, _____ trinki volas.
4. Esperanto estas facile lernebla, _____ ne estas ellernita sen peno _____ persisto.
5. Mi ne renkontis lin, _____ ricevis leteron de li.
6. Mi ne povas akompani vin al kinejo, _____ mi estas tre okupata.
7. Telefonu al mi, _____ vi venos.
8. Mi jam diris al li, _____ la afero certe sukcesos.
9. _____ mi estus vi, mi ne aĉetus ĝin.
10. _____ nia instruisto estas maljuna, _____ li ofte vizitas hejmojn de la lernantoj.

C. Ĉinigu la tekston de “Ĉe la Kuracisto”.

Ĉ. Verku dialogon kun temo, ke vi veturas trajne de Beijing al Shanghai.

D. Ĉinigu jenajn frazojn kaj klarigu la malsamon inter ili:

1. La malfeliĉulo riproĉis (责骂) sin.
2. La malfeliĉulo riproĉis lin.
3. Sin rapide liberiginte li forkuris el la ĉambro.

4. Lin rapide liberiginte li forkuris el la ĉambro.
5. Lin rapide liberiginte li forkurigas lin el la ĉambro.
6. Sin rapide liberiginte li forkurigas lin el la ĉambro.
7. Lian novan domon ili trovis ne tre oportuna.
8. Ŝian novan domon ili trovis ne tre oportuna.
9. Sian novan domon ili trovis ne tre oportuna.
10. Ilian novan domon ili trovis ne tre oportuna.